

أَمْثَالُ لُقْمَانَ الْحَكِيمِ

PARÆMIÆ
LOCMANI SAPIENTIS

Ex

Grammatica Arabica Clarissimi

Viri Thomæ Erpenii

Expensis

JOANNIS BAPTISTÆ
PODESTA,

Constantinopoli per literatum Persam perficere
per literatum Turcam turcicè redditæ

Curâ

Perillustris ac Doctissimi Viri Domini

JOANNIS ADAMI LACHEUIZ,

Sac. Cæs. Regiæq; Majest. Orient. Ling.

SECRETARII.

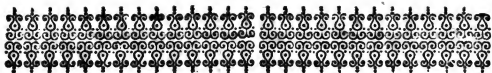
Ad usum studentium linguis Orientalibus.

Similitudo mirum in modum instruit &
quamdam imaginem subjicit animo.

Lexic. jurid. Calu.

Viennæ Austriæ, Typis Leopoldi Voigt, Anno 1703.

ROMANORUM ET HUNGARORUM
R E G I
AUGUSTISSIMO
JOSEPHO
PRIMO,
Archiduci Austriæ.

P*R*ascindo Regum Maxime ab ea qua mo-
res humani generis respicit Doctrina, hoc enim
verum paramiarum objectum finale est, à nostro in
hoc passu differens, Ego theoria per trium Gram-
maticarum decursum à me tractata, adjungo pra-
xim. Procul hinc jactantia mei & philautia, Duce Divina
Gratia, imbellis ego hoc intentarum linguarum studium ad
amussim, & ut spero longe subtiliori methodo, tractaverim, sci-
licet ut per partium examen exactissimum, ad id quod in to-
to intenditur, regulariter perveniri possit. Finis conatusque
meus

meus his in studiis is unicuserat, ut exiguas talenti mei vires,
ad ILLIUS tam misericorditer mihi illas DANTIS Glo-
riam & ad animarum infidelium salutem applicem; at quid
gloriosius, quam Divinæ à DEO nobis datæ mentis partus,
ad pedes illius, (ut arabicis terminis utar) qui est
 ظلّ الله في الآرض Zill'Vllahi phil'aarzi Umbra
 DEI in terris humillimè deponere, ut Eos juxta à DEO sibi
 datam sapientiam applicet: depono ergo quà valeo humili-
 tate, eos ad Augustos Regiæ Majestatis Vestræ Pedes,
 elevet illos Divinæ Gloriæ Zelus ad regias manus, ut cum
 me atatis ratio de hoc mortali mundo ad immortalis vitæ sta-
 tum evocaverit, studiorum meorum reliquiæ ad unius DEI
 gloriam per conversionem animarum, Muhammedismi cecitate
 pressarum directæ, Majestatis Vestræ equissimo jussu ad Divi-
 nam propagandam Gloriam Duces, & ad Infidelium anima-
 rum ad portum æternæ salutis evadant manu ducentes, ita
 optat, ita sperat is, qui verè usq; ad vitæ ultimū terminum vixit
 Sacræ Regiæ Majestatis
 Vestræ

Humilissimus & obsequentissimus

Joannes Baptista Podestà.

Admonitio ad Lectorem.

AMice Lector, ne fortasse te offendat apposita à me his paræmiis latina interpretatio, eò quòd dura, hiulca, & bonæ latinitatis regulis multùm difformis sit, scias velim, scopum meum, quem huic opusculo præfixi, alium non esse, quàm studiorum meorum tyronibus triplicis meæ grammaticæ trium linguarum orientalium, Arabicæ, Persicæ, & Turcicæ, quam separatis libris edidi, praxim proponere. Ad quod, opus erat, ut cùm verba, tum eorum ordinem, quantum sensus pateretur, accommodarem phrasi dictarum linguarum, neglectâ Latinâ: ex quo & illud, sanè utilissimum, emanaturum confido, ut idiotismi cujusque linguæ proprii à legentibus perspiciantur, & addiscantur, sine quibus nullam linguam rectè loquaris, tametsi ejusdem verba sones. Tu amice Lector, quem Latinam optimè callere præsumo, si voles, facilè ad Latinitatis leges reduces, quæ ego ob causam, quam modò audisti, ab iisdem exercare feci.

NB. Quæ parenthesi in sequenti interpretatione latina includuntur, ea vel in textu Orientalium linguarum desiderantur, vel, si in eo ad sunt, abundant in sermone latino, vel certè solius explicationis gratiâ sunt addita, ubi nempe eam nimia Orientalis phrasis obscuritas exigebat.

PARÆMIÆ
LOCMANI SAPIENTIS.

أَمْثَالُ لُثْمَانَ الْحَكِيمِ

I.

Arabice.

Leo & duo Tauri.

أَسَدٌ وَثَوْرَانِ

Leo aliquando exivit contra

أَسَدٌ مَرَّةً خَرَجَ عَلَيَّ

duos Tauros. & congregati sunt

ثَوْرَيْنِ فَأَجْتَمَعَا

congregado, & fuerunt, arietant
(bant)

جَمِيعًا وَتَالَا يَسْتَظْهَانِ

cornibus suis: & non erat potis
(ipse)

بِقُرُونِهِمَا وَلَا يُمَكِّنُهُ

præ (pro) ingressu inter eos:

مِنَ الدَّخُولِ بَيْنَهُمَا

& recessit, (ut) caperet eos (dolo)

فَاتَّقَرَتْ يَأْخُذُهُمَا

& deciperet eos: & promisit eis,

وَيُخَذُّهُمَا وَأَوْعَدُهُمَا

quod non accedet ad eos,

وَلَا يُعَارِضُهُمَا

etsi recesserit unus eorum

وَإِنْ يَتَخَلَّى أَحَدُهُمَا

à socio suo. Et recessit

عَنْ صَاحِبِهِ فَيَتَخَلَّى

A

Unus

unus eorum, & laceravit eos

cunctim (*utrumq;*)

Hic sensus ejus (est):

Quoniam duæ civitates,

cùm conveniunt supra

consilium unum

incolæ earum,

utiquè non potis est

præ iis hostilitas:

& cum separantur,

periverunt simul.

أَخَذَهُمَا وَأَفْتَرَسَهُمَا

جَمِيعًا

هَذَا مَعْنَاهُ

أَنَّ مَدِينَتَيْنِ

إِذَا اتَّفَعُوا عَلَيَّ

رَأَيْ وَاحِدٍ

أَهْلُهُمَا

قَائِهِ لَا تُمْكِنُ

مِنْهُمَا عَدَوَاتٌ

فَإِذَا افْتَرَقَا

هَلَكَا جَمِيعًا

Persicè.

Fabula Leonis & Taurorum.

Leo in medio ambulationis, &

أَفْسَانَهُ شِيرُ وَكَوَانُ

شِيرُ نَرُ أَثْنَاءَ سِيرُو

venationis, in recessu loci (*erat*.)

شکار، تَجَلُّوَه کاه

duo Tauri supervenerunt,

دو تا و بَر آمد

Tauri, omnes duo simul,

تا و آن هر دو با هم

caventes facti sunt,

مُسْتَظْهَر کشتند

& cornibus suis

و بَشَاخْهائی خویشترا

impedimentum faciebant,

مُزَاحْمَه می کردند

donec Leo de ingressu

تا که شیر از در آمدن

in medium eorum

بِیْمَان ایشان

sine spe (*desperatus*) evaserit.

تا امید گشت

& fraudi & technæ

و تَحِيلَه و خَدَعَه

initium faciens, juramenta
(*me*)
comedeat (*jurabat*) (*quod*) ex

آغاز کرده سوگندها

vobis detrimentum & damnum

مِنْخُورَن که از من

nō adveniet : donec omnes duos

شمارا زیان و ضرر

ab invicem avertens,

قَسِمِرسَد تا که هر دُو

singulū singulum ad opus tulit,

از هم بَر آورد

یَکَان یَکَان بَکَار بُرَن

& comedit.

و تَخَوَّرَ دُ:

Igitur ex hoc sensu

پَسِ آزِیْن مَعْنِی

intentum hoc est:

مَقْصُودُ اِیْنَسْت

Nempe hoc in illo manet,

یَعْنِی اِیْن بَدَان مَانَد

quòd incolæ duarum urbium,

کِه اَهَالِی، دُو شَهْر

quamdiu supra sententiam

مَادَامْکِه بَر رَای

unam uniti, & concordes

وَاحِد مُسْجِد وَ مُتَّفِق

sunt, hostis supra eos

بَاشَد دُشْمَن بَر اِیْشَان

victoriam non potest invenire.

ظَهْر نَتَوَانَد یَافَت

At omni tempore, quo sententia

اَمَّا هَر کَاه کِه رَای

& consilium eorum unum alteri

وَ تَدْبِیْر اِیْشَان یَبْکَد بِکَر

adversans & repugnans est,

مُخَالِف وَ مُغَایِر بَاشَد

cunctos perditionem faciunt

هَمِه هَلَاکِی کَر دَنَد

(perdunt.)

Turcicè.

Cum Leone Taurorum

اَر سَلَان اِیلَه اَو کُوزَلَر

paramia est.

مَثْلِیْدُر

Leo

Leo duorum Taurorum

آرسلان ایکی اؤکوزقا

ad superioritatem eorum (*supra*
duos &c.) venit.

اؤز رینه تلدی

Taurorum ambo eorum etiam

اؤکوزلر ایکی مئی دهی

unus uni juncti existentes,

بیر بیره مۇجتمیع اولون

cornibus cūm pugnarent,

بویونوزلریله دؤگشمکین

Leo ad medium eorum ingredi

آرسلان ارالرینه کیرمک

potens non fuit.

ممكن اولمادی

Leo, hos unum ab uno (*altero*)

آرسلان بوللری بیر بىرندن

separandi causâ

ایزمتد ایچون

fraudi & technæ viam faciendo,

حیلّه و خدعه سلوک ایڈون

(ego vobis adversationem non
faciam)

بن سیزه تفرض ایتمم

(altero)
dicendo, illos unum ab uno

دیو ائلری بری بىرندن

separavit:

ایزدی

&, postquam separavit,

وايزدندن صکره

lingu-

lingulum lingulum (*ambos*)
eorum

بِرَزْ بِرَزْ اِيَكِي سِي

etiam laceravit, & comedit.

دَخِي بِرْتَدِي وَ يَدِي

Igitur hujus sensus hic est,

اِمْدِي بُونُكْ مَعْنَا سِي بُونُ

nempe similis:

يَعْنِي بَكْزَر

Duarum urbium incolæ

اِيَكِي مَدِينَه نُكْ اَهَالِي سِي

ad sententiæ unius superioritatē
(*super unâ sententiâ*)

رَأْيِ وَاحِدْ اَوْزَرِ يِنَه

concordes & uniti si sint,

مُتَّفِقْ وَ مُتَّحِدْ اُولْسَه لَر

in eorum superioritatem, hostis

آنْدَرُكْ اَوْزَرِيْنَه دُشْمَن

victoriam inveniendō potens
non est.

ظَفَرْ بُولِيْغَه قَايِرْ اُولْمَا ز

At, quando sententia

اَمَّا قَچَنَكِه رَأْيِ

& consilium eorum unum uni

وَ تَدْبِيرْ لَرِي بِرِ يِنَه

adversans & repugnans

مُخَالِفْ وَ مُغَايِرْ

est, universitas eorum (*omnes*)

اُولْسَه جُمْلَه سِي

interitio fiunt (*intercunt.*)

هَلَاكْ اُولُورْ لَر

II.

Arabice.

Cervus.

Caper sylvester, nempe Cervus
 aliquando sitivit,
 & venit ad fontem
 aquæ (ut) biberet : & vidit
 imaginem suam in aqua :
 & tristatus est ob gracilitatem
 pedum suorum, & lætatus fuit,
 & exhilaratus ob magnitudinem
 cornuum suorum,
 & elationem eorum & statim
 exiit (ierunt) supra (contra) eum
 Venatores, & fugit
 ab eis. Et verò ipse

غَزَالٌ

أَيُّرُ يَعْنِي غَزَالٌ

مَرَّةً عَطَشَ

فَأَتَى إِلَى عَيْنِ

مَاءٍ يُشْرَبُ فَتَنَظَرَ

خِيَالَهُ فِي الْمَاءِ

فَحَزِنَ لِدِقَّةِ

قَوَائِيهِ وَسَرَّ

وَأَبْتَهَجَ لِعَظَمِ

قُورُوهِ

وَكَبَّرَهَا وَفِي الْحَالِ

خَرَجَ عَلَيْهِ

الصَّيَادُونَ فَأَقْفَهَزَمَ

مِنْهُمْ فَأَمَّا هُوَ

in

in planitie (*erat,*) & non
assequabantur eum : at, cùm

ingressus est in montem,

& transivit inter arbores,

& assecuti sunt eum

Venatores, & occiderunt eum,

& dixit prope mortem suam :

vix mihi ! ego miser !

quo spernatus fui in eo (*quod &c.*)

ipsum liberavit me, & quod me.

speravi ipsum (*in quo &c.*) peremit

فِي السَّهْلِ فَلَمْ

يَذْرِكُوهُ فَلَمَّا

دَخَلَ فِي الْجَبَلِ

وَعَبَّرَ بَيْنَ الشَّجَرِ

فَلَمَّحُوهُ

الصَّيَادُونَ وَقَتَلُوهُ

فَقَالَ عِنْدَ مَوْتِهِ

الْوَيْلُ لِي أَنَا الْبَاسِكِينَ

الَّذِي أَرَدْتُ فِيهِ

هُوَ خَلَّصَنِي وَالَّذِي

رَجَوْتُ أَهْلَكَنِي

Perficè.

Paromia Cervi.

Vice quadā Cervus quidā sitiens

ex ratione depulsionis sitis

ad litus aquæ cujusdā ascendit.

مَثَلِ كَوْزَنَ

بَارِي أَهْوِي عَطْشَانِ

أَزْ بَهْرَ دَفْعِ تَشْنَكِي

بَكَنَارِ آبِي تَرَامَدِ

Cùm

Cum intra aquam	چُونِ آندُرُونِ آبِ
inversam representationem sui videret,	عَكْسِ خُونَرَا مِیْدِیدَ
ex macilentia pedis sui	اَزْ لَاغِرِیْ پَایِ خُونِ
tristis factus est,	غَمِنَاکِ شُدَ
& ex duritie, magnitudine	وَ اَزْ دُرُشْتِیْ بُزُرُغِیْ
cornuum suorum latus evasit.	شَاخِهَايِ خُونِ مَسْرُورِ کَشْتِ
Igitur in illo statu	پِشِ دَرِ اَنِ حَالِ
super eum venatores	بَرِ وِیْ صَمَانَانِ
ex insidiis supervenerunt,	اَزْ کَمِیْنِ بَرِ آمَدَنَدَ
& propositū venationis fecerunt.	وَ قَضِدِ شِکارِ کَرْدَنَدَ
Cervus etiam propositum	اَهْوِیْمَزْ اَهَنکِ
fugæ faciebat :	کَرِیْزِ مِیْکَرَنَ
& in causa illius, quod	وَ بَسَبَبِ اَنکِه
terra illa æqualis & aperta,	زَمِیْنِیْ هَمَوَارِ وَ کُشَادَه
& pes ejus velox fuit,	وَ پَایِشِ رَهْوَارِ بُوَنَ

ob festinationem incessis
Venatores

ad eum non pervenerunt,
donec ad rametum quoddam
intravit, & ex impedimento
cornuum suorum à
transitu viæ remanet.

Venatores è vestigio
pervenerunt, & caput ejus
reseciderunt. Cervus in illo
statu per linguæ

modum dicebat :

(quod) vix mihi ! quoniam
illa res, quam ego
vilem & contemptibilem
numerabam (*existimabam*),

بَسْرَعَتِ سَمِرْ صَمَادَانْ

بَدُ و فَرَسِيدَنْدْ

تَاكِه بِشَاخَرَارِي

دَرِ آمَدْ وَاَزْ مُرَا حَبَّةْ

شَاخَرِهَائِ خَوِيشِ اَزْ

قَطْعِ رَاةْ بَمَانَدْ

صَمَادَانْ اَزْ پِي

رَسِيدَنْدْ و سَرِشْ

بَبُرِيدَنْدْ اَهُو دَرِ اَن

حَالَتِ بَرَبَانِ

حَالِ مِشْگُفْتْ

كِه وَايْ مَرَا كِه

اَنچِيرِي كِه مَن

خَوَارْ و حَقْمِرْ

مِشْشُرْدَمْ

me à Venatoribus liberavit , مَرَا أَرْصِيَادَانِ بَرَهَايَنْدِ
& illud, quo de eo (de quo) spem وَآلِجِهْ أَرْوَى أَمِيدِ
liberationis faciebam; me اِسْتِخْلَاصِ مِيكَرْدَمَ مَرَا
in exitium coniecit. بَرَهَلَايَ اَلْدَاخْتِ

Turcicè.

Cervus.

Quadam vice Cervus, صِيغِنِ كَمِيكى
cùm sitiret, aquam بِرِ كَرِهْ كَمِيكى
bibendi gratia cujusdam صُوصَايُونِ صُوصُ
aquæ ad ripam ejus venit. اِيچَمَكِ اِيچُونِ بِرِ
in aquæ interioritate صُوكْتَارِيْنَهْ تَلُورُ
propriâ figuram suam inverfam صُويُكْ اِيچِنْدَهْ
dum videt, pedum suorum كُورُنْ كَدَهْ آيغَلَرِيْنَكِ
ex gracilitate eorum tristis اِنْجِهْ لِيكِنْدَنِ غَمْتَانِ
fit, & cornuum suorum اُولُورُ وَ بُوِينُوزَلَرِيْنَكِ
à crassitie eorum, اِيزَلِيكِنْدَنِ

& à magnitudine eorum lætus

existendo, complacentiam

facit. Igitur illo in statu

ad superioritatē ejus (*contractū*)

Venatores dum exeunt,

à Venatoribus fugit.

planus & patens locus

cū efflet, Venatores

ad illum pervenire non valendo,

dū nec Cervus, unius

sylvæ ad interioritatem ejus

intrando, cornua sua

arboreti medio ejus.

cū innecteret, Venatores,

ad illū perveniendo, occisionem

fecerunt (*occiderunt.*) Et Cervus

وَبُيُوتِلِكُنْدَن مَسْرُورُ

أَرْلُونُ حَظْ

أَيْدَرْ بَسْ أَرْلُ حَالِدَه

أَوْزُونَه

أَوْجِيلَرْ جَقْدُقْدَه

أَوْجِيلَرْ دَنْ قَجَارْ

دُوز وَ آجَقْدَقِرْ

أُولَمِغَلَه أَوْجِيلَرْ

آثَا يَتِشْتَمُوبْ

تَاكِم كَمِكْ بِرْ

أَوْزْمَانِ إِيچَنَه

كَمِرْدُكْدَه بُونُوزَلَرِي

أَعْجَلِيفْ أَرَايَنَه

إِيلِشْتَمَلَه صَيَانَلَرِ

آثَا يَتِشُوبْ قَتَرِ

أَيْلَدِيلَرْ وَ كَمِكْ

in

in mortis suæ statu	مَوْتِي حَالِنَدَه
dixit: (quod) vix mihi!	دِيدِيكِه اَي بَنَّا
quia vile & abjectum	كِهْم خَوَار وَ حَقْمَر
quod vidi (existimavi,)	كُور دِيكِم
miserum me à Venatoribus	مَسْكِمَن بَنِي صِيَاد لَرَنَن
liberavit, & libertatem	قُور تَار دِي وَ خَلَاص
spem faciendo (sperando,)	أَمِيد اِيدُون
quod amavi, aliquid me	سُودِيكِم قَسَنَه بَنِي
perditionem fecit (perdidit.)	هَلَاك اَيْتَن دِي

III.

Arabice.

Cervus.

Cervus aliquando ægrotavit,
& fuit, socii ejus ex
feris veniebat (bant) ad eum,
& custodiendū accipiebant eum,

خَمَزَال
خَمَزَال مَرَّة مَرَض
قَتَايَن أَصْحَابُهُ مِن
أَلْوَحُوشِ يَأْتِي إِلَيْهِ
وَ يُودِعُهُ

& de.

& depascebantur

id, quod circa ipsum de

foeno & herba :

& postquam superior fuit (*convaleuit*)

ab infirmitate sua,

petiit (*quaesivit*) aliquid,

ut comederet illud, & non

inveniebat, & periit fame.

Hic sensus ejus :

Cujus multiplicatur familia ejus,

multiplicatur (*-antur*) moerores ejus.

Perficè.

Cervus.

Cervus quidam aegrotus factus est:

& amici ejus ex foris

وَيَرْعَى

مَا حَوْلَهُ مِنْ

الْحَشِيشِ وَالْعُشْبِ

فَلَمَّا قَاتَ

مِنْ مَرَضِهِ

الْتَبَسَ شَيْئًا

لِيَأْكُلَهُ فَلَمْ

يَجِدْ فَهَلَكَ جَوْعًا

هَذَا مَعْنَاهُ

مَنْ كَثُرَ أَهْلُهُ

كَثُرَتْ أَحْزَانُهُ

أَهْوُ

أَهْوِي بِمِيزَارِ كَشْتِ

وَأَخْبَابِشِ أَرْزُوحُوشِ

& bel.

& belluis ad visitationem
veniebant, & herbas,
& carduum, & furculos,
quæ in partibus illius fuit ^{runt,} (fue-
comedebant. Tempore illo,
quo à morbo levationem
invenit, quantumcunque
inquisitionem fecit super
comestione, rem aliquam
non invenit. & ex
cura comestionis mortuus est.

Sensus hujus ille est,
quòd homini alicui, cui
incola, & familia multa
sunt, angustia, &
tristitia major est.

و سَبَاعَ بَعِيَّاتٍ
مِی آمَدَنَد و سَبَزِهَا
و خَار و خَاشَاکِ
کِه دَر اَظْرَفِ اَوْ بُون
مِی خُورَنَد و قَتَا
کِه اَز مَرَضِ اِفَاقَتِ
یَافَتِ چَند آنکِه
جَسَدِش خُورَدَن بَرایِ
خُورَدَن چِیزِی
نِیافت و اَز
فَسْخُورِی بَمُرَدِ
مَعْنایِ اِینِ آنست
کِه کَسِی رَا کِه
اَهْل و عِیَالِ بَسِیَارِ
بَاشَنَد اَندَوَه و
مَلَالِ پِیَشْتَر بَاشَد

Tur.

Turcicè.

Cervi fabula ejus est.

گیدکی حکایه سیدز

Quidam Cervus quadam vice

بیر گیدکی بیر کره

ægrotavit. Ex feris

خسته لندی و خوشدن

existentes socii ejus, & amici ejus

اولان یارانی و دوستلری

statum ejus & animum ejus

حالین و خاطرین

ad interrogandum venerunt,

صور مغه تلور لردی

& in partibus ejus (*in circuitu*)

و اطرافنده

existentes herbas

اولان اولتلر

comederunt. Tempore, quo

یزر لردی وقتاکیم

ab infirmitate sua

مرصندن

levationem invenit,

افاقت بولدی

comedendi causâ aliquam rem

یمکی ایچون بیر شی

quæsit : non invenit :

آرادی بولا مدی

præ fame perditio factus est (*per-*

آچلغدن هلاک اولدی

Hujus sensus hic est, quod

بوفلک معناسی بوندکیه

quod

Quod si alicujus hominis

يَزْأَنُ مَثَلُ أَهْلِي

incolæ & familia

وَعَمَالِي

multa sit, tristitia &

جُوفُ أُولَسَةِ غَمٍّ وَ

mæror multus sit.

غَصَّةٌ سِي جُوفُ أُولُورْ

IV.

Arabice.

Leo & Vulpes.

أَسَدٌ وَتَغَلَّبَ

Leo, aliquando corroboratus
fuit

أَسَدٌ مَرَّةً أَشَدَّ

super eum calor solis,

عَلَيْهِ حَرُّ الشَّمْسِ

& ingressus est ad

قَدْ خَلَّ إِلَى

aliquam Speluncarum:

بَعْضُ السَّغَايِرِ

versatus fuit sub umbra

يَتَنَظَّلُنْ

in ea. cum verò

بِهَا فَلَمَّا

recubuiſſet in pectore,

رَبَضَ

venit ad eum stellio,

أَتَى إِلَيْهِ جِرْدُونٌ

ambulabat supra

يَمْشِي عَلَى

dorsum ejus

ظَهْرِهِ

& subleivit stando

فَوَثَبَ قَائِمًا

& aspexit dextrorsum &

فَنَظَرَ يَمِينًا وَ

sinistrorsum, & ille

يَسَارًا وَهُوَ

timens territus,

خَائِفٌ مَرْعُوبٌ

& aspexit eum vulpes,

فَنَظَرَهُ الثَّغْلَبُ

& risit super eum,

فَتَضَحَّكَ عَلَيْهِ

& dixit ei Leo:

فَقَالَ لَهُ الْأَسَدُ

non est de stellione

لَيْسَ مِنَ السَّجَرَدُونِ

metus meus, tantummodo

خَوْفِي إِنَّمَا

graviter fero supra

أَكْثَرُ عَلَيَّ

contemptum meum.

أَحْتِقَارِي

Is sensus ejus:

هَذَا مَعْنَاهُ

Quoniam contemptus

أَنَّ الْهَوَانَ

supra

supra sapientem durior
quàm mors.

عَلَى الْعَاقِلِ أَشَدُّ
مِنَ الْمَوْتِ

Perficè.

Paræmia consuetudinis
Leonis cum Vulpe

مَثَلِ شِيرِ پِيشَه بَا رُوبَاهُ

Leo quidam ob calorem
solis fugit, propter
umbræ captionem ad
internum speluncæ cujusdam
pervenit & procubuit:
formica quædam super
dorsum ejus ascendit ob
petitionem escæ, propositum
gressus fecit, Leo ex timore
supra pedes stetit & pavidus
dextrorsum & sinistrorsum

شِيرِی آَزِ کَرْمِی
آِفْتَابِ کَرِ یَخْلَه بَرای
سَايَه کِهْمِی نَر
قَرُونِ مَغَارَه
بَرَفَت وَ بَخُسَمَد
مُورِی بَر
پُستِ او بَر آمَدَه
بَطْلِبِ عِذَا آهَنْکِ
اِفْتَارِ مِیْکَرَنْ شِیرِ آَزِ بَیمِ
بَر پَایِ بَر آمَد وَ هِرَ آسانِ
بَیمِیَنْ وَ یَسَارِ

aspexit Vulpes ad illum

فَنظَرَهُ مِبْكَرًا وَرَوَّاهِي أَوْرًا

vidit & risit

مِيدِيدًا وَتَحَنَّنِيدًا

& dixit (quod) à quadam
formica

وَكُفَّتْ كَيْهَ أَزْ مُوْرِي

ego non timeo, Tu quare

مَنْ تَمِيهَرَا سَمَّ تُوْجِرَا

pavidus es? Leo

هِيْرَا سَانَ شِهْر

dixit, mihi ab ea terror

مِيْكَفَّتْ مَرَا أَزَوَى بَاكِي

non est; quia illud tam

نِيْسَتْ كِيْنِ اِيْشِيْجِيْنِ

animal debile supra dorsum

حَيَوَانٍ ضَعِيْفٍ بَرِّ پُسْتِ

meum ascendit, mihi ex eo

مَنْ بَرِّ آمَدَ مَرَا أَزْ آن

pudor manet.

عَارُ آمَدَ

Similitudo ista hæc est.

مَثَلِ اِيْنِ آنَسَتْ كِيْ

Quod supra hominē prudentem

بَرِّ مَرِّ عَاقِلِ

contemptus & famæ uinutio

خَوَارِي وَنُغْصَانِ عِرْضِ

morte peior sit.

أَزْ مَرَكِّ بَدْتَرِ بَاشَدَ

Tur-

Turcicè.

Cum Leone Vulpis historia est. آرسلان ایله دَلکو

جَنَایَه سَیْدَر

Leo quidam, quadam vice,

بِر آرسلان بِر کَرَه

à solis calore ad cujusdam

کُنْشَقِ اِسْلَکِنْدَن بِر

speluncæ interioritatem

مَغَارَه نُکْ اِیچِنَه

umbram captandi causâ

وَلْکَه لَنْسَقِ اِیچُون

ingressus est, postquam

کَمَر دِی

in speluncæ interioritate

مَغَارَه نُکْ اِیچِنْدَه

procubuisse, quædam

یَاثِدْ وُکْدَن صُکْرَه بِر

formica venit, &

قِرْدَجَه تَلُوبْ

ad dorsum ejus spatium

آرْقَه سَیْنْدَه یُورْمَکَه

incepit, Leo etiam

بَاشْلَادِی آرسلان دَخِی

ad pedes profuit,

آیَاغَه صِچَرِ اِیُوبْ

ob metum suum ad

قُورْقُوسِنْدَن

dextram ad sinistram

صَاغِنَه صُولِنَه

aspexit.

aspexit. Et cùm Vulpes

id vidisset, risit, &

dixit : (*quòd*) à formica

simul non timeo : tu

cur times? Leo

dixit (*quòd*)

meus ab ea timor non est,

verùm ex eo, quòd tam debile
animal

ad superioritatem meam

ascenderit, mihi pudor venit.

Hujus similitudo hac est (*quòd*)

Prudenti contemptus

& honoris imminutio

præ moti pejor est &

deterior est.

نَظَرَ آيُنِي وَ دَلَّكَو

آلِي كُورُوبْ كُولَدِي وَ

دِيدِي كِي قِرْنَجَه دَنْ

بِيلَه قُورُقَام سَنْ

فِي سِجُون قُورُقَارَسَنْ آرْسلَان

دِيدِي كِي

بَنْمَ آندَنْ خَوْفَمْ يُوقُدَرْ

لَكِنْ بُوِيلَه ضَعِيفْ حَيَوَانْ

بَنْمَ أَوْ زُرْمَه

يَنْدُوكِنْدَنْ بَكَا عَارْ تَلْدِي

بُونُكْ مَتَالِي بُو دُرْكِي

عَاقِلْ أُولَانَه خُورَالِي

وَ نَقْصَانِ عِرْضْ

أُولَسْكَدَنْ يَرَامَزْ دُرْ

وَ بَدْتَرْ دُرْ

V. Ara-

V.

Arabice

Leo & Taurus.

Leo aliquando voluit
 lacerare Taurum,
 & non ausus est
 contra eum ob robur ejus,
 & ivit ad eum
 ut circumveniret eum,
 dicendo: scito, quòd ego
 mactaverim agnum
 pinguem, volo, ut
 comedas apud me
 hac nocte panem:
 & correspondit ad hoc;
 cùm autem venisset ad

أَسَدٌ وَ ثَوْرٌ
 أَسَدٌ مَرَّةً أَرَادَ
 يَغْتَرِسُ ثَوْرًا
 فَلَمْ يَجْسُرْ
 عَلَيْهِ لِشِدَّتِهِ
 فَمَضَى إِلَيْهِ
 لِيَحْتَالَ عَلَيْهِ
 قَائِلًا أَعْلَمْتُ أَنَّنِي
 قَدْ ذَبَحْتُ خُرُوقًا
 سَمِينًا أَشْتَهِي أَنْ
 تَأْكُلَ عِنْدِي
 فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ خُبْزًا
 فَاجَابَهُ إِلَى ذَلِكَ
 فَلَمَّا وَصَلَ إِلَى

locum

locum, & vidit eum:

ecce præparaverat

Leo ligna multa

& Ollas magnas:

& abiit Taurus

fugiendo, postquam

hoc maligno oculo aspexit,

& dixit illi

Leo, cur fugis

post adventum tuum

huc? dixit illi Taurus,

Quoniam ego cognovi,

quod iste apparatus

ob id, quod est majus,

quàm agnus,

الْمَوْضِعِ وَنَظَرَهُ

إِذَا قَدْ اسْتَعَدَّ

الْأَسَدُ حَطَبًا كَثِيرًا

وَخَلَاقِينَ كِبَارًا

فَوَلَّى الشَّوْرَ

هَارِبًا فَلَمَّا

عَايَنَ ذَلِكَ

قَالَ لَهُ

الْأَسَدُ لِمَاذَا وَلَّيْتَ

بَعْدَ مَجِيئِي

إِلَى هَاهُنَا قَالَ لَهُ الشَّوْرُ

لَأَنِّي عَلِمْتُ

أَنَّ هَذَا الْأَسَدَ إِذَا

لَمَّا هُوَ أَكْبَرُ

مِنَ الْخَرُوفِ

Is sensus ejus.

هَذَا مَعْنَاهُ

Quoniam non est semita

أَنَّ مَا سَبِيلُ

sapientis, ut credat

الْعَاقِرِ أَنْ يَصِدَّقَ

inimico suo, & ne sit

عَدُوُّهُ وَلَا

familiaris versùs cum,

يَأْنُسُ إِلَيْهِ

*Perficè.**Paramia Leonis maris cum
Tauro.*

مَثَلِ شِيرِ نَرِه بَرِ كَاوَسْت

Leo quidam voluit Taurum
quendam (*interimere*)

شِيرِی مِیخَوَاسْت کَاوِ رَا

ut interimeret:

هَلَاکِی مِیگَنْد

sed non potuit, ut

اَمَّا نَتَوَاسْت کِه

semel super cum

یَکبَارِ بَرِوِی

invasionem faceret:

مُحْجُومُ گَنْد

quia Taurus ille fortis fuit.

زِیرَا کَاوِی شَدِیدُ دُون

fraudē quandā ergò excogitavit,

پَس حِلَه اَنَدِیشِید

D

ut

ut cum ad solitudinem

suam adferat. cum Tauro

locutus est : propter te

agnum præparavi.

si invitationem meam

suscipies, in reverentia

defectus non erit. Taurus

invitationem accepit,

ad penuriam Leonis

ascendit : sed vidit,

quòd Leo multa ligna, &

verua innumerabilia produxerit.

Taurus per circuitum

edoctus fuit, propositum

fugæ fecit. Leo dixit (quòd)

که اورا بتنه‌های

خود را در آرد بآو

گفت از بر آئ تو

بره آماده کرده ام

اگر بدعوّت من

اجابت میکنی در رعایت

تصویری تمیّشاند تاو

اجابت دعوت کرده

بنه‌هایخانه شیر

در آمد اما دید

که شیر خطب بسیارو

سینه‌های بی شمار پیدا

میگردد

تاو بآحوال

واقع شد آهنگی

گریز میکرد شیر گفت که

O Fra-

O Frater, *ad hunc locū ascendisti*: ای بُرادر، باینجا دَر آمدِه

quare iterum postea چرا باز پَس

abis? Taurus dixit: میروی تا و گفت

Hic apparatus, quem tu این تدارک که تو

fecisti, propter کرده از بهر

agnum non est, forte ob quid بره نیست بلکه از برای

majus agno valuerit, بزرگتر از بره تواند بود

ab eo fugio, از آن میگریزم

Sensus iste is est, (quod) معنای این آنست که

Vero prudenti necessū est بقای از نیست

ut hosti fidem habeat; که دشمن را تصدیق میکنند

attamen familiaris ولیکن آذینش

& amicus ne sit, و یار نباشد

Turcicè.

Cum Leone Tauri Historia est. آرسلان ایله اوکوز

حکایه سیدر

Leo aliquando quendā Taurum آرسلان بزرگَره بزرگوزي
 occidere voluit ; اولدورمكا مران ايلدي
 sed quia Taurus fortis erat , ليكن اوگوز شديد اولمغين
 una vice ad ejus superioritatem بزر اوگوزدن اوزرينه
 impetum faciendi هجوم ايتمه
 audaciam & præsumptionem جرات و جسارت
 facere non potuit. ergò ايده مدي پس
 per fraudem aliquam بزر حيله ايله
 eum ad solitudinem suam آني تنهاسينه
 ducere propositum fecit. گتوزمكا قصد ايلدي
 dixit : (quod) ego unum agnū ديديكه بن بزر قوزي
 jugulavi : ad hospitium بوغازلشيم بنم قوناغمه
 mecum veni : eum coquamus , كل آني پشورون
 tecum simul comedamus. سنكله بيله يمه لم
 Taurus invitationē acceptavit. اوگوز دعوته اجابت ايتدي
 cum ad hospitium venissent , قوناغه تلد تلرند

Tau-

Taurus vidit, quòd Leo
valde multa ligna paraverit,

& magna verua produxerit.

postquàm Taurus hoc vidit,
ad inde fugiendum faciem.

tenuit. Leo dixit (*quòd*)

O Frater! cùm huc veneris,
mirum quid fugis & abis?

Taurus dixit: (*quòd*) hic
apparatus, quem tu fecisti,
ad agnum quendam coquendū
non est. immò agno
majoris alicujus causā est.

اَوَكُوْر كُوْر دِيكِيه آرسلان
قَتِي چُوْق اَوْدُون تَدَارَكِي
اَيْتْمِش

وَ اِيْرِي شِيْشَلِر بِنْدَا
اَيْتْمِش

اَوَكُوْر بُوْلِي كُوْر دَنْد نُصْكَر
اَوْر اَنْ قِچْمَغِه يُوْر

طُوْتْدِي آرسلان دِيْدِيكِيه
اِي بُر اَنْز بُوْر اِيَه تَلْبِشِيْكَن
تِه عَجَب قَاچُوْب كِيْد رَسَن

اَوَكُوْر دِيْدِيكِيه بُو
قَدَارَكِي كِيْد سَن اَيْتْمِش سَن
يِر قُوْزِي پِشُوْر مَكِي اِيْچُوْن
نَ تَلْدَر بَلَكِي قُوْزُوْن
بِيُوْن نَسْنَه اِيْچُوْن دُوْر

propterea fugio.

Hujus sensus & similitudo

est hac, (quòd)

Prudenti cuidam

neceffe est, ut inimico

fidem habeat, verum hosti

amicus & familiaris non sit.

أَنْتَكُمِ جُحُونٌ فَجَارُكُمْ

بُؤْسُكُمْ مَعْنَى وَمِثَالِي

بُؤْسُكُمْ

عَاقِلٌ أَوْلَانُ كَيْسِيَّةَ

لَا زَمْدُكُمْ دُشْمَنِي

تَصْدِيقُ آيَلِيَّةَ وَ لَكِنْ دُشْمَنَ

أَلِيْسَ وَ يَارَ أَوْلَمِيَّةَ

Nota, quòd in arabico textu sit خَلَا قَيْنٌ quod non ineptè ex fabulis Locmani per Golium *Alonum* & *Olla* esse existimatur. & demum, si خَلَفَ efformavit, creavit, finxit, cur mihi rationabiliter persuadere non possum, quòd خَلَا قَيْنٌ sit numerus pluralis, & *scitilia* significet, quis enim nescit *Ollam* esse *vas scitile*. hac veritate stabilità, cognoscemus Persicum & Turcicum Interpretem minùs bene pro *veru* capere potuisse, cùm *veru* apud Arabes longè alio termino appelletur. turcica translatio fuit ex arabismo prior persicà, & translatio persica ex turcica facta est.

VI.

Arabicè.

Leo & Vulpes.

أَسَدٌ وَ ثَعْلَبٌ

Leo

Leo aliquando senex evasit
 & debilis, & non potuit
 supra rem (quicquam)
 de feris. voluit, ut
 technam strueret pro se
 in alimento, & simulavit morbum
 & projecit se ipsum
 in aliquam speluncarum,
 & contigit, Quotiescunque
 accessit cum aliqua
 ex feris,
 ut eum in custodiam acciperet,
 dilaceravit eam,
 subivit speluncam,
 & comedit eam.
 & ivit Vulpes ad eum,

أَسَدٌ مَرَّةً شَاخَ
 وَضَعُفٌ وَ لَمْ يَتَغَدَّرْ
 عَلَى شَيْءٍ
 مِنَ الْوُحُوشِ فَأَرَادَ أَنْ
 يَحْتَنَالَ لِنَفْسِهِ
 فِي الْمَبْعِيشَةِ فَتَمَارَضَ
 وَ اتَّقَى نَفْسَهُ
 فِي بَعْضِ الْمَغَائِرِ
 وَ كَانَ كُلَّمَا
 أَتَاهُ شَيْءٌ
 مِنَ الْوُحُوشِ
 لِيُؤَدِّعَهُ
 أَفْتَرَسَهُ
 وَ أَخْرَجَ الْمَغَارَةَ
 وَ أَكَلَهُ
 فَاتَى الثَّعْلَبُ إِلَيْهِ
 & sub

& substitit supra portam

speluncæ, salutando illum,

ajens illi : quomodo (est)

status tuus ? ô Domine

Ferarum ! & dixit illi

Leo : quare non ingrederis ?

ô Pater pulchritudinis !

& dixit illi Vulpes :

ô Domine ! confidissem ego

super hoc, nisi quoniam ego

video apud te vestigia

pedum multorum :

ingressi sunt, & non

video, quòd exiverit

deus neque unus.

Is sensus ejus,

قَوَّفَ عَلَى بَابِ

الْمَغَارَةِ مُسْتَبْأً عَلَيْهِ

قَائِلًا لَهُ كَيْفَ

حَالُكَ يَا سَيِّدُ

الْوَحُوشِ فَقَالَ لَهُ

الْأَسَدُ لِمَاذَا لَا تَدْخُرُ

يَا أَبُو الْحُسَيْنِ

فَقَالَ لَهُ التَّلْعَبُ

يَا سَيِّدُ قَدْ كُنْتُ عَوَّلْتُ

عَلَى ذَلِكَ غَيْرَ أَنَّنِي

أَرَا عِنْدَكَ أَثَارَ

أَقْدَامِ كَثِيرَةٍ

قَدْ تَخَلُّوْا وَلَا

أَرَا أَنْ خَرَجَ

مِنْهُمْ وَلَا وَاحِدٌ

هَذَا صُعْنَاهُ

Quo-

Quoniam non est semita
hominis, ut irruat supra
negotium, donec illud
perpendat,

أَنْ مَا سَبِيلُ
الْإِنْسَانِ أَنْ يَتَجَمَّ عَلَى
أَمْرٍ إِلَّا حَتَّى
يُفَكِّرَ

Perficè.

Fabula Vulpiscum Leone.

Leo quidam senex &
debilis evasit, à
venatione & prada
defatigatus, ergo
propter victum suum
fraudem quandam excogitavit,
& semetipsum infirmum
fecit, ad interioritatem
Speluncæ cujusdam
ivit, & procubuit.

مَثَلِي رُبَاهَا بَا شِير
شِيرِي بِهَر وَ
صَعِيفُ كَشْتَهْ آز
صَهْدُ وَ شِكَارُ
قَرُ وَمَا نَدِ پَسْ
آز بَرَايِ مَعِيشَتِ خُونِ
جِهَلَهْ مِي آندِ پَشِيدِ
وَ خُونِ رَا بِهَمَارُ
سَاخْتَهْ بَدَارُونِ
مَغَارَهْ
بَرَفْتِ وَ بَحْسِيدِ

E

Omne

omne, quod ex feris

ad visitationem ejus

ingressum est ad eum,

suppressit, & comedit.

die quadam Vulpes quædam

ad visitationem ejus

ascendit, & à porta

speluncæ salutavit,

& dixit : ô Rex ferarum,

& belluarum ! quem

Ratum tenes ? &

supra quid actio quædam ?

Leo dixit : ô Pater pulchri !

quare intrò non venis ?

Vulpes dixit : Sultane !

me ab ingredi prohibens

هَر كِه اَز وُحُوشِ

بِعِيَادَتِ وَيِ

دَر آمَدَن بَخُورَدِي

فُرُو بُرَدِي وَ بَخُورَدِي

رُوزِي رُوبَاهِي

بَرِيَارَتِ وَيِ

دَر آمَدَن وَ اَز دَرِ

مَغَارَةِ سَلَامِ دَانِ

وَ كُفْتِ اِي پَادِشَاهِ وَ حُوشِ

وَ سَبَاغِ چِه

حَالِ دَارِي وَ

بَر چِه كَارِي

شِمِرْ كُفْتِ يَا اَبَا اَلْحُسْنِ

چِرَا اَنَدَرُونِ كِمَايِي

رُوبَاهِ كُفْتِ سُلْطَانِ

مَرَا اَز دَرِ آمَدَنِ مَانِعِ

hoc

hoc est, quòd videam,
quòd ad interioritatem
spelunçæ multæ figuræ
pedis vadant; sed una
extra non venit.

Hac similitudo super

hoc est, (quòd)

Persona, quæ negotium
aliquod

non benè distinguit,
non fieri potest, ut
in eo negotio procedat.

Cum Leone Vulpis

narratio est.

Cùm quidam Leo

اَيَنْسَتْ كِه مِي بِيَنْم كِه
دَر آندَرُون
مَقَارَه بَسِمَار نَقَش
پَا مِيرْقَنَه آمَايَكِي
بِهْرُون بِيَامَد
اَيْن مَثَل بَر آي
آنَسَتْ كِه

كَسِي كِه كَارِي رَا

بِيَكَا تَمِيْمَز نَكَنْد
نَشَايَد كِه
دَر آن كَار قُرُودُون

Turcicè.

آرسلان ايله رُوباه
جَكَايَه سِيْدُر
بِر آرسلان

senex & debilis esset ,
de feris aliquid prædam
faciendi

potentia ejus non mansit.

ergo pro suo victu

hanc fraudem struxit.

scilicet se ad infirmi

formam posuit :

ad cujusdam speluncæ

interioritatem ingressus est :

decubuit : ad ejus visitationem

venientes feras

speluncæ in interioritate

maſtavit & comedit.

Quadam die Vulpes

ad ejus visitationē cūm venisset,

پیر و ضعیف اولوب
وحوشدن بیر شی صید
ایتمک

قدرتی قالمادی
پس کندو معیشتی ایچون
بوحیلّه یی قوردی
یعنی گتدونی خسته
شکلنه قویوب
بیر مغاره ناک

ایچنه کیردی
یاندی عیاده سنه
کلن وحوشی
مغاره ناک ایچنده
اولدروب پیردی

بیر کون دلیکو
آنک زیارتینه کلوب

à por-

à porta speluncæ venit :

مَقَارَهُ نَكَتْ قَبُوسِنْدَنْ كَلُوبْ

illi salutem dedit :

آثَا سَلَامْ وَيَرْوَبْ

ô Rex ferarum !

اَيُّ وَحُوشَتْكَ پَادِشَاهِي

Status tuus qualis est ?

حَالَتْكَ نَبِيحَه نَزْ

dicendo interrogavit.

دِيُو سَوَالْ اَيْتَدِي

Leo etiam illi , ô Pater

شِيرِ نَخِي آثَا يَا آبَا

pulchri ! cur non ingrederis ?

الْحُسْنِ نَبِيحُونْ اِيچَرُو

كِيْمَرْمَزَنْ

dixit. Vulpes dixit : (quod)

دِيدِي دِلْكَو دِيدِيكَمْ

mi Sultane ob non ingressum

بَنْمُ سُلْطَانَمْ كِيْمَرْمَدُوكَمْ

meum causa hæc est, quod

سَبَبْ بُودُوكِه

hujus speluncæ ad interioritatē

بُو مَقَارَهُ نَكَتْ اِيچَنَه

ingredientium multa

كِيْمَرْمَزَنْ چُونْ

pedum vestigia vidi, sed

آيْتَفْ اِيْزِيْنِي كُورْدُمْ آمَا

nullum

هِيچ

exeuntis alicujus pedis

vestigium non video.

Ergo hac similitudo

propterea est, quod

Donec homo unam rem

cum perfectione non distinxerit,

in eam ingredi

licitum non est.

طُشْرَه چَغَبِش بِر آيَقْ

اَيَزْنِي كُورْمَه وَرَمْ

اِمْدِي بُو مَثَالْ

اَنْدَنْ اَوْتُورِيْدَرْ كِمْ

اِنْساَن بِر ايشِي

كَمَالِيْلَه تَمِييز اِيْتَمْدُكْچِه

اِيچْنَه كِرْمَكْ

جَايَز نَكْلُدَرْ

VII.

Arabicè.

Leo & homo.

Leo aliquando invenit

hominem supra viam :

& fecerunt sibi invicem

diffensionem in verbis

super robore, & vehementia

اَسَدٌ وَ اِنْسَانٌ

اَسَدٌ مَرَّةً وَجَدَ

اِنْسَانًا عَلٰى الطَّرِيْقِ

فَجَعَلَا

يَتَشَاَجَرَانِ بِالْكَلَامِ

عَلٰى الْقُوَّةِ وَ شِدَّةِ

& ge.

generositatis. Leo

الْبَاسُ الْأَسَدُ

delectabatur in robore,

يَطِيبُ فِي شِدَّتِهِ

& generositate sua:

وَبَاسِهِ

& vidit homo supra

فَنَظَرَ الْإِنْسَانَ عَلَى

parietem figuram

حَايِطٍ صُورَةٍ

hominis, & ille

رَجَزَ وَهُوَ

strangulabat Leonem,

يَخْنُقُ الْأَسَدَ

& risit homo,

يَضْحَكُ الْإِنْسَانُ

& dixit illi Leo:

فَقَالَ لَهُ الْأَسَدُ

si forent bruta Pictores,

لَوْ كَانَ السَّبَاعُ مُصَوِّرِينَ

sicut filii hominis,

مِثْلَ بَنِي آدَمَ

non posset homo

لَمْ يُغْدِرِ الْإِنْسَانُ

strangulare brutum:

يَخْنُقُ سَبْعًا

quin immò brutum

بَلْ كَانَ السَّبْعُ

strangularet hominem,

يَخْنُقُ الْإِنْسَانَ

Is (sensu ejus.

Quoniam non justificat

homo per attestationem

Incolarum domus suæ.

هَذَا مَعْنَاهُ

أَنَّ مَا يُزَكِّي

الْأَنْسَانَ بَشَاهِهِ

أَهْلِي بَيْتِهِ

Perficè.

Parabola Leonis

maris cum homine.

Leo quidam in interstitio

vix cum homine quodam

colloquium aggressus (est)

& secum de robore

& generositate

controversiam faciebant.

Leo dixit: quòd

in robore & generositate,

sicut ego áudax non est.

مَثَلِ شَيْمِرْ نَرِ

بَا اَنْسَانِ

شَيْمِرِي دَرِ اَنْتَايِ

رَاهِ بَا مَرْدِي

دُو چَارِ آمَدِ

وَ بَا خُوْدِ اَرْقُوْتِ

وَ شَجَاعَتِ

مُبَاحَثَه مِيكَرْدَنْدِ

شَيْمِرْ كُفْتِ كِه

دَرِ قُوْتِ وَ شَجَاعَتِ

مَا كُنْدِ مَن بَهَا دِرْ دِلِ بِيَسْتِ

casu

casu fortè in eo loco

اَيَقَان مَكْرَدَ آتَمَحَز

supra parietem quendam figura

بَر دِيَوَارِي صُورَت

hominis cujusdam & Leonis
cujusdam

مَرْدِي وَ شِيرِي

figuram fecerant,

تَصْوِير كَرْدَه بُودَنَد

ita ut homo

چنانكه مَرَد

guttur Leonis

كَلَوِي شِيرَا

contineret & interimeret.

بَكِر قَتَنَه وَ هَلَاك سَاخْتَه

igitur homo illam

پَس مَرَد بَد آن

picturam innuens

تَصْوِير اِشَارَت كَرْدَه

Leoni, dixit:

شِيرَا كُفَت

quòd tantam vanam gloriam

كه چندان لَاف و كَرَاڤ

ne fac, hanc imaginem

مَكُن اَيْن صُورَت

non aspicias? Leo dixit:

كَدِيدَه شِير كُفَت

si nos pictores essemus,

اَكْر مَا مُصَوِّر مِي بُودِيم

taliter non esset.

اَيُنچنين بُودِي

forte Leo vincens

& homo victus foret.

Igitur ex hac parabola

intentio hæc est, (quòd)

Personam ex domesticis

& familia sua non examinant,

quin immò ex peregrinis

interrogant, ut testimonium

acceptum &

consideratione dignum sit.

بَلَكِه شِيرِ غَالِب

وَمَرْنِ مَغْلُوب بُودِي

پَسِ آزِينِ مَثَرِ

مُرَانِ آنَسْتِ كِه

كَمِشِ رَا آزِ أَهْلِ بَيْتِ

وَعَمَالِ خُوِيَشِ تَقْتِمِشِ نَكُنَنْدِ

بَلَكِه آزِ أَجَنَبِي

سُؤَالِ مِيكُنَنْدِ تَا كِه شَهَادَتِ

مَغْبُولِ وَ

مُعْتَبِرِ بَاشَدِ

Turcicè.

Cum homine Leonis

paramia est.

Leo quidam in via

homini cuidam obviam venit.

cum homine de robore

اِنْسَانِ اَيْلَه آرسلان

مَثَلِيدُر

بِرِ آرسلان يُولَدَه

بِرِ آدَمَه رَاسْتِ تَلْدِي

آدَمِ اَيْلَه قُوْتِ

& ge.

& generositate

disputare inceperunt.

Leo dixit : (quod)

mei ad instar robustus

& generosus, strenuus

non est. Fortè ad parietem

unum Leonem & unum hominē

depinxerunt, ita ut homo

Leonis jugulum presserit,

& occiderit. Igitur homo

ad hanc imaginem aspiciens,

Leoni nutum fecit :

noli gloriari :

ad hanc imaginē an non aspicias ?

dixit ; Leo dixit : (quod)

si nos essemus Pictores,

و شجاعَتَدَن

تَحَدَّ اِيْتَمَكَه بَاشَكْدِيلَر

آرسلان ديدِيكِه

بَن قَدَر قُوْتْلُو

و شَجِيْع بَهَادِر

يُوْقَدَر مَكْر دِيوَارَدَه

بِر آرسلان و بِر آدم

تَصْوِيْر اِيْتِيْشَلَر شُوَيْلَه كِم آدم

آرسلانك بُو غَازِيْن صِقُوْب

أَوْلَد رِمَش پَس اِنْسَان

أَوْل تَصْوِيْرَه نَظَر اِيْدُوْب

آرسلانَه اِشَارَت اِيْدُوْب

لَا ف و كُرَا ف اَيْلَمَه

بُو صُوْرَتَه نَظَر اِيْتَمَز مِيْسَن

دِيْدِي آرسلان دِيْدِيكِه

اَكْر بِر مَصْوْر اَوْلَمَدَن

Homo Leonem occidere

non posset, quin immò

Leo hominem occidere

& strangulare

in imagine depingeretur.

Igitur ex hac paræmia

intentio hæc est, (quòd)

Homo suorum domesticorum

& familiæ testimonio

non iustificetur : nempe

Domesticis unius hominis

in favorem loquentibus

fides esse nequit.

ad bonitatem testimonium

dantes, peregrinos

esse oportet, attestatio

اِنْسَانِ اَرْسَلَانِي اَوْلَدَرَمَكِ

مُنِكِنْ اَوْلْتَمَزْدِي بَلَكِه

اَرْسَلَانِ اِنْسَانِي اَوْلَدَرَمَكِ

وَبُوغَمَقْ

صَوْرَتِنْدَه تَصْوِيرِ اَوْلْتَرَزْدِي

پَس بُو مَثَلْدَن

مَرَانِ بُو دُرَكِه

اِنْسَانِ كَنْدُو أَهْلِ بَيْتِي

وَعِيَالِي شَهَادَتِلَه

قَزَكِيَه اَوْلْتَمَز يَعْنِي

أَهْلِ بَيْتِي بِرِ آدُمَكِ

حَقِيقَه آيُونُ دِيدُ وُكَلَرِيَنَه

اِعْتِبَارِ اَوْلْتَمَز

أَيْلَكِه شَهَادَتْ

اَيَدُ نَلَرِ أَجَنَبِي

اَوْلْتَدُ كَرَكُدَز شَهَادَتْ

accepta

accepta fuerit.

مَنْبُولُ أُولِهِ

V III.

Arabice.

Cervus & Leo.

Cervus aliquando ex
timore suo à Venatoribus
fugit ad Speluncam;
& ingressus est ad eum
Leo, & dilaceravit eum:
& dixit in semetipso:
Væ mihi! ego miser,
quoniam ego fugi ab
hominibus, & incidi
in manum ejus, qui est
vehementior præ illis robore.

Hic sensus ejus.

قَرَأَ وَأَسَدُ
قَرَأَ مَرَّةً مِنْ
خَوْفِهِ مِنَ الصَّيَادِينَ
أَنهَزَمَ إِلَى مَغَارَةٍ
فَدَخَلَ إِلَيْهِ
الْأَسَدُ فَأَتَرَسَهُ
فَقَالَ فِي نَفْسِهِ
الْوَيْلُ لِي أَنَا الشَّعِي
لَاتِي هَرَبْتُ مِنَ
النَّاسِ وَوَقَعْتُ
فِي يَدِ مَنْ هُوَ
أَشَدُّ مِنْهُمْ بَأْسًا
هَذَا مَعْنَاهُ

Qui

Qui fugit à timore modico ,
incidit in infortuniū magnum.

مَنْ يُغَيِّرُ مِنْ خَوْفٍ يَسِيرٍ
يَقَعُ فِي بَلَاءٍ عَظِيمٍ

Persicè.

Paramia Leonis

maris cum Cervo,

Cervus ex metu Venatorum
fugit ad Speluncam quandam.
ingressus est Leo quidam:
cum vidit, & ponè
secutus est: cum occidit,
& comedit. & miser
in eo statu per linguæ
modum dixit: Væ mihi !
quòd ab homine fugerim ,
& à manu crudelioris unius

مَثَلِ شَيْمَرِ
قَرِهَ بَا آهَوُ
آهَوِيَّ آز بِيهِمِ صَيَادَانِ
بَكْرِ يَخْتَه بَمَغَارَه
دَر رَفْتِ شَيْمَرِي
أَوْرَا مِيدِيدِ وَ آز بِي
دَر آمَدَه أَوْرَا بَكُشْتِ
وَ بَخُورَن وَ بَمَغَارَه
دَر اِنْحَالَتِ بَزَبَانِ
حَالِ مِيكُفْتِ وَ اَنْ مَرَا
كِه آز مَرُومِ مِيكُرِ يَخْتَمِ
وَ بَدَسْتِ ظَالِمِي

præ

præ illo captus fuërim.

Hec paramis

ad hoc convenit,

quod persona à modico

infortunio quodam fugiat, &

à difficiliori & majore

præ illo capitur.

آز ایشان گرفتار گردید.

این مثل

بدان مناسب است

که کسی از سها

یلایی میگریزد و

بضعتر و بزرگتر

آزان گرفتار شد

Turcicè.

Leonis & Cervi

fabula est.

Quidam Cervus

à Venatoribus fugiens,

ad quãdã Speluncã ingressus est.

Leo cum vidit, &

intra Speluncam ingressus,

Cervum occidit.

هیز و آهو

مثلید

بیر آهو

صیادان را قچون

بیر مغاره یه میزدی

آرسلان آبی کورون

مغاره ننگ ایچنه میروپ

غزاله اولدوردی

Miser

Miser Cervus

illo tempore dixit: (*quod*)

vz mihi! qui

ab homine fugiendo

ad illis deterioris & crudelioris

manum captus pervenerim.

*Hac Parabola illi**conueniens est,*

Quod à parvo infortunio

fugiens ad magnum

infortunium captus perveniat,

بِسْجَارِهِ غَزَالَ

أَوَّلَ تَمَدُّدِهِ دِيدِيكُمْ

وَأَيَّ بَثًّا كَيْفِمْ

إِنْسَانَدَنْ قَجَرَكَنْ

أَفْلَرَدَنْ بَدَتْ طَالِبُكَ

أَلَيْتَهُ كَيْفَ تَنَارَ أَوْلَدُمْ

بُوَ مَثَالِ آثَا

مُحَاسِبُدَرْ

كَيْه كُوجُكَا بَلَادَنْ

قَجَنْ بُهُوكْ

بَلَايَهُ كَيْفَ تَنَارَ أَوْلُورْ

IX.

*Arabice.**Cervus & Vulpes.*

Cervus aliquando sitivit,

& ivit ad fontem aquæ,

غَزَالَ وَ تَعَلَّبَ

غَزَالَ مَرَّةً عَطِشَ

فَجَاءَ إِلَى عَيْنِ مَاءٍ

(ut)

(us) biberet, & fuit

يَشْرَبُ وَ كَانَ

aqua in puteo profundo.

الْمَاءُ فِي جُبِّ عَمِيقٍ

deinde utique ipse postquam

ثُمَّ إِنَّهُ لَمَّا

meditationem fecit super

رَأَى عَلَى

ascensione, non potuit:

الطَّلُوعِ لَمْ يَتَغَدَّرْ

& vidit Vulpes,

فَنَظَرَ الثَّعْلِبُ

& dixit illi: O Frater!

فَقَالَ لَهُ يَا أَخِي

malè fecisti in opere tuo,

أَسَمَيْتَ فِي فِعْلِكَ

quòd non dijudicaveris

أَنْ لَمْ تُسَمِّرْ

ascensum tuum ante descensum
tuum.

طُلُوعَكَ قَبْلَ نَزُولِكَ

Is sensus ejus:

هَذَا مَعْنَاهُ

Qui descendit ad imum

الَّذِي يَنْزِلُ إِلَى أَسْفَلِ

maris,

الْبَحْرِ

& nescit natare, donec

وَلَا يَعْرِفُ يَسُومَ حَتَّى

ad superioritatem faciei ejus

إِلَى قُرْبِ وَجْهِهِ

aqua. (sit.)

الْبَاءُ

Persicè.

*Paramia Cervi cujusdam**cum Vulpe.*

Cervus quidam vice quadam

præ siti ad animam, ivit

supra fontem aquæ cujusdam,

abiens ingressus est.

sed aqua in fonte profundo

erat. Miser

semetipsum in fontem

immisit. postquam aquam

bibit,

& voluit, ut ex fonte

exiret :

viam aliquam non invenit,

مَثَلِ أَهْوِي

بَرْوَبَاهُ

أَهْوِي يَكْبَارُ

أَزْ تَشَنَكِي تَجَانِ آمَدَه

بَرْ سَرِ آبی

رَوَانِ دَرِ آمَدِ

أَمَّا أَنْ دَرِ چَاهِي عَمِیْدِ

بُودِ نَاجَارُ

خَوْدِ رَا دَرِ چَاهِ

بِهِنْدَاخْتِ وَتَنَاكِهِ آبِ

مِیخُورَدِ

وَ مِیخُوَاَسْتِ کِهِ أَرْ چَاهِ

بِهَرُونِ آيَدِ

رَا هِي تَمِیَافَتِ

& re-

& remediū quoddā non habuit.

In eo statu Vulpes quædam cum

vidit, & dixit : O Frater !

in opere tuo erravisti,

& temetipsum

in interitum projecisti :

quod priusquā sis ingressus

ad puteum, considerationem

supra exitum non fecisti.

Hæc paræmia

huic similis est, quod

Persona natationem

nesciat, & ratio descendendi

status ille, quod aqua

à capite ejus ascendat :

و چاره، نتوانست کرد

در آن حال روباہی آورد

میدید و گفت ای برادر

در کار خود خطا میکردی

و خود را

بہلاک می انداختی

کہ پیش از در آمدن

در چاہ اندیشہ

بر آمدن نکردی

این مثل

بدان مانند کہ

کسی شناوری

نداند و باب فرو رَوَن

حال آنکہ آب

از سر او بر آید

nempe persona quædam, quæ

natare nescit,

rationem quandam, qualiter ab

infortūnio suo ascendat, si

ingreditur, sine termino

insipiens erit.

يَعْنِي شَخْصِي كِه

شَنَّاوَرِي نَمَدَانْد

بَابِي كِه آز

بَلَايِ خُونِ بَر آيِنْد اَكْر

دَر زَوْنِ آز غَايَتِ

بِهَجَرِي بَاشَد

Turcicè.

Cum Cervo Vulpis

paramia est.

Quidā cervus, quadā vice sitiens,

aquam bibendi gratiā

ad quandam aquam venit.

sed aqua in cujusdā profundī

putei interioritate erat.

ad putei interioritatem

ingressus, aquam

كَمِيَكِ اِيْلَه دِلْكَو

مَثْلِمَنْدَر

بِر غَزَالِ بَر كَمِه صَوَايُونِ

صُو اِيچْمَكِيچُونِ

بِر صُوِيَه كَلْدِي

لَكِن صُوِيَرِ دَرِيكْ

قَمُونُكْ اِيچْنْدَه اِيْدِي

قَمُونُكْ اِيچْنَه

كَمِيَرُونِ صُو

post-

postquam bibit,	ایچد کدن صُکَرَه
excundi intentionem fecit,	چُقْمَقْ مَرَان ایتدی
ad excundum potens non fuit.	چُقْمَقَه قَادِر اُولَمَدِی
Vulpes ad ejus statum respexit,	یَلْکُو اَنکْ حَالِنَه نَظَر ایتدی
& dixit : (quod) ô Frater!	وَدیدیکَه اِی قَرْنَدَاش
in actione tua erravisti,	فَعْلَمَکَدَه خَطَا ایلَمِش سَن
num, ad puteum	بَلْکَه قُبُویَه
ante non ingredi exitum tuum	کِیَر مَرَن اَوَّل چُقْمَاقِی
non perpendisti?	قَمِیَر ایتَمِش سَن
<i>Hæc paramia illi</i>	بُو مَثَر آتَا
<i>similis est, quod</i>	بَکَرَز کِه
Unus aliquis ad mare ingre-	بِر کِمَسَه دَنزَه کِیَرَه
diatur,	
& natare nesciat,	و یُوز مَکِ بِلْمَه
& aqua à capite ejus supra sit :	و صُو بَاشِنْدَن یُوقَارُو اُولَه
nempe natare nescientē hominē	یَعْنِی یُوز مَکِ بِلْمِن اَدَم

statu-

staturâ suâ profundiorē

aquam ingredi

intellectûs defectus est,

& pura puta stoliditas est.

يُؤَيِّنَدُنْ دَرِيكًا

صَوِيهَ كَيْمَرَمَكْ

عَقْلُ سِرْلِقْدُرْ

وَحِمَاقَتْ مَحْضُدُرْ

X.

Arabice.

Lepores & Vulpes.

Aquilæ: aliquando contigit

inter eas & inter lepores

bellum, & iverunt

Lepores ad Vulpes:

flagitaverunt ab illis

illationem mali, &

resistentiam contra

Aquilas, & dixerunt illis:

si non cognosceremus vos,

أَرَايِبُ وَثَعَالِبُ

الْتَسُورُ مَرَّةً وَقَعَ

بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْأَرَايِبِ

حَرْبُ قَبْضِ وَأُ

الْأَرَايِبِ إِلَى الثَّعَالِبِ

يَسُومُونَ مِنْهُمْ

الْخُلْفَ وَ

الْمُعَاَصَدَةَ عَلَى

الْتَسُورِ فَقَالُوا لَهُمْ

لَوْ لَا عَرَفْنَاكُمْ

& ne-

& nesciremus, cum quibus

belletis,

non faceremus hoc.

Is sensus ejus:

Quoniam (est) via

hominis, ut ne adversetur

illi, qui est vehementior

audaciâ, quàm ille.

وَتَعْلَمُ لِمَنْ

تُحَارِبُونَ

لَفَعَلْنَا ذَلِكَ

هَذَا مَعْنَاهُ

أَنْ سَبِمَر

الْأَنْسَانِ أَلَّا يُحَارِبَ

لِمَنْ هُوَ أَشَدُّ

بَأْسًا مِنْهُ

Turcicè.

Paramia Leporum

cum Vulpibus.

Vice quadam in medio

Aquilarum & Leporum

altercatio exorta est.

Lepores à vulpibus

subsidium & auxilium

مَثَرِ خَرَكُوشَانِ

بَا رُوبَاهَا

بَارِي دَر مِيَانِ

تَرَكَشَهَا وَخَرَكُوشَانِ

جِدَالِ مِي آفْتَانِ

خَرَكُوشَانِ آز رُوبَاهَانِ

إِمْدَانِ وَإِعَانَتِ

* peti-

petiverunt. Vulpes

dixerunt : quòd si nos qualitatē

vestram nesciremus,

& robur hostium

vestrorum nesciremus,

vos juvaremus.

Ex hac historia

portio hac est:

Quòd homo seu ut homo

Personę se fortiori,

& generosiori

bellum & pugnam

non faciat, oportet.

میخواستند روباتان

میگفتند که اگر ما کیفیت

شما نمیدانستیم

و قوت دشمنان

شمارا نمیدانستیم

باشما امدان میکردیم

آزاین قصه

حصه آنست

که انسان

بشخص از خود قویتر

و شجیتر

مبارزه و جنگ

نباید کرد

Turcicè.

Cum Leporibus

Vulpium parabola est.

طوشانتر ایله

د لکوتر مثلیدز

Quæ

Quadam vice cum Aquilis

بِرْگَرِه گَرْگَسَلَر ایلَه

Leporū, id quod inter ipsos (*folet*)

طَوْشَانَلَر مَا بَمِنِنْدَه

pugna accidens fuit.

جَنَك وَاقِعْ اُولَدِي

Lepores à Vulpibus

طَوْشَانَلَر دِلْکُوْلَر دَن

subsidium & auxilium

اِمْدَان وَ اِعَانَت

petiverunt.

اِسْتَدِيْلَر

Vulpes dixerunt: (*quod*)

دِلْکُوْلَر دِيْدِيْلَر کِه

si nos vestras

اَكْتَر بَز سِرْک

qualitates nesciremus,

کَمِيْمَتْکَرِي بِلْمِيْمِدْن

& vestrorum hostium

وَ سِرْک عَدُوْکَر

existentium robur nesciremus,

اُولَانْلَرک قُوْتِيْن بِلْمِيْمِدْن

vobis auxilium fecissemus.

سِرَه اِمْدَان اِيْلَر اِيْدْن

Ex hac paravia,

بُو مَشْلَدْن

portio hac est:

حِصْه بُوْنَر

Ut homo cum se

کِه اِنْسَان کَنْدُوْدَن

fortiore

قُوْتْلُو ایلَه

bellum & pugnam

non faciat, oportet.

مُحَارَبَةً وَجَنَائِدَ

إِيْتِمَاعَكَ كَرْتَدُّكَ

V.

Arabice.

Lepus & Leana.

Lepus aliquando transivit

penes Leanam, dicens :

ego excludo toto anno

proles plures, & tu

duntaxat paris in tota

vita tua unam vel duas.

& ait illi Leana :

verificavi, præterquam quòd

et si fuerit una, & ipsa septem. *(valet)**Le sensus ejus :*

Quoniam proles una

أَرْتَبُ وَلَهُوْ

أَرْتَبُ مَرَّةً غَيْرَ

عَلَى لَبُوْ قَائِلًا

أَنَا أَكْثُرُ فِي كُلِّ سَنَةٍ

أَوْلَادًا كَثِيْرَةً وَأَنْتِ

إِنَّمَا تِلْدِيْنَ فِي كُلِّ

عُسْرِيْ وَاحِدًا أَوْ اثْنَيْنِ

فَقَالَتْ لَهُ اللَّبُوْ

صَدَقْتُ غَيْرَ أَنَا

وَإِنْ كَانَ وَاحِدًا فَهُوَ سَبْعَةٌ

هَذَا مَعْنَاهُ

أَنْ وَلَدًا وَاحِدًا

bea-

beata melior quàm
proles multæ debiles.

مُبَارَكَا خَمْرٍ مِّنْ
أَوْلَادٍ كَثِيرَةٍ عَاجِزِينَ

Perficè.

Paramia Leana

cum Lepore.

Lepus cum Leana

locutus est : Ego

omni anno tot proles

pario, & tu per spacium vitæ

tuz

vel unâ vel duas paris.

Leana dixit : veritatem dixisti.

ego etsi unam pariam,

sed Leonem pario,

Ex hac paramia

intentio hac est :

مَثَلِ شَيْرِ مَادَ.

بَا خَرَكُوش

خَرَكُوش بَا مَادَ شَيْرِ

مِيكَفَت مَن

تَهَر سَال چندیں بچکان

بَرَايَم وَ تُو تَر مَدَتِ عُمَرِ

خویش

يَا يَكِي وَ يَا دُويي بَرَايِي

شَيْرِ كُفَتِ رَاسْتِ كُفَتِي

مَن كَرَجِه يَكِي بَرَايَم

أَمَّا شَيْرِ بَرَايَم

أَزِين مَثَلِ

مُرَادِ أَلَسْتُ

Quòd

Quòd unus filius virtuosus
multis prolibus
fatuis præstantior sit.

که یکی فرزند هنرمند
از بسیار ولد
به خردن بهترست

Turcicè.

*Cum Lepore**Leana paramia est.*

Lepus quadam vice
ad quandam Leznam :
Ego omni anno aliquot
Proles pario , & tu
per spacium vitæ tuæ
vel unam vel duas
Proles solummodo paris,
dixit. Lezna illi dixit :
verax es, verum
Ego unum pario, at

طوشان اینله
دیشی آرسلان مثلیدر
طوشان بر کتره
بر دیشی آرسلانه
بن هر یمن دهجه
اولان طوغورم و سن
مدت عمر کده
یا بر یا خون ایکی
اولان آجف طوغورم سن
دیدی آرسلان آقا دیدی
گرچک سن لیکن
بن بر طوغورم اما

Leo-

Leonem pario.

أَرْسَلَان طُوغُورَزْم

Ex hac paræmia

بُو مَثَلِدَن

intentio hæc est, (*quod*)

مُرَان بُو نُزْكِي

Benedicta & virtute prædita

مُبَارَكَا وَ هُنَرَلُو

una proles debilibus,

يَز وَلَد عَاجِز

& virtute destitutis

وَ هُنَر سِر

multis prolibus melior est.

بُحُوقِ أَوْلَادَن يَكْدُر

XII.

Arabicè.

Mulier & Gallina.

اِمْرَأَةٌ وَ دَجَاجَةٌ

Mulier fuit, illi gallina

اِمْرَأَةٌ تَان لَهَا دَجَاجَةٌ

pariebat omni die

قَبِيضٌ فِي كُلِّ يَوْمٍ

ovum argenteum:

بَهِيضَةٌ فِصَّةٌ

& dixit mulier in

فَقَالَتِ الْاِمْرَأَةُ فِي

anima sua (*sibi ipsi*) si ego

نَفْسِهَا اِنْ اَنَا

multiplicavero pabulum ejus,

كَثُرَتْ مَلَقِهَا

pari

pariet duo ova.

cum autem multiplicatum est

pabulum ejus

rupta est ingluvies ejus,

et mortua est.

Is sensus ejus.

Quoniam homines multi

ob causam lucri (en) quæstus

multi perdant

caput (il capitale, das Capital)

divitiarum suarum.

تَبِيضُ بَيْضَتَيْنِ

فَلَمَّا كَثُرَ

عَلْفُهَا

تَشَقَّتْ حَوْصَلَتُهَا

فَمَاتَتْ

هَذَا مَعْنَاهُ

أَنَّ نَاسًا كَثِيرًا

يُسْتَبِ رَفِجْ

كَثِيرٌ يَهْلِكُونَ

رَاسَ

مَالِهِمْ

Persicè.

Paramia mulieris

cum Gallina domus sue.

Mulieri cuidā gallina quædā fuit

que quotidie ovum quoddam

مَثَرِ زَنْ

بَسْرَجِ خَائَةِ حُودِ

زَنْبِي رَا مَا كِيَايِي بُونَ

كِي هَرْ رُوزِ يُمْرُطَةُ

argen-

argenteum dabat.

dic quadam mulier secum dixit:

quòd si ego in pabulo ejus

aliquid auxero,

illa etiam proventum

audiorem dabit.

tempore, quo pabulum

illi aliquantulum

determinato plus dedit,

ingluvies gallinæ rupta fuit,

& mortua est.

Ex hac paravia

utilitas hac est.

Quòd multæ personæ

per concupiscentiam

pretiosi lucri de

سیم میدان

روزی زن با خود گفت

که اگر من بخورم نان او

چیزی افزایم

او نیز محصول

افزون میدهد

و قتی که خورد نان او

آردا از مقدار

معیّن زیاده تر میدهد

خوصله ماکیان شکافته

و بترد

آزین مثل

قائده آنست

که بشمار گش

بطبع

سوی کیران از

capi.

capitali suo damnum

faciant, per omnem

circumstantiam

contenti animi tranquillitas

præstantior erit.

سَرْمَايَه خُونِ زِيَان

مِيكُنَد بَهَر

حَال

قَنَاعَت

اَوْلَى تَر بَاشَد

Turcicè.

*Cum muliere**Gallina paramia est.*

Cuidam mulieri quædam

gallina erat: omni die

argentum ovum pariebat.

quadam die mulier apud se

dixit: (quod) si ego Gallinæ

pabulum auxero in die

duo ova pariet.

quando pabuli plus dedit,

قَارِي اَيْلَه

طَاوُفِ مَثَلِيدِر

بِر عَوْرَتِكَا بِر

طَاوُغِي وَا رَايِدِي هَم كُون

كُومُش يَوْمُ طَه يَوْمُ طَلَانِي

بِر كُون قَارِي كَنْدِي كَنْدِيَنَه

دِيْدِيكِه اَكْر بَن طَاوُغُكَا

يَمِينِي زِيَادَه اِيْدِرَسَم كُونْدَه

اِيَكِيَشَر يَوْمُ طَه يَوْمُ طَلَر

قَچَنَكُم يَمِينِي زِيَادَه وَيِرْدِي

Galli

Gallinæ ingluvies

طَاوُغُثَا حَوْصَلَه سِي

rupta est, & mortua est.

جَاتِلْدِي أُولْدِي

Ex hac paramia

هُوَ مَثَلْدَنْ

utilitas hac est:

قَائِدَه بُوْنَر

Quòd complures, ad multum

كِمِه نِجَه كِمْسَه جُون

lucrum concupiscentiam

قَائِدَه يَه طَبِيع

faciendo, radicem opum suarum

اَيْتَمَلِكَه آصِل مَالِنِي

perdant,

يَتَوَرَّر

in omni statu

هَرَّ حَالَدَه

animi contenti tranquillitas,
melior est.

قَنَاعَتْ أَوَّلَا دُر

XIII.

*'Arabicè.**Culex & Taurus.*

بَعُوضَه وَ تَوَرَّر

Culex stetit supra

بَعُوضَه وَقَعَتْ عَلَي

cornu Tauri, & arbitratus est,

قَرْنِ تَوَرَّر قَطَنَتْ

quoniam ipse gravis fuit

أَنَّهَا ثَقُلَتْ

supra eum, & dixit illi:

si fuero gravis supra te,

significa mihi, ut avoleam à te.

& dixit Taurus : ô Iste !

non animadverti, ad quem

descenderis, & nescio,

cui nocueris.

Is sensus ejus.

Qui petit, ut

ponat sibi commemorationem

& gloriam, & ipse

debilis & contemptibilis.

Persicè.

Paramia Culicis

est cum Tauro quodam.

Culex ad cornu Tauri cujusdam

عَلَيْهِ قَعَلَتْ لَهُ

أَنْ كُنْتُ قَدْ ثَقُلْتُ عَلَيْكَ

أَعْلِمْنِي حَتَّى أَطْمَئِنَّ عَنْكَ

قَعَالِ الثَّوْرُ يَا هَذَا

مَا شَعَرْتُ لِمَنْ

نَزَلْتُ وَلَا أَدْرِي

لِمَنْ ضَرَرْتُ

هَذَا مَعْنَاهُ

مَنْ يَطْلُبُ أَنْ

يَجْعَلَ لَهُ ذِكْرًا

وَمَجْدًا وَهُوَ

ضَعِيفٌ حَقِيرٌ

مَثَرِ پَشَه

آسْت بَا تَاوِي

پَشَه بِشَاح تَاوِي

ascen-

ascendit cū hac consideratione,

quòd existentia debilis ejus

supra Taurum gravis evadet.

igitur ad Taurum dixit :

quòd si ego supra te gravis

ero, mihi significa ,

ut avolem, & abeam.

Taurus dixit : ô talis quidam !

ad quem locum ascendisti ?

vel cui damnum fecisti ?

ego nunquam scio.

Hæc paramia

super hoc manet, quòd

personæ existentia illâ, quæ

debilis & contempla est,

velint, ut sibi magnam quandam

بَرآمَد بَا يِنْ آنديشه

كه وجود ضعيف خون

بَر تا و كِرَان آيد

پَس بَا تا و كُفتَه

كه اَكثَر مَن بَر تو كِرَان

باشم مَرَا خُمر كُن

تا بَيرَم وَ بَرَوَم

تا و كُفتَه اِي فُلَان

بَكِجَا بَر آمَدِي

وَ بَكِه زِيَان كَرْدِي

مَن هَر كَز قَدَانَم

اِيْن مَثَل

بَدَان مَانَد كه

كَسِي بَا وجود آنكه

ضعيف وَ حَقِير باشد

خَوَاهَنَد كه خونَرَا بُزُر كِي

memoriam faciant.

يَا ذِكْرًا نَدَانْد

Turcicè.

Cum culice

سُورِي سَتَكُنْ اَيْلَه

Tauri paramia est.

اُوكُوز مَثَلِيدُر

Quidam culex ad Tauri

يَرْ سُورِي سَتَكُنْ اُوكُوزَكْ

cornu

بُوِينُوزِينَه

fedit, & putavit, quòd

قُونُيشْ ظَنِّ اَيْتَمِشْكِه

Tauro propria existentia ejus

اُوكُوزَه كَنْدُو وُجُودِي

gravis veniat. Igitur Tauro

آغِيرْ تَلَه پَسْ اُوكُوزَه

dixit: quòd si ego tibi

دِيْمِشْكِمْ أَكْرَبَنْ سَتَا

gravis sum, mihi significa:

آغِيرْ اَيْسَمْ تَكَا خَمِرْ اَيْلَه

avolabo: ibo: Taurus

اُوچَايِمْ كِيْمَدَه يِم اُوكُوز

dixit: (quòd) ô Talis!

دِيْمِشْكِه اِي فَلَانْ

ad quem locum

نَرَه يَه

divertisti? & cui loco damnum

قُونْدُكْ ق نَرَه يَه صَرَر

fecisti? ego nescio,

اَيْتَدُكْ هِيچ بِلْمَم

Hæc

Hac peramiam

بُو مَثَر

illi similis (est.)

أَتَا بَكْرَز

Quòd unus aliquis debilis,

كَيْه بِر كَمْسَه ضَعِيف

& contemptus, & spretus,

و خَوَار وَ حَقِير

conceptum faciat, quòd

مُرَان أَيْلِيَه كَيْه

fui gloriosè recordentur.

تَنْدُو أُولُو بِلْغَلَه دِكْر اِيْدَرْ لَرْ

XIV.

*Arabice.**Homo & Mors.*

اِنْسَانٌ وَ الْمَوْتُ

Homo aliquando portavit

اِنْسَانٌ مَرَّةً حَمَلَ

fascem lignorum,

جُرْزَه حَطَبٍ

& onerosus fuit supra eum.

فَثَقَلَتْ عَلَيْهِ

Cumque lassus in incessu,

قَلِمًا اَعْيَا

& angore animi pressus esset

وَ ضَجِرَ

à pondere illius,

مِنْ حَمْلِهَا

proiecit eum de dorso suo,

رَمَى بِهَا عَنْ كَتِفِهِ

& in-

& invocavit supra

spiritum suum mortem.

& profecta fuit ad eum,

dicens: Ecce ego! quare

vocasti me? & dixit ei

homo: vocavi te,

ut cleves hunc fascem

ligni supra dorsum meum.

Is sensus ejus:

Quoniam mundus

cum loro suo (*id est: universus*)

diligit vitam mundanam,

& non pertæsus est ab

infirmirate & miseria.

وَدَعَا عَلَى

رُوحِهِ بِأَلَمَوْتٍ

فَشَخَّصَ لَهُ

قَائِلًا هُوَذَا أَنَا لِيَمَانَا

دَعَوْتَنِي فَقَالَ لَهُ

الْأَنْسَانُ دَعَوْتُكَ

لِتَرْفَعَ هَذِهِ جُرْزَةَ

الْحَطَبِ عَلَى كَتِفِي

هَذَا مَعْنَاهُ

أَنَّ الْعَالَمَ

بِأَسْرِهِ

يُحِبُّ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

وَمَا يَمُرُّ مِنْ

الضَّعْفِ وَالشَّغَاءِ

Persicè.

Paramia hominis.

مَثَلِ مَرْدَمٍ

CH 179

CUM MORTE.

بَا مَرَكِّي

Homo quidam in dorso suo

آد مِي بَپِشْت خُون

vice quadam multum de

بَارِي وَافِرِ آز

lignis portabat : ex

حَطَبِ بَرِ آوَرْدَه بُونِ آز

gravi onere suo debilis

يَكْرَانِبَارِي خُونِ عَاجِز

& suppressus fuit, &

وَفِرُو مَانْدَه بَانِ وَ

ex humero suo super

آز پِشْت خُونِ بَر

terram reposuit,

ز مِينِ يِهَانِ

& ex nimia suppressione

وَ آز غَايَتِ فِرُو مَانْدَه مِي

sua à DEO mortem

خُونِ آز خُدا مَوْت

suam petiit, illà horà

خُونِ مِيخُواسْتِ هَمَانِ سَاعَتِ

(MORS) personata evasit:

مُتَشَخَّصِ كَشْتَه

æqualiter illam personam

دَرِ بَرَابَرِ آنشَخَصِ

accessit, & dixit:

دَرِ آمَدِ وَ كَفْتِ

me ad quid vocasti?

مَرَا تَجِهِ خُوانْدِي

illa persona pœnitens

آن شَخَصِ پِشِيمَانِ

cva-

evafit; illicò dixit:

(quòd) hoc onus propter

imponere super dorfum

meum te advocavi.

Ex hac paramia

intentio hac erit:

Quòd quivis in orbe

vitam suam petit

quantumcunq; in afflictione

& miseria fuerit.

ob hoc triftis evadit,

mortem suam non petit.

گشته عَدَى الْقَوْرُ كُفْتُ

كِه اَيْنَ بَارَرَا بِرَآئِي

بِهَادَنَ بَرَنُوش

خُونِ قَرَا دَعَوْتُ كَرَنَم

آزَيْنَ مَثَل

مَرَانِ آن بَاشَد

كِه هَر كَس دَر عَالَم

زَنَدَتَايِي خُونِ خَوَاهَد

هَر چَنَد كِه دَر مَحَنَت

وَمَشَقَّت بَاشَد

آزِ آن مَلُولِ گشته

مَوْتُ خُونِ نَخَوَاهَد

Turcicè.

Cum morte hominis

paramia est.

Quidam homo ad dorfum suum

أُولُومِ اِيلَه اِنْسَان

مَثَلِيدَر

بِرِ آدَمِ آرَقَه سِنَه

quod-

quoddā onus lignorū oneravit.

بِرِ يُونَا أَوْدُونِ يُوْتَلْتَمِشْ

â lignorum onere

أَوْدُونُكَ آغِيرِ لِيْغَنْدَنْ

defatigatus,

يُوْرُوْلُوْب

â portando debilis &

كَتُوْرَمَكْدَنْ عَچِرُو

tædio affectus cūm fuisset ,

مُتَضَجِرْ أَوْلُدُقْدَه

onus suum ab humeris suis

يُوْكِيْ أَوْمُوْرِنْدَنْ

ad terram projecit,

يِرَهْ بِرَاقْمِشْ

& ex nimia debilitate suâ

وَزِيَادَهْ عَاجِرِ لِيْغَنْدَنْ

sibi â DEO mortem petiit.

كَنْدِيْنَهْ آللهْدَنْ مَوْتْ

illâ horâ mors personata

يُعْنِيْ أَوْلُوْمْ اِسْتَمِشْ

existens,

أَوَّلْ سَاعَتْ مَوْتْ مُتَشَخِّصْ

versus cum veniendo :

أَوْلُوْب

me ad quid advocasti ?

قَارَشُوْسِنَهْ تَلُوْبْ

cūm dixisset, ille etiam

بَنِيْ نِهْمَهْ دَعُوْتْ اِيْتَدُقْ

in responso suo

دِيْدُكْدَهْ أَوَّلْ دَخِيْ

جَوَابِنْدَهْ

K

ista

ista ligna humero meo

imponendi causâ

te advocavi: dixit.

Ex hac paramia

intentio hæc est, (quod)

In mundo omnis persona

in mundo vitæ suæ

subsistentiam vult,

in quacunque miseria aut

afflictione sit;

de hoc tristis cum sit,

mortem suam non petit;

شَوُّ اَوْ دُونِي اَوْ مُوزُوْمَه

تَوَمَّفَ اِيْجُونْ

سَنِي دَعَوْتُ اِيْتَدُمْ دِيْمِشْ

بُو مَثَلْدَنْ

مَرَانْ بُو دُرْكِه

عَالَمْدَه هَرَكْسْ

دُنْيَانَه دِيْرِي

اَوْلَمَقْلِيْغِي اِسْتَرْ

فَقَدَرْ صَعْفَوْ

مَحْنَتْدَه اَوْلَسَه

آفَدَنْ مَلُولْ اُولُوْبْ

مَوْتِيْنِي اِسْتَمَزْ

XV.

Arabice.

Hortulanus.

Hortulanus die quadam

بُسْتَانِيْ

بُسْتَانِيْ يَوْمًا

mun-

mundabat herbam ;

كَأَن يَنْقِي الْمَنْقَل

& dictum est illi :

فَقِيمَ لَهُ

Cur herba sylvestris

لِمَاذَا الْمَنْقَلُ الْبَرِّي

pretiosioris aspectus ,

بِهِ الْمَنْظَرُ

& est absque cultu ?

وَهُوَ غَيْرُ مَخْدُومٍ

dixit hortulanus :

قَالَ الْبُسْتَانِي

educat eam mater ejus,

تُرَبِّيهُ أُمُّهُ

& hanc educat

وَهَذَا تُرَبِّيهُ

mulier patris sui (*id est:*
noverca)

أَمْرَأَةُ أَبِيهِ

Is sensus ejus.

هَذَا مَعْنَاهُ

Quoniam educatio matris

أَنَّ تُرَبِّيهُ الْأُمُّ

prolibus præstantior quàm

لِلْأَوْلَادِ أَفْضَلُ مِنْ

educatio mulieris Patris ,

تُرَبِّيهُ أَمْرَأَةِ الْآبِ

Persicè.

Proemia hortulani cujusdam.

مَثَلِ بُوسْتَانِي

Unus ex hortulanis
 die quadam in horto
 herbam selegit,
 illi dicebat: (quidam)
 quòd herba sylvestris
 pulchrioris, &
 recentioris aspectûs sit,
 quàm herba hortensis:
 status ille (*est*), quòd illam
 nemo colat.
 hortulanus dixit: illam
 mater sua educat,
 & hanc alia.

Ex hac paramia

intentio hac est.

Quòd educatio Matrum

يَكْبِيْ اَزْ بُوسْتَانِيَا
 رُوْزِيْ دَرْ بُسْتَانِ
 بَقْلَهٗ ميْگريْد
 اُوْرَا تُوِيْد
 كِهٖ بُغُوْلِ يَبَانِي
 خُوْبْتَر وَ
 تَاْزَهٗ رُوْتَر بَاشَد
 اَزْ بُغُوْلِ بُسْتَانِي
 حَالِ اَنَكِهٖ اُوْرَا
 كَسِيْ خِدْمَتِ نَكُنْد
 بُسْتَانِي كُفْتِ اُوْرَا
 مَادِرِ خُوْنِ ميْپِرُوْرِن
 وَ اِيْنْتِرَا ديْگري
 اَزْ يِنِ مَثَلِ
 مَرَاْنِ اَنَسْت
 كِهٖ تَرْبِيَّتِ مَادَرَاْنِ
 cum

cum prolibus suis

بَا اَوْلَانِ خُونِ

educatione aliorum

اَز تَرْبِيَّتِ دِيْكَرَانِ

præstantior sit.

خُوْبْتَرِ بَاشَدِ

Turcicè.

Hortulani paramia est.

بُوْستَانْجِي مَثَلِيْدُر

Hortulanus quadam die

بُوْستَانْجِي بِرِ كُونِ

in horto herbam suam

بُوْستَانْدَه بَغْلَه سِيْنِ

feligebat, illi dixerunt :

اَيِرْتَلَار اِيْدِي آتَا دِيْدِيْلَر

(quòd) quare sylvestris

كِه لِيْمِچُونِ يَبَانِي

herba pulchra aspectu est?

بَغْلَه سِي كُوْزَلِ يُوْزْلُوْدُر

status hic, (est) quòd ei

حَالِ بُو كِه آتَا

nemo culturam adhibeat.

كِيمِيْسَه خِدْمَتِ اِيْتَمَز

Hortulanus dixit : quòd

بُوْستَانْجِي دِيْمِيْشْكِه

eam Mater ejus educat,

آبِي آنَاسِي بَسْلَرِ

& hanc noverca alit,

وَبُوْلِي اُوْكِي آنَا بَسْلَرِ

Ex

Ex hac paramia

intentio hac est:

Quòd matris ad filios

educatio novercæ

educatione præstantior sit.

بُو مَثَلْدَنْ

مَرَّانْ بُو دُرْ

كِهْ آفَانْكَ اَوْلَانَهْ

تَرْبِيَهْ سِي اُوْكِيْ آفَانْكَ

تَرْبِيَهْ سِنْدَنْ يَكْدُرْ

XVI.

Arabicè.

Homo & Idolum.

Homo : fuit illi Idolum

in domo sua. adorabat id,

& sacrificaverat ei

omni die sacrificium;

& consumsit omne

id, quod possidebat, propter

illud Idolum : & stitit se

اِنْسَانٌ وَ صَنَمٌ

اِنْسَانٌ كَانَ لَهُ صَنَمٌ

فِي بَيْتِهِ يَعْْبُدُهُ

وَ كَانَ يَذْبَحُ لَهُ

فِي كُلِّ يَوْمٍ ذَبِيْحَةً

فَأَفْتِي جَمِيْعَ

مَا يَمْلِكُهُ عَلَيَّ

ذَلِكَ الصَّنَمِ فَشَخَّصَ

illi

illi (*Idolum*) inquitens :
 ne consume opes tuas
 propter me : deinde
 reprehendes me
 apud Deum alium.

لَهُ قَائِلًا
 لَا تُغْنِ مَالَكَ
 عَلَيَّ ثُمَّ
 قَلُّوْا مِنِّي
 لِأَلَيْهِ آخِرُ
 هَذَا مَعْنَاهُ

Hic sensus ejus.

Qui exponit divitias suas
 in peccatis, deinde queritur,
 quòd Deus inopem se fecerit.

مَنْ نَفَقَ مَالَهُ
 فِي الْخَطِيئَةِ ثُمَّ يَحْتَجُّ
 أَنَّ اللَّهَ أَفْقَرَهُ

Persicè.

*Paramia hominis est
 cum Idolo quodam.*

Homini cuidam idolū quoddam
 erat in domo sua.
 omni tempore illud adorabat,
 & omni die

مَثَرِ مَرْدُ مُسْتِ
 بَا صَنْمِي
 مَرْدِي رَا صَنْمِي
 بُون تَرِ خَانَهُ خُون
 هَر كَاه اُورَا پَر سَتِش مِي كَرْدِي
 وَ هَر رُوزِ
 in

in via illius (*propter illud*)

sacrificiū faciebat, donec
omnem possessionem suam

in via illius Idoli

insumpfit, in illo

intervallo

Idolum dixit :

opes tuas propter me

ne consume, ut

apud numen aliquod præter me

querelam velis facere.

Hæc paramia

in eo manet, (quòd:)

Aliquis opes suas in

via peccati insumat,

بَرَاهِ أَوْ

قُرْبَانَ مِمِّسَاخْتِي تَاكِه

جَمِيعَ مَا مَلَكَتْ خُونُ

دَر رَاهِ اَنْ صَنْم

اِفْنَا كَرْدَن دَر اَنْ

اَثْنَا

صَنْم كُفْتَن

مَالِ خُونِ رَا بَهْرِ مَنْ

اِفْنَا مَكُن كِه

بِمَعْبُودِي بَجَزَمَن

شَكَايَتِ خَوَاهِي كَرْدَن

اَيْنَ مَثَلْ

بَدَانِ مَا نَدِ كِه

كُلِّ مَالِ خُونِ دَر

رَاهِ خَطَا اِفْنَا كُنْدَن

deinde

deinde ex eo de paupertate

پس از آن از فقر

exhibitionem

عرض

necessitatis

احتیاج

apud DEUM faciat.

بخدا کند

Turcicè.

Homo & Idolum.

Cujusdam hominis quoddam

انسان و صنم

Idolum fuerat in domo sua.

بر آن مثنیٰ بر

omni tempore illud

صنمی و از ایدی آورنده

adorabat: omni die

هر زمان آقا

Idoli causâ aliquod sacrificium

طیّار ایدی هر کون

faciebat. omnem

صنم ایچون بر قربان

possessionem suam

ایدو ایدی جمیع

in illius Idoli augurium

مالیکنی

postquam insumpserat,

اول صنمک اوغورنده

Idolum illi dixit: (quod)

اقتا ایندندن صکره

صنم آقا دیدیکه

L

opes

opes tuas propter me

مَا لَشَيْ بَنِم أَوْزَرِيْمَه

ne infumito :

اِفْنَا اِيْتَمَه

postea de me ad aliud

صُكْرَه بَنْدَن غَمْرِي

numen cundo

مَعْمُودَه وَارُون

querelam facis.

شَكَائِتْ اَيْلَرْسَن

Hac paramis

بُو مَشَر

illi similis (est,)

آثَا بَكْرُو

Quòd aliquis homo

كِمَه بَرِ آدَم

in peccati via opes suas

خَطَا يُولِنْدَه مَا لِنِي

consumendo postea

اِفْنَا اِيْدُون صُكْرَه

de paupertate Deo Excelso

فُقْرَه نَ الْلَه تَعَالَى يَه

exhibitionem necessitatis facit.

عَرَضِ اِحْتِيَاَجْ اَيْلِمَه

XVII.

*Arabice.**Homo niger.*

اِنْسَانْ اَسْوَدْ

Homo aliquando vidit

اِنْسَانْ مَرَّةً رَأَى

virum

virum nigrum : & ipse
 stans in aqua
 assidue purgabat se.
 & dixit illi : ò Frater !
 ne turba (*inquina*) fluvium :
 utique tu non potes facere
 albedinem , & non
 poteris super eam
 in æternum.

Is sensus ejus.

Quoniam naturâ inditi non
 alteratur natura ejus.

Persicè.

*Paromia Æthiopis est
 cum homine quodam.*

Homo quidam nigrum

رَجُلًا أَسْوَدَ وَهُوَ
 وَاقِفٌ فِي الْمَاءِ
 يَسْتَجِمُّ
 فَقَالَ لَهُ يَا أَخِي
 لَا تُعَيِّرُ النَّهْرَ
 فَإِنَّكَ لَا تَسْتَطِيعُ
 الْبَيَاضَ وَلَا
 تَقْدِرُ عَلَيْهِ
 أَبَدَ الدَّهْرِ
 هَذَا مَعْنَاهُ
 أَنَّ الْمَطْبُوعَ لَا
 يُغَيِّرُ طَبْعَهُ

مَثَلُ زَنْكِيست
 بَا مَرْدِي
 مَرْدِي سِيَاة

Ara.

Arabem quendam vidit, qui

in aqua se lavit, &

abluit, illi dixit: (*quod*)

ô Frater! hanc aquam

inaniter cur turbidam

facis? qui superficiem

corporis tui albam

non potes facere.

Utilitas ex hac

Paræmia illæst, (quod)

Res aliqua, quæ indita

& innata est,

alterationem illam non potest

facere, quoniã non (*est*) mutatio

in Creatura DEI in ordine

benefico: ad demonstrationem

عَرَبِيًّا رَأَى بِيْدَكَ

فَرَأَى آبَ خَوْثَرٍ شُسْتُ وَ

شَوَّكُنْتُ أَوْ رَأَى كُنْغَتِ كِه

إِي بَرَانِزِ اَيْنِ آبَرَا

بِهَيُوتِه چَرَا تِهْمَرَا

مِهْسَارِي كِه رُوِي

تَنْ خَوْثَرَا سَغِيْمَتِ

تَنْوَانِي كَرَنْ

فَإِيْدَه آرِيَنْ

مَنْزَرِ آتَسْتِ كِه

چِمِيزِي كِه جِبَلِي

وَ طَبِيعِ بَاشَدِ

تَغْيِيْمَرَانِ تَه تَوَانِ

كَرَنْ كِه لَا تَبْدِيْزِ

خُلُقِ اَللّٰهِ تَرِ قَظْمِ

رِيْمِ بَاسْتِدْلَالِ

ejus pertingens non est.

اَوْ وَاَرَنْدَ اَسْت

Turcicè.

Nigrè Arabis

سِمَاهِ عَرَبِ

paramia est.

مَثَلِيْمْدَرْ

Quædam Persona quendā nigrū

بِرْ كِشِي بِرْ سِمَاهِ

Arabem in aqua,

عَرَبِي صُوْنَه

cūm se lavaret, vidit.

يَا يَغْنُورْ كَنْ كُورْدِي

illi dixit: (quòd)

اَكَا دِيْدِي كِه

Ô Frater! hanc aquam

اِي بُرَانْدَرْ بُو صُوِيِي

cur inaniter turbidam reddis?

دِيَسْچُونْ بُولَانْدَرْز سَنْ

Tu teipsum album

سَنْ كَنْدُو كِي بِمَاضِ

facere non potes.

اِيْتَبَكِه قَايْدَرْ دَكَلْسَنْ

Hujus paramia

بُو مَثَلِيْمْدَرْ

utilitas hæc est, (quòd)

قَايْدَه سِي بُو دُرْ كِه

Ingenitum & inditum

مَطْبُوعْ وَ جِيْلِي

existens aliquid naturam suam

اُولَانْ نَسْنَه كَنْدُو طَبِيْعَتِي

im-

immutare non potest.

nempe in creatione

existentem naturam suam

mutare possibile

non est.

تَغْيِيرُ اَيَّدِهٖ مَرَّةً

يَعْنِي يَرَادُ اِلْتِمَادُ

اَوَّلَانِ طَبِيعَتَيْنِي

تَبْدِيلُ اَيْتِمَادُ مُمَكِّنٌ

وَلَا يُمْكِنُ

XVII.

Arabice.

Homo & pullus equi.

Homo quidam conscendebat

equam, & (ea) fuit gravida.

& dum ipse in quadam

via, enixa est filium (pullum)

& sequebatur matrem suam

non longè:

deinde substitit, & dixit

Domino suo: ô Domine mi!

اِنْسَانٌ وَ فَرَسٌ

اِنْسَانٌ كَانَ يَرْكَبُ

فَرَسًا وَ كَانَتْ حَامِلًا

وَ فِيمَا هُوَ فِي بَعْضِ

الْبَطْرِيقِ اُتَتْجَتِ اَبْنًا

تَمَعَ اُمُّهُ

بَرَّ بَعِيدٍ

وَقَفَّ وَ قَالَ

مَاحِيحُ يَا سَيِّدِي

vides me parvum,

& non possum ire.

& abiisti, & dereliquisti me.

hic utique peribo,

& si tu acceperis me

tecum, & educaveris me,

usque dum fortis ero,

utique portabo te supra

dorsum meum, &

faciam pervenire te celeriter,

quocunque volueris.

Is sensus ejus.

Quonia ipsam necessariu est, ut

validum evadat cognitum

Possessori suo

& digno se,

تَرَانِي صَغِيرًا

وَلَا أَسْتَطِيعُ الْمَشْيَ

وَمَضَيْتَ وَتَرَكْتَنِي

هَاهُنَا فَهَلْ كُنْتُ

وَ إِنْ أَنْتَ أَخَذْتَنِي

مَعَكَ وَ رَبَّيْتَنِي

إِلَى أَنْ أَقْوَى

فَحَبَلْتُكَ عَلَى

ظَهْرِي وَ

أَوْصَلْتُكَ سَرِيعًا

إِلَى حَيْثُ تَشَاءُ

هَذَا مَعْنَاهُ

أَنَّهُ يَجِبُ أَنْ

يُشَدَّ الْمَعْرُوفُ

لأَهْلِهِ

وَمُسْتَحَقِّهِ

& ne

& ne rejiciant id.

لَا يَنْظُرُوهُ

Persicè.

Paramia hominis

شَبَلِ مَرْدَمِ

& pulli equini est.

بَیْجِهٖ آسَنِ آسَت

Homo quidam supra

زَدِي بَر

equam quandam

اَدِيَايِي

prægnantem equitavit.

بِیَسْتَنِ سَوَارِ شُد.

venit de campo ad

بِرَفْتَنِ آزِ قِصَا دَر.

medium viæ, peperit:

نَايِ رَاهِ بَزَانِ

igitur pullus ejus

نِ كُرَّهٖ أَوْ

post matrem aliquantum

پَسِ مَاتَرِ جَنْدِي

ivit: stetit, &

تَهٗ بَايَسْتَانِ وَ

ad Dominum suum dixit:

اَحِبِّ خُونِ كُفْتِ

(quod) ô Domine! vides,

ي خُدا وَنَا مِي بِيَمِي

quod ego parvus sum,

سَنْ كُوچَكَمِ

& per viam ire potens non sum.

اَهٗ رَفْتَنِ قَاوِرِ نِیَسْتَمِ

si tu ibis, & me	اَكْرُتُو مِيرَوِي وَمَرَا
in hoc loco relinques,	بَدِيَسْتَجَا بَمَانِي
interibo. Sed postquam	مَنْ هَلَاكَ شَوْمَ اَمَّا چُون
tu me penes te ipsum accipies,	تُو مَرَا بِيَهَلَوِي خُون مِيَسْتَانِي
& , quoad magnus fiam ,	وَقَا بِيَمَزُرُكَ شُدَن
ales , ego etiam	مِيَسِيرُورَانِي مَن نِيَمَز
te ad dorsum meum	تَرَا بِيُشْتِ خُون
accipiens, ad omnem locū, quò	يَسْتَانَه بِيَهَز جَاكِه
voles, pervenire faciam,	خَوَاهِي مِيرَسَاتَم
<i>Utilitas ex hac</i>	قَايْدَه آزين
<i>paràmia illa est, (quòd)</i>	مَثَلِ آنَسْتَكِيه
Homo, oportet, ut gratiam	مَرَن بَايَد كِيه اَنَعَام
& beneficium accommodato & digno	وَإِحْسَان بِيَهَز وَ مُسْتَحِق
faciat, & illi amotionem &	مِيَكُنَد وَ اَوَرَا طَرَح وَ
repulsam non faciat.	وَتَه نَكُنَد

Turcicè.

Homo & pullus equi.

Quædam persona cuidam

prægnanti equæ insidendo

cùm iret, equa peperit.

tum pullus ejus

post matrem suam aliquantùm

postquam ivisset, in via

stetit,

& Domino suo dixit, (*quæd*)

Ô Sultane mi! vides tu :

ego parvus sum,

ad eundem potens non sum,

tu cundo me hîc

derelinques: ego peribo.

sed me ad latus tuum

انسان و طای

پیش کشی بر

یوئلو قیصر آغہ بنوب

کیمدرکن قیصر آق طوغوردی

پیش یاوریسی

آناسی آردنجه

یورودندن صکره یولده

طوغوردی

و صاحبینه دیدیکه

یا سلطانم کورورسن

بن کوچکم

بوریمکه قابردنم

ن کیمدون بنی بورانه

ایمغورسکن بن هلاک اولور

یا بنی یانگه

suscipiendo, donec crescam,

أَلُوْبٌ بُمُوْبِيْنَجَهْ

si nutries : te

بَسَلَسْرَسَاكُ سَنِي

ad dorsum meum accipiendo,

أَرْقَامَهْ أَلُوْبٌ

ad quem desiderabis locum

دِيْلْدُلْكُ يَرَهْ

illicò pervenire faciam.

فِي الْحَالِ اِيْصَالِ اِيْدْرُمْ

Hujus paramia

بُوْمَثْلُكُ

utilitas hac est, (quòd)

فَاِيْدَهْ سِي بُوْدُرْكِيَهْ

Aliqua persona, opus est,

بِرْ كِشِي كَرَكْدُرْ

ut gratias & beneficia

كِيَهْ اِنْعَامٌ وَ اِحْسَانِي

familia suæ, & digno suo

أَهْلِيْنَهْ وَ مُسْتَحَقِّيْنَهْ

faciat, & hunc

أَيْلَمَهْ وَ أَلِي

non reprobet & rejiciat.

طَرَحْ وَ رَهْ أَيْلَمِيَهْ

XIX.

Arabicè.

Homo & Porcus.

اِنْسَانٌ وَ خِنْزِيْرٌ

Homo aliquando portavit

اِنْسَانٌ مَّرَّةً حَمَلْ

supra jumentum Arietem,

& capram, & porcum,

& tendebat ad urbem,

ut venderet omnia,

& aries & capra

utique non verberabant

supra jumentum, solummodo

Porcus : quoniam is

repugnabat continuo,

neque quiescebat. & dixit

illi homo : ô

peffima belluarum !

quare aries & capra

silentes non percutiunt,

& tu non quiescis,

neque firmus manes ? dixit

أَيَّ بَهِيمَةٍ كُنْشَا

نُنْزَا وَخِنْزِيرَا

نُوجَّة إِلَى الْمَدِينَةِ

نَبِيعَ الْجَمِيعِ

كُنْشُ وَالْعَنْزُ

مَ يَكُونُوا يَضْرِبَانِ

أَيَّ الْبَهِيمَةِ وَأَمَّا

خِنْزِيرُ فَإِنَّهُ

يُعَرِّضُ دَائِمًا

يَهْدَى فَقَالَ

الْأَنْسَانُ يَا

الْوَحُوشِ

ذَا الْكُنْشُ وَالْعَنْزُ

وَتُ لَا يَضْرِبَانِ

نَ لَا تَهْدَى

تَسْتَقِرُّ قَالَ

illi Porcus : quisque

لَهُ الْخِنْزِيرُ كُلُّ وَاحِدٍ

novit se ipsum.

يَعْلَمُ نَفْسَهُ

Ego scio, quoniam Aries

أَنَا أَعْلَمُ أَنَّ الْكَبْشَ

ob lanam suam, & capra

لِصُوفِهِ وَالْعَنْزَ

expetatur ob lac suum :

يُطْلَبُ لِللَّبَنِهَا

& ego miser ! non (est)

وَأَنَا الشَّقِيُّ لَا

lana mihi, neque lac.

صُوفٍ لِي وَلَا لَبَنَ

Ego, in adventu meo ad

أَنَا عِنْدَ وُضُوعِي إِلَى

Urbem, mittar ad

الْمَدِينَةِ أُرْسَلُ إِلَى

Carnificinam dubio procul,

الْمَسْلَمَةِ لَا مَحَالَةَ

Is sensus ejus :

هَذَا مَعْنَاهُ

Quoniam, qui cognoscunt

أَنَّ الْكَافِرِينَ يُعَذِّبُونَ

peccata & culpas,

فِي الْخَطَايَا وَالذُّنُوبِ

quæ præmiserunt

الَّتِي قَدْ مَتَّ

manus eorum, nōrunt

أَيْدِيهِمْ يَعْلَمُونَ

malitiam conversationis suæ,

سُوءَ مُتَعَلِّقِيهِمْ

quæ

qualis erit finis eorum.

مَاذَا تَكُونُ آخِرَتُهُمْ

Persicè.

Homo & Porcus.

إِنْسَانٌ وَخِنْزِيرٌ

Homo quidam supra

مَرَدِي بَر

equum quendam clitellarium

بَارَكِيرِي

Arietem quendam,

كَبْشِي

capram quandam,

بُوزِي

Porcum quendam imposuit,

خُوكِي بَر بَهَادَه

ad Urbem, ut venderet, ivit.

بَشَهَر بَغْرُوختَن مِيرَفَت

Aries & capra silentes

كَبْشٌ وَ بُوز خَامُوش

sedebant, equum clitellarium

نَشِستَه بَلُوكِيرَرَا

non molestabant,

رَنَجَانِيمَدَنَد

sed Porcus per insolentiam,

بَا خُوكِي بَشَغَاوَت

principiū quoddā suū, non sedit,

صَلَّى خُون نَشِستَه

equum molestabat,

رَكِيرَرَا بَرَنَجَانِيمَدِي

& à motu non desistebat,

ز حَرَكَت خَالِي نَكَشْتِي

Ho

Homo ad illum locutus est :

مَرْنِ بَدُو كُغْت

(quod) ô pessimum animalium !

كِه اِي بَدْتَر حَمَوَانَات

Aries & capra quietè

گمَش و بُوز خُوش

sedent , equum

قَشِسْتَه بَارَكِيرَا

non molestant :

فَرْتَجَايِيدَنْد

tu etiam quia in statu

تُو يِهَزْ جِرَا تَحَالِ

corum es , in loco tuo

خُون بُودَه تَجَاي خُون

non sedes. Porcus dixit : (quod)

فَنَشِي خُونِ كُغْت كِه

Illi quisque sibi (de se)

اَيْنَان هَر يَكِي خُونَرَا

sciunt ,

مِيدَانَنْد

& ego etiam scio, quòd

وَمَنْ نِيَزْ مِيدَانَم كِه

arietem propter lanam

گمَش رَا آز بَرَايِ پِشَم

suam velint , & capram

لُو مِخُوهَانْدَنَد وَ بُوزَرَا

propter lac. at ego

آز بَهَر شِيرِ اَمَّا مَنْ

miser sum : neque lanam

شَقِي اَم نِه پِشَم

habeo, neque lac.

دَارَم نِه شِيرِ

quan-

quando ad Urbem ingrediar,

mihi via est, ad tabernam

Ianionis (*macellum*)

portabunt, & frustum frustum

facient, (*in frusta secabunt*)

comedent: hinc fuga non est.

Ex hac fabula

illud innotescit, (quòd)

Illi, qui plura peccata

& crimina commiserunt,

finem statuum suorum,

qualis erit,

sciunt,

& de terroribus resurrectionis

ignari non sunt.

چون بَشَهَر نَرَايَم

مَرَا رَاهَسَتْ بَدُكَّان

قَصَاب

مِي بُرَنَد وَ پَارَه پَارَه

كَرْدَه

مِي خُورَنَد آزِين كَرِيَز دِيَسَتْ

آزَايِن اَفْسَانَه

آن مَعْلُوم مِي شُون كِه

آنان كِه بَسِي خَطَايَا

وَ كُناه كَرْدَه بَاشَنَد

عَاقِبَتِ آخُوالِ خُودِ رَا

چِكُونَه خُواحد بُون

مِي دَانَنَد

وَ آزَا هُوالِ قِيَامَتِ

غَافِلِ نَبَاشَنَد

Tur.

Turcicè.

Homo & Porcus.

Quidam homo uni clitelario
equo

unum arietem, & unā capram,

& unum porcum imponendo,

ad urbem ad vendendum tulit.

Aries & capra quietè

sedendo nihil equum

molestabant, sed porcus

ob insolentis naturæ causam

quietè non sedendo

ab equum molestando

non cessabat. Homo illi

dixit : (quod) ô animalium

pessime !

انسان و خنزیر
یر آدم یر بارکیمهیر قوچ و یر گچی
و یر طگوزی یوتلدون
شهره صاتغه کتورز ایمیشقوچ و گچی آپسم
طورون هینچ بارکیری
اچتمز لر ایمیش اما خنزیر
شقاوت اصلیه سی سبیله
تک طور مہونبارکیری رنجیده ایتشدن
خاله دئل ایدی آدم آقا
دیدیکه ای حیواناتک
یر آمزی

Aries & capra quietè	قَوِجْ وَكُجِي أَتْسَمْ
sedendo equum	طُورُوبْ بَاكِيرِي
non affligunt,	إِنِجْتَسَزَلَرْ
tu etiam quare	سَنْ دَخِي لِيْمِچُونْ
in statu tuo manendo	كَنْدُو حَالْكَدَه اُولُوبْ
in uno loco non subsistis?	يَزِيرْتَه طُورُومَزْسَنْ
Porcus dixit: (quod) isti	خِنْزِيرْ دِيدِيكِه بُونَلَرْ
quisque eorum se ipsum	هَرْبِرِي كَنْدُو نَغْسِنِي
noverunt, ego novi:	بِيلُورَلَرْ بَنْ بِيلُورُومْ
arietem propter lanam suam	قَوِجِي يُونُكَنْدَنْ اُوتُورِي
petent & capram,	إِسْتَرَلَرْ وَكُجِي يِي
propter lac suum accipient,	سُونُكَنْدَنْ اُوتُورِي اَلُورَلَرْ
at ego miser sum:	أَمَّا بَنْ شَقِي يِمْ
nec lana mihi est, nec lac.	نَه يُونُكَمْ وَارَ نَه سُونُومْ
ad urbem unà cùm venero,	شَهْرَه تَلْدُوكُمْ يَزْلَه
me, jugulandi causà,	بَنْي بُوغَاز لَسَغِيچُونْ
	ad

ad lanionis tabernam mittent. قَصَابٌ دُونَكَ يَكُونُ دُرُزٌ

aliud remedium non est. غَيْرُهُ جَارُهُ يُوقِدُ

Ex hac fabula هُوَ أَفْسَانُهُ نَنْ

quod innotescit, hoc est, (quod) مَعْلُومٌ أَوْلَانِ هُوَ دُرُكِي

Illi, qui multa peccata, شُونُزٌ كِي جُوقُ خَطَا

& delicta fecerunt, وَكُنَاهُ اِيْتِيْمِشْ أَوْلْدِيْلَرْ

sui finis statuum كَنْدُ وَاْلَرْ يَنْتَكُ عَاقِبَتُ حَالْغَرِي

malum & turpem futurum, يَرَامُزُ وَفَنَّا أَوْلَا جَغِيْن

& in altera vita status suus وَآخِرَتَدَه حَالْغَرِي

quomodo sit futurus, nōrunt. نَحْجَه أَوْلَا جَغِيْن بِمَلُورْ لَرْ

. XX.

Arabice.

Testudo & Lepus. سَلَحْفَاةٌ وَارْتَبٌ

Testudo & Lepus aliquando سَلَحْفَاةٌ وَارْتَبٌ مَرَّةً

inter se cursu certarunt, تَسَابَقَا

& posuerunt وَجَعَلَا

terminum inter se montem,
(ut) certatim cōtenderēt ad eū.

Verūm lepus ob causam
vilitatis (*gracilitatis*) suæ,

& levitatis suæ

& experientię suæ,

cunctatus est in via,

& dormivit : At verò

Testudo ob cognitionem suam

(de) pondere naturæ suæ

non morabatur,

neq; cunctabatur in currendo;

& pervenit ad montem.

interea dum expergefactus (*est*)

Lepus à somno suo,

& invenit; testudo

الْحَدَّ بَيْنَهُمَا الْجَبَلَ

يَسْتَبِقَانِ إِلَيْهِ

أَمَّا الْأَرْتَبُ لِأَجْرِ

دَلَّتِهِ

وَخِفَّتِهِ

وَجَرَبِهِ

قَوَانِي فِي الطَّرِيقِ

وَنَامَ وَأَمَّا

السُّلْحَفُ فَلِعِلْمِهَا

ثِقَلِ طَبِيعَتِهَا

لَمْ تَكُنْ تَسْتَقِرُّ

وَلَا تَتَوَانِي فِي الْجَبَرِي

قَوَصَرِ إِلَى الْجَبَلِ

عِنْدَ مَا اسْتَيْقَظَ

الْأَرْتَبُ مِنْ نَوْمِهِ

فَوَجَدَ السُّلْحَفُ

جَامَ

jam præcesserat,

& poenituit, ubi non

profuit poenitentia.

Is sensus ejus.

Quoniam si sunt duo

in certamine, & est unus

debilis, & alter fortis;

& debilis non dormit

ob timorem suum

supra se ipsum,

& nonnunquam (*contingit*) ut

debilis prævaleat forti

ob rationem cunctationis ejus,

& revertitur, poenitet,

ubi non prodest poenitentia.

قَدْ سَبَقَتْ

فَنَدِمَ حَيْثُ لَا

تَنْفَعُ النَّدَامَةُ

هَذَا مَعْنَاهُ

أَنْ إِذَا كَانَا أَكْثَرَانِ

فِي حَرْبٍ فَكَانَ الْوَاحِدُ

ضَعِيفًا وَالْآخَرُ قَوِيًّا

فَالضَّعِيفُ لَمْ يَنَمْ

مِنْ خَوْفِهِ

عَلَى نَفْسِهِ

قَرُبْنَا أَنْ

الضَّعِيفُ ظَفِرَ بِالْقَوِيِّ

لِيَحْسِبَ قَوَانِيهِ

وَيَعُودَ يَنْدِمُ

حَيْثُ لَا تَنْفَعُهُ النَّدَامَةُ

Per-

Persicè.

Lepus cum testudine.

Lepus quidam cum testudine

in velocitate itionis

litigationem fecerunt,

& montem quendam in medio

terminorum posuerunt, ut,

quis prius perveniat,

videant. Lepus

in velocitate pedum

& levitate sua

fiduciam fecit, (*posuit,*)

in via in loco quodam

propter quietem jacuit.

Testudo ob manifestā notitiam

gravitatis suæ uno momento

خَرگوش بآ کشف

خَرگوشی بیاکشف

در سرعتِ سیر

منازعه میگردند

و گوهی را در میانہ

حدودِ مینهادند کہ

کدامِ اول میرسد

ببینند خَرگوش

بسرعتِ قدم

و خفتِ خود

اعتیان کردند

در راه بجایی

از برای استراحت بخفت

کشف از مساکشفه

کراشیء خون یکنگد

in loco aliquo subsistentiam

تجايي قرار

non fecit :

نگردنه

ivit, &, donec Lepus

برفت و تا خرگوش

à somno expergefactionem

از خواب بيدار شدن

fecit, pacto stabilitum evenit.

نگردن معهود واصل شد

In hoc intervallo lepus

تا بين ائنا خرگوش

expergefactus est, & mille

بيدار شد و هزار

festinationibus ad montem

سرعت يکوه

ascendit & testudinem

در آمد و کشف را

in eo loco invenit, & dolorem

در انجا يافت و دلامت

& poenitudinem traxit. Sed

و پشيماني کشيد اما

poenitentia in fine

پشيماني در انجام

operis utilitatem non fecit.

کار فايده نگردن

Eac paramia

اين مثل

convenientia illa est, (quod).

مناسب آنست که

Dux personæ dimicent,

دو کس جنگ کنند

& una

& una debilis, & una
 fortis evadit. (est.) debilis
 ob debilitatem suam
 prudens, & de se ipso
 timens facta, derelictionem
 somni & quietis facit,
 & sibi ipsi custodiam
 exhibet;
 sed fortis in robore suo
 presumptuosus evasit.
 (æpius contingens est, quod
 debilis cum robusto victor
 evadat propter ignaviam
 & defectum ex parte
 potentis: deinde illo tempore
 dolorem & poenitudinem

وَيَكِي ضَعِيفٌ وَيَكِي
 قَوِي بَاشَدُ ضَعِيفٌ
 بِضَعْفِ خُونِ
 عَارِفٌ وَآز نَفْسِ خُونِ
 خَائِفٌ كَشْتَه تَرَكِي
 خَوَانٍ وَرَاحَتِ كُنَدِ
 وَنَفْسِ خُونِ رَا مُحَافَظَه
 مِيَنُمَايَدِ
 أَمَّا قَوِي بَغُوتِ خُونِ
 مَغْرُورِ كَشْتَه
 بِسِمَارِ وَقِيعِ مِيَشُونِ كِه
 ضَعِيفٌ بَا قَوِي غَالِبِ
 آيَدِ بَسَمَبِ كَاهِلِي
 وَتَقْصِيرِ آز جَانِبِ
 قَوِي پَسِ آن كَاهِ
 قَدَامَتِ وَپِشِيمَانِي
 come-

comedit, (dolore & paenitudine
torquetur)

خورد

at utilitatem non facit.

أما فائده نكند

Turcicè.

Cum testudine Leporis

قيلوبغه ايله طاوشان

Paramia est.

مئلیدر

Cum testudine Lepus

قيلوبغه ايله طاوشان

quadam vice in celeritate cursus

بیر کره یوکرتلیکده

concertavit, ergò

باریشور تیردی امدی

inter se

آراتیرینه

quendam montem

بیر طاغی

terminum constituerunt.

حدون قودیلر

Ad illum montem quis eorum

اول طاغه قنغسی

prius veniet, videbunt.

اول تلور کوره لر

hac vice (tunc) lepus nimis

بؤ کره طاوشان زیاده

ad agilitatem suam,

یوکرتلیکنه

& levitatem suam

fiduciam suam ergo

in via cunctando, (♣)

in aliquo loco jacendo

dormivit. Testudo autem ,

propriam gravitatem suam cum
sciret,

sanè in aliquo loco subsistentiâ

non faciendo, (ed) continuò
cundo,

Lepus à somno

donec evigilaret,

ad pacto stabilitum montem

perveniens fuit.

interea Lepus

excitatus continuò currendo

ad montem

وَحِغَّتِنَه

اِعْتِمَادِنْدَنْ اَوْتُورِي

يُولَدَه اَوْيُغْلَانُوبْ

بِرَيْرِنَه يَاتُوبْ

اَوِيُودِي قَبْلُوبَغَه اِيَسَه

كَنْدُ وَاغْرَلْغَنِي بِلْمِطَه

اَصْلًا بِرَيْرِنَه قَرَارْ

اَيْتَمِيُوبْ كِمِنَدَه كِمِنَدَه

طَاوُشَانْ اَوْيُخُونْ

اَوِيَانْسَجَه

مَعْهُوتْ طَاغَه

وَاصِلْ اُولْدِي

بُؤَاثَنَادَه طَاوُشَانْ

اَوِيَانُوبْ قُوْشَه قُوْشَه

طَاغَه

cum

cum venisset, testudinem

تَدُو وَتَدُو قَبْلُو بَغْه يِي

ibidem invenit, dolorem

آئِدَه بُولِي قَدَامَت

& poenitudinem passus est. Sed

وَبِشِيمَانِلَق چَكْدِي آمَا

postrema poenitentia

صَوْتَا بِشِيمَانِلَق

utilitatem non facit.

فَايْدَه اِيْتَمَز

Hæc paramia illi

بُو مَثَرُ آتَا

Conveniens est, (quod)

مُنَاسِبْدُر كِه

Dux personæ pugnā si faciant,

اِيَكِي كِشِي جَنَكَا اِيْتَسَه لَر

una earum debilis, & una
earum fortis

بِرِي ضَعِيْف وِبِرِي قَوِي

si sit, ille debilis aliquis

اُولَسَه اُولُ ضَعِيْف كِمَنَسَه

ad propriam animam suam

كَنْدُو نَفْسِنَه

timoris sui ergo, (*quia sibi timet,*)

خَوْفِنْدَن اَوْتُورِي

non dormiendo semetipsum

اَوِيَوْمُ مَيُوبُ كَنْدُو نَفْسِنِي

custoditum facit, sed fortis

حِفْظ اِيْدَرُ آمَا قَوِي

existens aliquis ob proprium

اُولَان كِمَنَسَنَه كَنْدُو

robur suum arrogans cùm sit,

multâ vice contingens est, ut

debilis forti prævalens sit,

fortis inertiz & defectûs

causâ. (*propter fortis inertiam &c.*)

postea redeundo

multum poenitens est.

قُوَّتِيْهِ مَغْرُوْرٌ اَوْ لَسِيْلَةٌ

جُوْدٌ كَرَّةً وَّاقِعٌ اَوْ لُوْرٌ كِيْ

صَعِيْفٌ قُوْيِيْهِ غَالِبٌ اَوْ لُوْرٌ

قُوْيِيْنَكَ سُسْتَلِكِيْ وَتَغْصِيْرِيْ

سَبِيْلَةٌ

صُكْرَةٌ دُوْدُوْبٌ

جُوْدٌ يَشِيْمَانٌ اَوْ لُوْرٌ

XXI.

Arabice.

Lupus.

Lupus aliquando rapuit

porcellum parvum, & cùm

ipse abiens cum eo (*esset,*)

occurrit illi Leo, & accepit eum

ab eo. & dixit Lupus

in animo suo : (*apud se:*) miror

دَيْبٌ

دَيْبٌ مَرَّةً اَخْتَطَفَ

خِنُوْصًا صَغِيْرًا وَفِيْهَا

هُوَ ذَاهِبٌ بِهٖ

لَقِيْهُ اَلْاَسَدُ فَاَخَذَهُ

مِنْهُ فَقَالَ اَلدَّيْبُ

فِيْ نَفْسِهٖ اَعْتَجِبُ

quo.

quomodo res,	كَيْفَ شَيْءٌ
violenter eripui eam (<i>quam violenter &c.</i>)	أَغْتَصَبْتُهُ
non stabilis mecum.	لَا يَثْبُتُ مَعِي
<i>Is sensus ejus.</i>	هَذَا مَعْنَاهُ
Quoniam id, quod acquiritur	أَنَّ مَا يُكْسَبُ
per injuriam, non	مِنَ الظُّلْمِ لَا
stabile est cum hero suo,	يُتِّيمُ مَعَ صَاحِبِهِ
& si id stabile sit cum eo,	وَإِنْ هُوَ قَامَ مَعَهُ
utiq; non habet utilitatē in eo.	فَلَا يَتَهَنَّى بِهِ

Persicè.

<i>Paramia Lupi</i>	مَثَلِ كُرْكِي
<i>cum porcello.</i>	بِخُوكِي بَيْجَه
Lupus quidam vice quadam	كُرْكِي بَارِي
porcellum quendam in ore	بَيْجَه خُوكِي نَر نَهَن
capiens, abibat.	كَرْفَتَه مِيرْقَتِي
Leo quidam in via occurrit,	شِيرِي نَر رَاه دُو چَار آمَد
	& præ

& prædam ex ore

Lupi rapuit. Lupus

in hoc statu ipse ad seipsum

dixit : mirum non est ,

quòd illud , quod

per violentiam capiebam ,

ex illa parte non ligavi ,

& penes me non manet .

Utilitas hujus fabula

illa est, (quòd)

Omne, quod per injuriam, &

violentiam captum est ,

penes personam non manet ,

& , si mansit ,

utilitatem non facit.

و شکار را از دهان

گرگ بر هاید گرگ

در اینحال خون بخون

میگفت عجب نبون

که آنچه

بظلم می گرفتیم

از طرف نمیدم

و ترون من نماند

فایده این افسانه

آنست که

هر چه بظلم و

ستم می گرفتیم شون

بتردیدی کس نماند

و اگر بماند

فایده نکند

Tur-

Turcicè.

Lupi Paramia est.

Quidam Lupus quadam vice
porcellum

arripiendo, cum auferret,

Leo ad viam obviam veniendo

è Lupi ore prædam

(eripuit) eliberavit. Lupus

in illo statu

ipse sibi ipsi dixit: (quod)

mirum non est, quod

per violentiam à me acceptum
aliquid

ad meum latus (apud me) non
maneat.

Hujus fabula

utilitas hæc est, (quod)

قورن مئليدو

بئر قورن بئر كره

خنزير ياؤريسى

قاپون كوتوركن

آرسلان يوله راست كلوب

قورنك اغزندن شكارى

قورتاردى قورن

اول حالده

كندى كندونه ديدىكى

عجب نكدركه

ظلمته آلدوغم نسنه

بنم يانمه قاليمه

بو افسانه نك

فايده سى بوندركه

Per

Per violentiam accepta res

ظَلَمَ إِلَهَ الْإِنَانِ شَيْ

penes personam non maneat :

كَشَيْئُكَ يَا بِنْدَهُ قَالَمَزْ

si maneat, etiā utilitatē nō facit.

قَالُورَسَهُ نَهَ فَايْدَهُ اِيْتَمَزْ

XXII.

Arabice.

Rubus.

Rubus dixit aliquando

الْعَوْسَجُ

ad hortulanum ; utique si

الْعَوْسَجُ قَالَ مَرَّةً

mihi (effet) aliquis , qui curaret me,

لِلْبُسْتَانِي لَوْ اِنْ

& plantaret me in medio

لِي مَنْ يَهْمُ بِي

horti , & rigaret me ,

وَيَنْصِبْنِي فِي وَسْطِ

& coleret me , utique essent

الْبُسْتَانِ وَيَسْغِنِي

Reges, (qui) desiderarent me,

وَيَخْذُمْنِي لَكَادُوا

& suspicerent florem meum,

الْمُلُوكُ يَشْتَهُونَنِي

& fructum meū . & accepit eum

وَيَنْظُرُونَ زَهْرِي

(Hortulanus,) & plantavit eum

وَتَمْرِي فَأَخَذَهُ

وَقَصَبَهُ

in

in medio horti

فِي وَسْطِ الْبُسْتَانِ

in optima terra:

فِي أَحْسَنِ الْأَرْضِ

& rigabat eum in quavis die

وَكَانَ يَسْقِيهِ فِي كُلِّ يَوْمٍ

duabus vicibus: & propagata est,

فَانْفَعَتَيْنِ فَنَشَى

& corroborata est spina ejus,

وَقَوِيَ شَوْكُهُ

& apex ejus,

وَأَفْرَعَتُهُ

& rami ejus supra omnes

وَأَغْصَانُهُ عَلَى جَمِيعِ

arbores, quæ circum ipsum (erant,)

الشَّجَرِ الَّتِي حَوْلَهُ

& operuerunt radices ejus

فَامْلَأَتْ عُرْوَتَهُ

terram, & impletus est

فِي الْأَرْضِ وَآمَتَلَا

hortus ab eo

الْبُسْتَانُ مِنْهُ

& à multitudine spinarum ejus,

وَمِنْ كَثَرَةِ شَوْكِهِ

& non erat unus,

وَلَمْ يَكُنْ أَحَدٌ

ut (qui) posset, ut

أَنْ يَسْتَطِيعَ أَنْ

accederet (accedere) ad eum,

يَتَقَدَّمَ إِلَيْهِ

Is sensus ejus: (significat eum,)

هَذَا مَعْنَاهُ

P

Qui

Qui vicinus est homini

malo: nā ipse (is est :) quotiescunq;

honoras eum, multiplicantur

malitiæ ejus, & perversa evadit,

& quotiescunq; benefeceris illi,

peior erit actio (peius ager) tecti.

مَنْ يُجَارُ اِنْسَانَ

سُوِّ قَائِدُهُ كُلَّمَا

اَكْرَمْتَهُ كَثُرَتْ

شُرُورُهُ وَ قَمَرَتْ

وَلِكُلَّمَا اُحْسَنْتَ اِلَيْهِ

اَسَاءَ الْفِعْلُ مَعَكَ

Perficè.

Paramia rubi cum hortulano.

Rubus quidam vice quadam

eum hortulano quodam

locutus est: (quod)

si propter me persona aliqua

curam faceret, (gereret,)

me ad medium horti

implantaret,

& me quotidie saturum aquæ

مَثَلِ خَارِ بَابُستائي

خَارِي بَارِي

بَا بُستائي

كَفْتُ كِه

اَكْرَمَ بَرَايَ مِنْ كَسِي

اِهْتِمَامَ كَرْدَه

مَرَا بِيَمِيانِ بُستَانِ

بِنِشَايَدِ

و مَرَا هَر رُوزِ سِهْرَابِ

red-

redderet, & in cultura

mea defectum non faceret,

Reges cum elegantia mea,

& cum floribus, & foliis,

& fructu meo contenti, & ex

anima, & corde expetentes,
(*expeterent.*)

& desiderium facerent (*desiderarent.*)

igitur Hortulanus in verbis ejus

operam fecit, (*impendit,* illum

accepit, ad medium horti

in amantiori loco

plantavit, & quavis die binā vice

hunc saturum aquæ fecit.

Ob illam causam rubus

hortum occupavit.

کَرْدَن اَمِد و نَر خَدَمَت

مَنْ تَغْصِيْرِي نَكُنَد

پَا دِ شَاهَان بِکَطَابَتِ مَنْ

و بَا زَهَار و بَرَك

و بَارِ مَنْ قَائِل و آز

جَان و يَل طَالِب

و اَمَر کَرْدَنَد

چُن بَسْتَانِي بَسْخِي اَوْ

عَمَل کَرْدَه اَوْ رَا

کِرْفَتَه بِيَمَانِ بَسْتَان

نَر لَطِيْفْتَرِيْن جَايِي

بَنَاشَايِد و هَر رُوز دُو بَار

اَوْ رَا سِيَرَا ت کَرْدَن اَمِيْد

فِدَان سَبَبِ هَار

بَسْتَانِ رَا کِرْفَتَه

per partes, & circuitum

propagatus fuit,

& arboribus plenis

fructibus impedimentum

inexprimibile attulit,

& radix ejus sub imo

terræ possessor evasit.

totalitas horti rubetum

evasit, & persona aliqua

intrò ire non potuit.

Hac paramia

in illo manet, (quòd)

Homo quidam cum

individuo quodam ex individuis

personarum & facinorosis

(١٦) confessionem faciat,

بَاطِرَانِ وَ حَوَالِي

مُتَفَرِّعُ شَدِّ

وَبِأَشْجَارٍ پُرِّ

اَثْبَارِ مُزَاحِمَةٍ

مَا لَا تَلَامُ مِي آوَرَدِ

وَتَمْنِجِش تَر زِيرِ

زَمِينِ مُتَصَرِّفِ كَشْتِه

قِمَامِی بُسْتَانِ خَار زَارِ

گَرْدِیدِ وَ تَمَسِی

بَآئِدِ رُونِ اَمَدَنِ نَتَوَانَدِ

ایْن مَثَلِ

بَدَانِ مَا نَدِیدِ

مَرْدِی بَا

قَرْدِی آز قَرَانِ

أَشْخَاصِ وَ أَشْغِیَا

هَمَنِشْمَنِی كُنَدِ

quan-

quantumcunq; illi honoris
& venerationis exhibeat,
in malo contumacia ejus
accumulatio fiet.
& quotiescunque eidem
beneficentiam, & humanitatem
exhibet, ille malum
amplius facit.

هَر چندان کِه اَوْرَا اِعْزَاز
وَ اَکْرام مِیْکَنْد
بَشَرَتِ تَمَرِ وَی
زِیَادَه کَرْدَن
وَ هَر چندان کِه وَی
اِحْسَان وَ مَرْوَن
کَنْدَن اَن اَسَاث
زِیَادَه تَر سَارَت

Turcicè.

Rubus.

Rubus quadā vice Hortulano
dixit? (quod) si mei causā
unus aliquis curam faciendo
me ad horti medium
plantaret, & me omni die

بُو کُرْتُلَن دِیْکَنِ
دِیْکَن بِر کَرَه بُسْتَانِجِمَه
دِیْدِیکِه اَکْر بَنَم اِیْچُون
بِر کِمَنَسَه اِهْتِمَام اِیْدُون
بَنی بُسْتَانِکِ اَوْرْتَا سِنَه
دِیْکِنْدِی وَ بَنی هَر کُون

rigan-

rigando, mihi culturam
 faceret,
 Reges ad amantitatem meam,
 & ad flores meos
 & ad fructus meos propensi
 essent, igitur Hortulanus
 illum accipiendo
 in horti medio
 in amantissimo loco
 plantavit, & in die
 duabus vicibus aqua potavit.
 illa de causa rubus
 in horti interioritate
 multum accipiendo fortis
 evasit, & rami ejus
 ad omnes in circuitu

مَوَارُوبَ بَنَّا خِدْمَتِ
 ايدیدی
 بِاِهْ شَاهَنَرِ بَنِمَ لَطَافَتِمَه
 وَ جِجَنَلَرِ مَه
 وَ مَمُوه لَرِ مَه مَایَن
 اُولُو زَلَر ایدی پَنش بُسْتَانِجِ
 آلی آلُون
 بُسْتَانِکْ اُورْتَا سِنْدَه
 اَنکْ لَطِیفِ یَزْدَه
 دِیگْدِی وَ کُونْدَه
 اِیکِ مِشَر دَفْعَه مَوَارُوبِ
 اُولُ سَتِیْلَه دِیگْن
 بُسْتَانِکْ اِیچِنْدَه
 جُوغَالُوْبُ قَوِی
 اُولْدِی وَ بُوْدَا قَلْطَرِ
 جُنْلَه اَطْرَافِنْدَه
 existen-

existentes arbores

propagati fuerunt, & radix ejus,

in terræ interioritate

se corroborando, extendit se :

& rubo hortus

cùm impleretur, aliquis

ad interioritatem ejus

ingrediendo potens non fuit.

Hec paravia

illi similis (est) quod

aliquis homo cum aliqua mala

persona si converteretur,

quantùm cunque illi
honorificentiam

& venerationem faciat,

malitia & contumacia ejus

أُولَٰئِكَ أَفْجَلُهُ

مُتَفَرِّعٌ أُولَدِي وَكُوكِي

يَرِ إِيجَنَه

قُوْنَلَنُوْب طَاغَلْدِي

وَدِيكُنْ اِيلَهْ بُسْتَانْ

طُولُوْب كِيْمَنَسَه

اِيَجَنَه

كِيْمَرْمَكَه قَادِرْ أُولَدَايْ

بُو مَثَرْ

آثَا بَشَرَرْمِيَه

يَرِ آتَمْ يَرِيْرَامَرْ

كَشِي اِيلَهْ قُوْنُشَسَه

فَقَدَرْ آثَا اِعْزَاَرْ

وَإِكْرَامْ اَيْلَسَه

شَرَّتْ وَ قَمَرْدِي

audior

auctior erit. & illi

beneficentiam faciat quousque
tandem,

ille malum amplius
faciet.

زِيَادَةُ اُولُوْزِ وَآثَرِهِ

اِحْسَانِ اَيْنُدُكُجِه

اَوَّلُ اَسَاءَتِي زِيَادَةُ

اَيْلَرُ

XXIII.

Arabice.

Niger.

Niger die quadam

exuit vestes suas,

& incepit admovere

nives, & fricuit iis

corpus suum. & dictum est

illi: ad quid fricas

corpus tuum nive?

& dixit: fortè

اَسْوَدُ

اَسْوَدُ فِي يَوْمٍ

فَرَعَ ثِيَابَهُ

وَاقْتَبَلَ يَأْخُذُ

السَّلَاجَ وَيَعْرِي بِهِ

جَسْمَهُ فَقِيلَ

لَهُ مَاذَا تَعْرِي

جَسْمَكَ يَا السَّلَاجُ

فَقَالَ لَعَلِّي

dealbabor. & venit vir

sapiens: dixit illi:

ô iste! ne defatiga

te ipsum. utique possibile est,

ut corpus tuum

nigram faciat nivem, & ipsa

non repellat nigredinem.

Is sensus ejus.

Quoniam malus potest,

ut corrumpat (*corrumpere*)

bonum, at verò non potest

aliquis supra emendationē mali.

Persicè.

Niger Arabs.

Quidam niger Arabs

die quadam nudus evadens

أَبْيَضُ فَأَتَى رَجُلٌ

حَكِيمٌ قَالَ لَهُ

يَا هَذَا لَا تُتْعِبْ

نَفْسَكَ فَقَدْ يُمَكِّنُ

أَنْ جِسْمَكَ

يُسَوِّدَ السُّلْتَنِي وَهُوَ

لَا يَرْتَدُّ السَّوَادَ

هَذَا مَعْنَاهُ

أَنَّ الشَّرِيرَ يَغْدِرُ

أَنْ يُفْسِدَ

الْخَيْرَ وَأَمَّا لَا يَغْدِرُ

أَحَدٌ عَلَى إِصْلَاحِ الشَّرِيرِ

سِيَاهِ عَرَبٍ

يَكْبِي سِيَاهِ عَرَبٍ

وَوَزِي عَرِيَانٍ كَشْتَه

cor.

Q

corpus suum nive lotum	جِسْمِ خُوْدَرَا بَابَرَفِ شَسْت
& ablutū fecerat (<i>laverat &c.</i>)	وَشُوي مِيگَرَد
persona quædam illi dixit:	کَسِي اَوَرَا کُغْت
corpus tuum quare	جِسْمِ خُوْدَرَا چَرَا
nive lavas, in responso	بَابَرَفِ مِيشُوي نَرَجَوَاب
dixit: ut corpus meum	کُغْت تَا جِسْمِ خُوْدَرَا
album faciam. in illo statu	اَبْيَاض کَرَدَانَم نَر آخَال
sapiens quidam risit, (♣)	حَکِيمي بَخَنَدَه
dixit: (<i>quid</i>) O Frater!	کُوفْت کِه اِي بُرَادَر
tibi ipsi defatigationem	نَفْسِ خُوْدَرَا تَعَب
& molestiam ne da:	وَزَحْمَتِ مَدَه
ex eo, quia possibile est,	اَز اَنکِه مُمکنَسْت
(ut) nigredo tua nivem	سِيَاهِي تُو بَرَفَرَا
nigram efficiat,	سِيَاه کَرَدَانَد
sed nix nigredinem	اَمَّا بَرَفِ سِيَاهِي
tibi tollere non potest.	نَرَا اِز آلِه نَشَوَانَد

Ex hac paromia

intentiō hac est, (quod)

Malus ad alterationem

& corruptionem boni

potens fit, sed malum

nemo ad emendationem

(*vertere*) potens fit..

آزین مَشل

مُران ایتست که

شریر بتغییر

و تخریب خیر

قادر گردد اما شریر را

هیچکس بیاصلاح

قادر نگردد

Turcicè.

Niger Arabs.

Quidam niger Arabs

quadam die exuendo se

nive proprium corpus suum

defricuit. Illi (corpus tuum

nive cur defricas?)

cum dictum esset :

ille etiam (corpus meum album

قاره عرب

بزرقره عرب

بزرگون صوینوب

قارایله کندو چشمتی

اووآر ایمش آقا چشمتی

قارایله لچون اووآرسن

دینلدکده

اولداخی تنم بیاض

Q 2

ut

ut fiat, corpori meo

(nivem) affricui:) dixit,

illo in statu ad illum quidam

sapiens veniendo dixit: (quod)

ô Frater! tibi defatigationem

& molestiam ne da:

quia possibile est, quod

tua nigredo nivem

nigram faciat; sed,

nix tuam nigredinem

abire (ut) faciat, possibile
non est.

Ex hac paræmia

intentio hac est, quod

malus existens quidam

bonū corrumpendo potens est,

أَوَلَسْمِعِيحُونَ تَنْمَهُ

سُورَدُمْ دِيدِي

أَوَّلُ حَالِدَةٍ أَثَا بَر

حَكِيمٌ تَلُوبٌ دِيدِيكُمْ

إِي بُرَانَرُ تَنْدُو نَقُشَكَةُ تَعَب

وَزَحْمَتٍ وَيَرْمَهُ

زِيرَا مُنْكَنْدُرِكِي

سَنْتُكَ سِيَاهِلُغُتْ قَارِي

سِيَاهُ أَيْلَمِهِ أَمَّا

قَارُ سَنْتُكَ سِيَاهِلُغُتِي

يَمْدَرَمَكُ مُنْكَنُ دَنْدُرُ

بُو مَثَلْدَن

مُرَانُ بُونُورِكِي

شَرِيرُ أَوْلَانُ كِيَمَسْتَنَه

خَيْرِي بُونُورْمَغَه قَاوِرُ دُر

sed

sed malum quendam
nec unus aliquis
emendatum faciendo
potens est.

أَمَّا يَرَامُزُ كُنْهِي
هِيَ بِرُ كُنْهِي
إِصْلَاحُ أَمْرِكَ قَابِزُ
دَلْدُزُ

XXIV.

Arabice.

Aranea & Apis.

Aranea aliquando dixit
Api melis, si
acciperes me
tecum, facerem mel,
sicut tu, & amplius.
Et auscultavit eam Apis
super hoc. cum autem non
esset potens ad similitudinem
hujus, feruit eam Apis

خَنْفَقَةُ وَ تَحْلَةُ
خَنْفَقَةُ مَرَّةً قَالَتْ
لِلسَّحْلَةِ الْعَسْرِ لَوْ
أَخَذْتَنِي
مَعِيَ لَعَمِلْتُ عَسَلًا
مِثْلَكَ وَ أَكْثَرَ
فَأَجَابَتْهَا السَّحْلَةُ
إِلَى ذَلِكَ قَلْبًا لَمْ
يُقْدِرْ عَلَى مِثْلِ
ذَلِكَ صَرْبَتْهَا السَّحْلَةُ

por-

aculeo suo (*portatili*.) dum ipsa
moreretur, dixit in animo suo.

certè dignus sum:

eo, quod consecutum est me:

de malo, utique non

possibilis erat mihi factio:

pis: ad quid desideravi

factionem mellis?

Is sensus ejus.

Quoniam homines multi

immittunt animas suas (*sc.*)

in res plures,

& existimant, quoniam ipsi

in his instructi (*sunt*),

& interea, dum

يَجْمَعْنَ إِلَيْهَا قِيمَتَهَا هِيَ
تَمُوتُ قَالَتْ فِي نَفْسِهَا

لَقَدْ أَستَوْجَبْتُ

مَا نَالْتَنِي

مِنَ السَّوَاءِ وَلَا

يُمْكِنُ لِي عَمَلٌ

أَلَزَقْتِ لِي إِذَا أَلْتَمِسُ

عَمَلِ الْعَسَلِ

هَذَا مَعْنَاهُ

أَنَّ نَاسًا كَثِيرًا

يُحِطُّونَ أَنْفُسَهُمْ

بِأَشْيَاءٍ كَثِيرَةٍ

وَيَدَّعَوْنَ أَنَّهُمْ

بِهَا خَبِيرِينَ

فَعِنْدَمَا

aggre.

aggrediuntur eas,
sermo eorum mendacium (est),
& tendunt ad potentiam
operationis suæ. (recipiunt
digna factis.)

كَشَفُوا عَنْهَا
قَوْلَهُمْ كَذِبَ
فَمَكَثُوا عَلَى قَدَرٍ
فَعَلِيهِمْ

Persicè.

Aranea est cum Ape mellis.

Aranea quædam
cum Ape mellis locuta est:
si tu me sociam cubiculi
faceres, ego etiam, sicut
tu, mel facerem.
Apis etiam propter
experientiam arancam
paulisper sociam cubiculi
fecit, cum vidit, quod

عَنْكَبُوتَسْتَ بَزْزُبُورٍ عَسَلٍ
عَنْكَبُوتِي
بَارَزْزُبُورٍ عَسَلٍ كُفْتُ
أَكْرَتُو مَرَا هَسْخَانَه
مِيكَرْدِي مَن نِيَمَزْ هَنْچُون
تُو أَنْكَبِيَم مِيَسَاخْتَم
رَزْزُبُورٍ نِيَمَزْ بَرَايِ
اِمْتِحَانِ عَنْكَبُوتِ رَا
فِيكَچَنْدِ هَسْخَانَه
سَاخْتِ چُون دِيْدَكِه

mel

mel facere opus ejus
 non esset, ei aculeum
 incussit, (*tam fortiter*) ut
 alio tempore supra
 non ferierit: tunc aranea
 in linguæ modum dixerat:
 Ego hoc infortunio digna
 evasi ex illa causa,
 quia cum substantia
 illa, qua picem
 facere non potui,
 quare mel facere
 cupiditatem feci (*elicui*.)

Ex hac paræmia

intentio illa est,

أَنْكَبِينَ سَاخَتَنَ كَارِ أَوْ
 بِيَسْتِ أَوْرَا بِمِشِي
 بَزَنَ كِه
 دِيكَرَ تَمَ بَر
 قَرَنَ أَنْكَاهَ عَنكَبُوتَ
 بَزَبَانِ حَالِ مِيكَفَتِ
 مَن بَدِينِ بَلَا مُسْتَحَقِّ
 بُوَدَمَ آزَانِ سَبَبِ
 كِه بَا وَجُونِ
 أَنْكِه بَزَقَتِ
 سَاخَتَنَ قَتَوَانَسْتَمِ
 جَرَا أَنْكَبِينَ سَاخَتَنِ
 هَوَسِ مِيكَرَتَمِ
 آزِينِ مَثَلِ
 مُرَانِ آتَسْتِ

Quòd

Quòd multa persona

in opinione doctrinæ

in anima sua (*existentis*) se

de scientiâ veritatum

rerum instructam

ostendit (*jafat,*)

& in actione aliquâ vana

evasit. at, cùm

mendacium actionis alicujus
corum

patefactum fuit, ignorantiz

suz confessionem fecerunt

(*ج*) poenitentes facti sunt.

که بسیاری کس

بپندار معرفت

در نفس خون خود را

از معرفت حقایق

اشیا خبردار

مینمایند

و بدعوائی بیمعنی

میگردانند اما چون

کذب دعوائی ایشان

ظاهر شود بجهل

خود را اعتراف کرده

پشیمان میگردند

Turcicè.

Cum Ape aranea

historia est.

آری ایله اورمچک

حتایه سیدر

R

Ara-

Aranea quadam vice

mellis Api dixit :

si tu me

ad latus tuum acciperes, ego

tui instar mel facerem.

Apis etiam Araneam

ad latus suum cum accepisset,

mel faciendo potens

non erat.

Apis illi unum aculeum

incutiendo occidit, illo

in tempore Aranea dixit : (*quod*)

ego hoc infortunium

promerita fui, ego

ad picem conficiendam potens

cum nō sim, ad mel conficiendū

أَوْرُمَجَكْ بِرْ نِشْ

بَالِ آرُوسَنَه دِيشْ

آكْر سَن بَنِي

يَانَكَه آلَايْدُكْ بَن

سَنُكْ كِبي بَالِ يَآپَارْدُم

آرِي دَخِي أَوْرُمَجَكِي

يَافِنَه آلْدُقْدَه

بَالِ يَآپَمَغَه قَايَر

أُولَمَجَكْ

آرِي آثَا بِرْ نِيشْ

أُورُوبْ أُولْدُرْدِي أُول

وَقْتَدَه أَوْرُمَجَكْ دِيدِيكَه

بَن بُو بَلَايَه

مُسْتَحَقْ أُولْدُم بَن

زِفْت يَآپَمَغَه قَايَر

دُكْ إِيكَن بَالِ يَآپَمَغَه

cur

cur cupiditatē feci? (*elicui?*).

Ex hac paremia

intentio hac est.

Quòd multus aliquis propriā
in anima sua aliquam scientiam
(*esse*) opinionem faciendo,

se multo de aliquo (*de multā re*)
notitiam habentem esse,

jaçantiam facit, sed

actionis mendacium patens

postquam fit, ignorantia suae

confessionē facit, poenitens fit.

چون هوش آیتند

بومثلدن

مزان بوز

که چو کیمتسنه کندو

نفسنده بر معرفت

صن آیدوب

کندوبی چو نسنده دن

خبردار اولمق اوزره

لاف وکراف آیدر اما

دعوا سنک کذب ظاهر

اولدقندن صکره جهلنه

اعتیراف آیدر پشیمان اولوز

XXV.

Arabicè.

Puer.

Puer aliquando projecit

صبي

صبي مرة رمي

R 2

ani.

animam suam (/e) in flumen

aquæ, & non sciebat, (*ut*)

nataret, & propè fuit

ad submersionem.

& imploravit opem à viro,

transeunte per viam :

& accessit (*vir*) ad illum,

& coepit, (*ut*) reprehenderet eum

super descensione sua ad

fluvium, & dixit illi puer :

ô iste ! libera me priùs

à morte, & post

hoc reprehende me.

Is sensus ejus.

Quoniam, cum cecidit

sincerus (*amicus*) tuus in

نَفْسَهُ فِي نَهْرٍ

مَاءٍ وَلَمْ يَكُنْ يَعْرِفُ

يَسْتَنْجِ فَأَشْرَقَ

عَلَى الْغَرْقِ

فَاسْتَعَاثَ بِرَجُلٍ

عَابِرٍ فِي الطَّرِيقِ

فَأَقْبَرَ إِلَيْهِ

وَجَعَرَ يُلَوِّمُهُ

عَلَى نُزُولِهِ إِلَى

النَّهْرِ فَقَالَ لَهُ الصَّبِيُّ

يَا هَذَا خَلِّصْنِي أَوَّلًا

مِنَ الْمَوْتِ وَبَعْدَ

ذَلِكَ تَوَمَّنِي

هَذَا مَعْنَاهُ

أَنْ إِذَا وَقَعَ

صَدِيقُكَ فِي

cala

calamitatem, accelera ad eum,

& libera eum, postmodum

reprehende eum, & erit

Optimum honesti.

شَدِّهِ نَجَّهِ

وَ خَلِّصْهُ فِيمَا بَعْدَ

لَيَوْمُهُ فَيَكُونُ

أَحْسَنَ جَمِيلَةٍ

Perficè.

Paramia adolescentis impuberis.

Adolescens se ipsum

ad aquam fluentem

injecit : & ob causam

illam, quòd de natatione

improvisus fuit, submergendi

propinquus fuit.

casualiter in illo intervallo

per hunc locum aliquis

transivit.

مَثَلِ كُودَكِ قَبَارِ سِيدَةٍ

كُودَكِ خُونَدَرَا

بَرِ آبِ رَوَانِ

بِهِنْدَا خَتِ وَ بَسَبِ

آنكِه اَز شِنَا

خَافِزِ بُوْدَةِ بَغْرِ قِ

قِرْدِيكَا شُوْدَةِ

اِتِّغَاثَا دَرِ آن اَتْنَا

اَز اَنجَا تَمَسِي

مِيكَدَشْتِ

Ado-

Adolescens cum ejulatu
& planctu

ab illa persona opem, &
auxilium petiit.

Illa persona supra caput

Adolescentis ivit,

& illi (cum substantia

illa, quæ de arte natandi

sine praxi fuit, se ipsum

ad aquam quod projecit)

reprehensionis & correptionis

initium fecit. Adolescens

dixit: prius me à morte

liberum fac:

postmodum ex illo capite

initium reprehensionis fac.

كُودَكَ بَقَرِيَّاهُ وَفِغَانُ

آز آنكس اَمَدَانُو

اِعَانَتِ مِهْخَوَاسْتِ

آنكس بَر سَرِ

كُودَكَ آمَدِ

وَأَوْرَا بَا وَجُودِ

آنكِه از مَعْرِفَتِ شِنَا

بِهْخَاصِصِ بُوْدِه خُودَرَا

دَر آبِ اَنَدَاخْتِ

بَلَوُم و سَرَزَنِش

آغَاژ كَرْدِ كُودَكَ

تَغْتِ اَوَّلِ مَرَا آز مَرَكِ

خَلَاصِ كَرْدَانِ

بَعْدِ آز آن سَرِ

آغَاژ مَلَامَتِ كُنِ

Ex

*Ex hac paramia**intentio illa est, (quòd)*

Tempore, quo

amicum quendam in

ærumna & infortunio

vides, prius cum

ab ærumnâ infortunii

liberum fac

postea ex illo correptioni

caput inchoationis fac.

Hujusmodi opus opus

virorum est.

آزین تَمَثِیْمِزْ

مَقْصُودِ آنست کِه

کاهِی کِه

دوستِی را دَر

شِدَّت و بَلَا

بِمِیْنِی اَوَّلِ اَوْرَا

آز شِدَّتِ بَلَا

وَمَا کَرْدَانِ

تَعْدَ آزان بَمَلَامَتِ

سِرِ اَعَاظِ کُنْ

ایْنِچِیْنِ تَار کَارِ

مَرْدَانِستْ

*Turcicè.**Parvi pueri paramia est.*

Quidam puer semetipsum

کُوچُکْ اَوْغْلَانِ مَثَلِیْمِدُرْ

بِرِ اَوْغْلَانِ کَنْدُوْنِی

in

quoddam in flumen coniecit.

In aqua natare cum nesciret,

ad submersum esse propè

ivit. casualiter illac

quidam homo cum transiret,

Puer ploratum faciendo,

ab illa persona opem &

auxilium petiit. Illa Persona

veniendo, puerum, ad aquam

ingressus sui causâ,

culpatū facere (*culpae*) incepit.

Puer dixit : (*quod*) Heus homo !

me prius à morte

liberum fac, postea

reprehensionem fac.

بِرْ آفَرْ صُوِيَهٗ آفَمِشْ

صُونَهٗ يُوْزَمَكَهٗ بِلْمَا مَتْلَهٗ

غَرَقْ أَوْلَمَغَهٗ يَقِيْنْ

وَارْمِشْ اِتْقَاتْ أُوْرَانْ

بِرْ آدَمْ كَجَهْرَكَنْ

أَوْغْلَانْ فَرِيَانْ اِيْدُونْ

أُولْ كِشِيْدَنْ مَدَدُونْ

اِعَانَتْ اِهْتَدِيْ أُولْ كِشِيْ

مَطْلُوْبْ أَوْغْلَانِيْ صُوِيَهٗ

كَمَرْنْ وَكِنْدَنْ أَوْتُورِيْ

لَوْنْ اِيْتَمَكَهٗ بَا شَلَادِيْ

أَوْغْلَانْ دِيْدِيْكَهٗ هَيِ كِشِيْ

بَنِيْ اِبْتِدَا مَوْتَدَنْ

خَلَاَصْ اَيْلَهٗ آنْدَنْ صُبْغَرَهٗ

مَلَامَتْ اَيْلَهٗ

*Ex hac similitudine**intentum hoc est, (quòd)*

quando aliquem amicum tuum

in ærumnæ & infortuniij

interioritate videris,

illum prius ab ærumna

liberum fac: postea

reprehensionem fac. sic facere

amænum & pulchrum erit.

بُو تَنْثِيْلَدَنْ

مَقْصُوْنٌ بُو دُرْكِيْ

قَسِيْنٌ يَزْ دُوْسْتُكِيْ

هَدَتْ وَبَلَا

اِيْچَنْدِه كُوْرُوْرَسْتَا

اَكِيْ اِيْتِيْدَا هِدَتْدَنْ

خَلَاَصْ اَيْلَهْ اَنْدَنْصُكْرَهْ

مَلَامَتْ اَيْلَهْ بُوَيْلَهْ اِيْتِيْكَ

لَطِيْفٌ وَكُوْزَلْ اُوْلُوْر

XXVI.

*Arabice.**Puer & Scorpio.*

Puer aliquando

venabatur locustas,

& vidit scorpionem,

صَبِيٍّ وَعَقْرَبٌ

صَبِيٍّ فِيْ مَرَّةٍ

كَانَ يَصِيْدُ الْجَرَانَ

فَنَظَرَ عَقْرَبًا

S

& pu-

& putavit, quòd ipse

locusta magna :

& extendit manum suam,

ut caperet eum, deinde

removit se ab eo,

& dixit illi (*Scorpio* :) si tu

cepisses me in manu tua,

utique abstinuisses à

venatione locustarum.

Le sensus ejus:

Quoniam via hominis (*est*),

ut distinguat bonum

à malo, & moderetur

omni rei moderationem

juxta terminum suum.

فَظَنَّ أَنَّهَا

جَرَانَةٌ كَبِيرَةٌ

فَمَدَّ يَدَهُ

لِيَأْخُذَهَا ثُمَّ

تَبَعَّدَ عَنْهَا

فَقَالَتْ لَهُ لَوْ أَنَّكَ

قَبَضْتَنِي فِي يَدِكَ

فَخَلَّيْتَنِي عَنْ

صَيْدِ الْجَرَانِ

هَذَا مَعْنَاهُ

أَنَّ سَبِيلَ الْإِنْسَانِ

أَنَّ يُمَيِّزَ الْخَيْرَ

مِنَ الشَّرِّ وَيُدِيرُ

لِكُلِّ شَيْءٍ تَدْبِيرًا

عَلَيَّ حَيْدِهِ

Per-

Persicè.

Paramia Adolescentis est

cum Scorpione.

Adolescens quidā in venatione

Locustæ(-arum) occupatus fuit.

in illo intervallo (*interea*)

Scorpionem quendam vidit,

& putavit, quòd locusta

magna sit: illum capere

cupidus fuit, verùm præ

metu Adolescens ille,

manum extendens,

capere non potuit.

Scorpio dixit: (*quòd*)

ô Adolescens! si me

مَثَرِ كُونَكِيهَسْت

بَا عَقْرَبَ

كُونَكِي بِشَكَارِ

مَلَخ مَشْغُولُ بُون

دَر آن اَثَنَّا

عَقْرَبِي مِمْدِيدِ

و پَنَدَ اَشْتَكِيهِ مَلَخ

بُزُرگَسْت اَوْرَا بِکِرْفَتَن

رَاغِب شُدَ اَمَّا اَز

وَهْمِ کُونَكِي

دَسْتُ دِرَاز کَرَنَه

بِرْفَتَن نَتَوَانَسْت

عَقْرَبَ گُفْتُ کِه

اِي کُونَكِي اَكْرَمَرَا

in manu tua cepisses,

aliàs à venatione

locustæ (-arum) retrò ivisses.

Ex hac narratione

portio illa est, (quod)

omnis persona mali & boni

fui discretionem

quærit, & in omni

opere moderatio quædam

oportet, (ut) fiat.

بَدَسْتِ خُودَ بَكِرِ قَتِي

دِيكِرِ اَزْ شِكَارِ

مَلْعَ بَاَزْ كَشْتِي

اَزْ يَنْ قَصَّه

حِصَّه اَنَسْتِ كِه

هَر كَسْ خَيْرُ وَ شَرِّ

خُودْ رَا تَمِيهِي

مِيَا يِهْدِ كَرْدِ وَ دَرْ هَر

كَارْ تَدْبِيهِي

بَا يَسْتِه مِي شَايْدِ سَاخْتِ

Turcicè.

Cum puero

Scorpionis historia est.

Quidam parvus Puer

quadam vice locustam (-as)

cū venaretur, quendā scorpione

اَوْغَلَانِ اِيلَه

عَقْرَبِ حِكَايَه سِيْدُرْ

بِرْ كُوچُكْ اَوْغَلَانِ

بِرْ كَرَه چِيكِرْ كَه

اَوْلَارْ اِيَكْنِ بِرْ عَقْرَبِي

vidit.

vidit. opinonē fecit, quòd magna كُورْدِي ظَن اِيْتَدِيكِه بُمُوكْ
locusta sit. ad eum capiendum چَكِرَكِه دُر اِيي طُوْتَمَغِه
manum suam cūm extendisset, اِلِنْ اُوزَاتِيش اِيگْن
demum suspicionem يَنَه وَهْم اِيْدُوْب
(*meticulosa*)faciendo

ad manum suam non potuit accipere. اِلِيْنَه اَلَامَادِي

Scorpio dixit : (*quod*) عَقْرَبْ دِيْدِيكِه

ô Puer ! si me اِي اُوغْلَان اَكْر بَنِي

ad manum tuam accepisses, اَلَكِه اَلَايِدَتْ

à locustam (-as) venando چَكِرَكِه اُولَامَدَنْ

retro (*manum*) traxisses. وَاز تَجِيْدَتْ

Hujus paramia بُو مَتَلَتْ

paritas illa est : quòd شَهِي اُولْدَرَكِه

Omnem hominem proprium هَر اَدَم كَنْدُو

bonum suum & malum suum خَيْرِيْن وَ شَرِيْن

discretum facere oporteat : تَمِييز اِيْتَمَكْ كَرَكْ

& omni

& omni in negotio

وَهَرِ إِشْدَه

moderamen facere oporteat.

تَدْبِيرِ اِيْتَمَكِي كَرَكِي

XXVII.

Arabice:

Columba.

حَمَامَةٌ

Columba aliquando

حَمَامَةٌ مَرَّةً

sitivit, & incepit

عَطِشَتْ فَأَقْبَلَتْ

circumvolat (-ape) juxta

تَحْوُمُ عَلَيَّ

parietem, in inquisitione

حَائِطٍ فِي طَلَبِ

aquæ : & vidit supra

الْمَاءِ فَنَظَرَتْ عَلَيَّ

parietem scutellam plenam

حَائِطٍ صَحْفَةً مَمْلُوءَةً

aquæ, & volavit

مَاءٍ فَطَارَتْ

cum velocitate, & percussit

بِسُرْعَةٍ وَضَرَبَتْ

animam suam (se) ad

نَفْسَهَا إِلَى

illam figuram,

تِلْكَ الصُّورَةِ

& rupta est ingluvies ejus :

فَانْشَقَّتْ حَوْصَلَتُهَا

& di-

& dixit: vix mihi!

فَقَالَتْ الْوَيْلُ لِي

Ego misera: Quoniam ego

أَنَا الشَّقِيمَةُ لِأَتِي

festinavi in inquisitione aquar,

أَسْرَعْتُ فِي طَلْبِ الْمَاءِ

& interemi spiritum meum.

وَأَهْلَكْتُ رُوحِي

Is sensus ejus.

هَذَا مَعْنَاهُ

Quoniam extensio, &

أَنَّ التَّبَدُّدَ وَ

mora supra res (est)

التَّوَالِي عَلَى الْأَشْيَاءِ

melior prae properatione,

أَخْبَرَ مِنَ الْمُبَادَرَةِ

& festinatione in iis.

وَالْمُسَارَعَةِ إِلَيْهَا

Persicè.

Paramia Columba.

مَثَلِ كَبُوتَرٍ

Columba quædam valde sitiens,

كَبُوتَرٍ تَشْتَنُهُ

pro inquisitione aquar

تَجُوسِّتُنْ أَبْ

supra caput parietis alicujus

فَوْقَ سَرِّ دِيوَارِي

volans fuit, absq; mora supra

بِرَّآنْ بُونْ نَاكَاهْ بَر

illum parietem scutellam

أَنَّ دِيوَارَ كَاسَّة

ple.

plenam aquâ vidit,

& animam spargens

supra caput illius

volavit. Ex fato

suo supra lapidem quendam

illisa periens fuit.

in illo statu per linguæ

discursum dixit: vae mihi!

Quia meus quàm malus status!

misera sum, quæ in inquisitione

aquæ spiritum meum

in exitium conjeci.

Ex hoc inferentum illud est:

Quod in omni re

tardatio (♂) cunctatio

præ festinatione & properantia

پَر آب دید

و جانفشان

بر سر آن

بپرندۀ آرزو

خود را بر سنگی

زده هلاک شد

در آن حال بر زبان

مقال گفت و ای مرا

که من چه بد حال

شدم! ام که در طلب

آب روح خود را

به هلاک انداختم

ازین مقصود آنست

که در هر چیز

تاخیر توانی

آز سرعت و عجله

præ-

præstantior sit, & in omni

statu temperantia melior.

Omnis, qui cum festinatione

sublimatus est, lapis

afflictionis pedis

potentiæ ejus scandalum est.

مَرَجَحْتَرَسْتُ وَدَرْهَرُ

حَالِ اِغْتِدَالِ بَهْتَرُ

هَرْكِه تَشْتَعَجِيْزُ

بِهَرِ اَوْرَدَه سَتِ سَنَكِه

جَفَا پَايَه

قَدْرِش شَكْسَتِ

Turcicè.

Columba paramia.

Quædam Columba quadam

vice sitiendo

per cujusdam muri ambitum

volando aquam quærens

cùm esset, in muri supremo

aquâ plenam quandam

scute Ham vidit.

cum velocitate volando,

كُوْتَرَجَنْ مَثَلِي

بِرِ كُوْتَرَجَنْ بِرِ

كَبْرَه صُو صَايُوْبُ

بِرِ دِيَوَارُكِي چَوْرَه سِنْدَه

اُوچُوْبُ صُو آراز

اِيْگَنْ دِيَوَارِ اُوْسَتِيْنْدَه

صُو اَيْلَه طُوْلُو بِرِ

چَنَاقِ كُوْرْدِي

سَرَعَتِ اَيْلَه اُوچُوْبُ

illam

T

illam ad scutellam rectâ

animam jecit, (*tetendit.*)

absq; mora (*improvisè*) se

cuidam lapidi impingendo,

guttur suū findendo mortua est.

igitur dixit: (*quòd*) vix mihi!

quæ ego? quàm mala misera sū,

quæ in aquæ inquisitione

festinationem feci,

& spiritum meum perire feci.

Ex hoc intentio, &

propositum hoc est, quòd

omni in re moram,

& dilationem facere;

præ festinatione & properantia

facere, bonum est.

أَوَّلُ جَنَامَةِ طَوْغَرِي

جَانِ أَتَدِي

نَاكَهَانِ تَنْدِي

يَرْ طَاشَهْ چَارِیُوبْ

قُورْ صَاغِي يَارِیُوبْ أَوْلَدِي

پَشْ دِیدِیکَهْ وَانِ بَکَا

کِیمْ بَنْ نَهْ یَرَامَنْزْ شَعِیْ یِمْ

کَهْ صُوْ طَلِیْنْدَهْ

سَرَعَتْ اِیْتَنْدَمْ

وَرُوْحِیْ هَلَاکِ اِیْتَنْدَمْ

بُوْنْدَنْ مُرَانْ وَ

مَقْصُودْ بُوْنْدَرْکَهْ

هَرْ شَیْئَهْ تَاخِیْرْ

وَتُوَانِي اِیْتَمَنَکْ

سَرَعَتْ وَ عَجَلَهْ

اِیْتَمَنَکْدَنْ خِیْرْ لُوْنْدَرْ

XXVIII.

XXVIII.

Arabice.

Felis.

قَطْ

Felis aliquando intravit
ad Officinam Fabri Ferrarii,
& invenit limam
projectam, & incepit
lingit (ore) eam linguâ suâ,
& lingua ejus: manabat
ab ea sanguis, & ipsa (felis)
diglutiebat eum, & putabat,
quod is â lima, (sit),
donec perit lingua ejus,
& mortua est.

Is (sensus ejus: (significat)

cum, qui erogat opes suas

قَطْ مَرَّةً تَخَرَّ
إِلَى دُكَّانِ حَدَّادٍ
فَأَصَابَ الْيَمْرَنَ
الْتَرَمِيَّ فَأَثْبَرَ
يَلْحَسَهُ بِلِسَانِهِ
وَلِسَانُهُ يَسِيرُ
مِنْهُ الدَّمُ وَهُوَ
يَبْلَعُهُ

وَيَظُنُّ أَنَّهُ مِنَ الْيَمْرَنِ
إِلَى أَنْ فَنِيَ لِسَانُهُ وَمَاتَ

هَذَا مَعْنَاهُ
مَنْ يُنْفِقُ مَالَهُ

T 3

fine

sine necessitate,
 deinde non fit bonus,
 donec pauper fiat, & ipse
 non advertit. & etiam
 peccatum dulce (est),
 & Possessor ejus delectatur
 in eo, & ipse nescit,
 quod defecerit in vita sua,
 & hæc ex universitate
 ignaviæ maxima (est.)

يَغْيِرُ الْوَاجِبُ
 ثُمَّ لَمْ يَحْسُنْ
 حَتَّى يُفْلِسَ وَهُوَ
 لَا يَعْلَمُ وَ أَيْضًا
 الْخَطِيئَةُ حُلْوَةٌ
 وَصَاحِبُهُ يَتَلَذَّذُ
 فِيهَا وَهُوَ لَا يَعْلَمُ
 أَنَّهَا تَقْصُصُ فِي عُمْرِهِ
 وَ ذَلِكَ مِنْ جُمْلَةِ
 الْأَجْهَلِ الْأَكْثَرِ

Perficè.

Fabula felis.

Felis quædam ad Officinam
 Ferrifabri cujusdam intravit.
 in interioritate Officinæ
 limam quandam vidit.

جِئَايَةً كَرْبَةً
 كَرْبَةً بَدَّكَانٍ
 أَهْنَكْرِي دَرَّ آمَدِ
 دَرَّ أَنْدَرُونِ دُكَانِ
 سُوَهَانِي مِيدِيدِ

Eam

Eam de genere alimentorum

اَوْرَا اَزْ جَنْسِ عَدَا

intelligens, fugendi initium

فَهَمِيْدَه بَمَكِيْدَنْ اَعَاَزْ

fecit, tantum suxit,

كَرْدْ چَنْدَاَنْ مِيْمَكِيْدْ

ut ex lingua ejus sanguis

كِه اَزْ زَبَانِشْ خُوْنْ

iens factus sit (*fluxerit.*)

رَوَانِهْ كَشْتْ

Opinionē tulit, quod ille sanguis

كُْمَاَنْ بُرْدْ كِهْ اَنْ خُوْنْ

ab illa lima sit. igitur

اَزْ اَنْ سُوْهَانَسْتْ پَسْ

tantum suxit, ut lingua ejus

چَنْدَاَنْ مِيْمَكِيْدْ كِهْ زَبَانِشْ

attrita fuerit : & mortua est.

قَرَسُوْدَهْ شُدْ وَ تَمُرْدْ

Hac paramia in illo manet,

اِيْنْ مَثَلْ بَدَاَنْ مَانْدْ

Quod aliquis opes suas

كِهْ كَسِيْ مَالِ خُوْدْ رَا

in locū aliquem irrationabilem

بِهَيَايْ نَا مَعْقُوْلْ

expensum faciat, & nescit,

صَرَفْ مِيْمَكَنْدْ وَ نَدَاَنْدْ

donec inops evadat.

تَا كِهْ مُغْلِيْشْ شُوْنْ

& etiam in hoc simile est,

وَ لِيْمَرْ بَدَاَنْ مُشَابِهَسْتْ

quod res aliquæ, quæ peccatum

كِهْ چِيْزْ هَيَايِيْ كِهْ خَطِيْئَهْ

& vi.

& vitium sunt, sapidæ	و کُناه باشد لَدِيدِ
veniant, & Possessor earum	می آید و صاحبش
ex opere illo contentus	از فِعْلِ آن مَحْظُوط
factus sit, status ille (est,) quod	میگردان حال آنکه
in causa illius actionis	بَسَببِ آن فِعْلِ
turpis, vita ejus mala fiat	قَبِيح عُمرش کم گردان
& hæc stoliditas maxima est.	و این حماقت بزرگست

Turcicè.

Felis Fabula.

Quædam Felis cujusdam	کدی حَتّایه سی
Fabri Ferrarii Officinam	بزرگدی بَر
intravit. In officinæ interioritate	دَمُور جِهَنّا دُکانِه
aliqua lima obviam venit.	کِهَر دِ دُکانِ ایچِنْدَه
limam linguâ lambere	بَر آکَه یی راسْت کَلدی
coepit. limam cùm lamberet,	آکَه یی دِلْمِلَه یَلَامَغَه
de lingua ejus sanguis fluxit.	باشلادی آکَه یی یَلَامَغِلَه
	دِلْمِنْدَن قان آقَدی
	Opi.

Opinionem fecit, quod	ظَنَ اَيْنْدِيكِه
ille sanguis	اَوَّل قَان
à lima sit. illius causâ,	اَكِه دَنْدَر آلتِكِيچُون
lingua ejus donec cōsumeretur,	دِيلِي دُونِ كِنِيئَجِه دَكِيَن
lampfit, & mortua est.	يَا لَادِي وَ اَوَلْدِي
<i>Hac paramia illi similis est,</i>	بُو مَثَل آتَا مُشَابِهْدَر
Quod quidam homo opes suas	كِه بِرِ آتَم مَالِنِي
irrationabili (<i>absurdo</i>) loco	نَا مَعْقُول يِرِه
impensum faciat, & nesciat,	خَرَجِ اَيَلِيَه وَ بِلِيَه
inops donec fiat. Unâ etiam	مُغْلِيش اَوَلِيئَجِه بِرِ دَخِي
illi similis est, (<i>paramia</i>)	آتَا مُشَابِهْدَر
quod peccatū & vitiū existentia	كِه خَطَا وَ كُنَاه اُولَان
quædam delectabilia sunt,	تَسْنَه لَر لَدْتَلُونْدَر
& possessor ejus de faciendo	وَ صَاحِبِي اِشْلَمَكْدَن
cōtensus sit, status hic (<i>est</i>), quod	مَحْظُوظْدَر حَال بُو كِه
facti turpis causâ propria	فِعْر قِيِيخ سَتِيْمِلَه كَنْدَو

vita

vita ejus minuatur : & magna
ignavia & stoliditas est.

عَمْرِي أَكَيْسَلُورَ وَبُيُوكِي
جَهْدُ وَحَمَاقَتُهُ دُرُ

XXIX.

Arabice.

Faber Ferrarius & Canis.

Faber Ferrarius fuit ei Canis,

& fuit non cessat dormienter,
(non cessabat dormire.)

quam diu Faber Ferrarius

laborabat diligenter.

& cum intermitteret laborem,

& federet ipse, & focii ejus,

ut comederent panem

experrectus est Canis.

& dixit Faber Ferrarius:

ô Canis pessime! ob quam

حَدَادٌ وَكَلْبٌ

حَدَادٌ كَانَ لَهُ كَلْبٌ

وَكَانَ لَا يَزَالُ نَائِمًا

مَا دَامَ الْحَدَادُ

يَعْمَلُ شُغْلًا

فَإِذَا رَقَعَ الْعَمَلُ

وَجَلَسَ هُوَ وَأَصْحَابُهُ

لِيَأْكُلُوا خُبْزًا

اسْتَيْقَظَ الْكَلْبُ

فَقَالَ الْحَدَادُ

يَا كَلْبُ الشُّؤْءِ لِأَيِّ

cau-

causam sonus malleorum,

سَبَبُ صَوْتِ الْمِزْرَبَاتِ

qui commovet terram,

الَّذِي يُزَعْرِعُ الْأَرْضَ

non exasperat te? & sonus

لَا يُمِيقُكَ وَصَوْتُ

mastrationis obscurus (est):
ecce tu

الْمَضْغِ الْخَفِيِّ إِذَا أَنْتَ

audivisti eum, & expectatus es.

سَمِعْتَهُ وَاسْتَمَقْتَ

Is sensus ejus:

هَذَا مَعْنَاهُ

Quoniam homo, cum

أَنَّ الْإِنْسَانَ إِذَا

audivit preces, & instructionē

سَمِعَ الصَّلَاةَ وَالْوَعْدَ

dormit: &, qui facit audire

يَنَامُ وَمَنْ يَسْمَعُ

tympanum & fistulæ sonum,

الطَّنْبُرِ وَالزَّمَرِ

& cantum, currit post eum.

وَالْغِنَاءَ يَجْرِي خَلْفَهُ

& hæc ex universitate

قَدَلِكَ مِنْ جُمْلَةِ

ignaviæ maximæ (*-iariū-mariū est.*)

الْجَهْلِ الْأَكْبَرِ

& etiam, qui audit

وَأَيْضًا مَنْ يَسْمَعُ

id, quo nō corrigitur status ejus,

مَا لَا يُصْلِحُ بِهِ شَأْنُهُ

U

& flu-

& studiosè aberrat.

وَيَتَغَافَلُ

ab eo, in quo utilitas (est.)

عَنِمَا فِيهِ مَنَفَعَةٌ

Perficè.

Paramia canis cū viro ferrifabro.

مَشْرِ سَكِّي بَمَرْبِ آهَنْكَرِ

Ferrifabro cuidam canis quidam

آهَنْكَرِي رَا سَكِي

fuit, Omni tempore, quo
ferrifaber

بُونِ هَرِ كَاهِ آهَنْكَرِ

supra opus aliquod in opere
aliquo

بِتَارِي دَرِ تَارِي

fuit, ille Canis in somno

بُونِ آن سَكِّي بِخَوَابِ

occupatus fuit. at, cū,

مَشْغُولِ كَشْتِي آمَا چُونِ

à labore

آنز تَارِ

liber factus, cum sociis

بِمِزَارِ كَشْتِه بَا هَمْدَسْتَانِ

ad panis comestione consideret,

بَنَانِ خُورْدَنِ بَنِشَسْتِي

Canis etiam vigilans fuit,

سَكِّي بِمِزَارِ شَدِي

& cum illis confessionem fecit.

و بَا ايشَانِ هَمَنِشِينِي كَرْدِي

Vice quadam ferrifaber dixit :

بَارِي آهَنْكَرِ كُفْتِ

(quod)

(quod) ô Canis fordide !

tempore illo, quo mallei ictum

terræ cū tremore ejus inferimus,

omni vice tu indiciū non facis :

(nempe : quod audias,)

sed cū in panis comestione

occupati sumus, à strepitu

dentium nostrorum quàm benè

Vigilans es ?

Hoc in eo manet.

Quòd quidā homines tempore

precum indictionis

preconem non audiunt :

At, quando è loco quodam

sonum quendā fistulæ alicujus,

vel cantûs alicujus,

که ای سگ مُردار

کاهی که بخایسک زدن

زمین را بکُز زش در آوریم

هرگز تو خبردار نکردی

اما چون بنان خوردن

مشغول شویم از آواز

دندان ما چه خوش

بیدار میشوی

این بدان ماند

که بعضی مردم بوقت

تماز آذان

مُودنان را نمیشنوند

اما چون از جایی

صدای نایی

و یا سرودی

& instrumenti musici alicujus	وَسَازِي
audiunt, in vestigio (<i>statim</i>) veniunt, &	بَشْنَوَنَدَنَز پَي رَوَنَد وَ
aure animæ auditionem faciunt.	بَكُوشِ جَانِ اِسْتِيعَا مِيكُنَنَد
Et etiã in illo manet; (<i>paræmia,</i>)	وَنِيْمَز بَدَان مَانَد
quòd quædam personæ	كِه بَعْضِي كَسَان
verba quædã inania per aurem	سَخُنْهَای مَالَا يَعْنِي بَكُوشِ
animæ & cordis audiunt,	جَان وَ دِل مِيشْنَوَنَد
& de locutionibus aliquibus,	وَ آز کَلِمَاتِي
quæ in mundo & altera vita	كِه بَدَنِيَا وَ آخِرَت
eorum in opere veniunt,	ايشان بَكَار آيَد
studiosè neglectas faciunt,	تَغَاقُز مِيكُنَنَد
& non audiunt. Hoc ipsum	وَ تَشْنَوَنَد اَيْن خُون
ignorantia crassa,	جَهْل مُرَكَّب
& stupiditas mera est.	وَ سَفَاهَت مَحْضُ اسْت

Tur-

Turcicè.

Cum Fabro ferrario

تَمْوَرَجِي اَيْلَه

Canis paravia est.

كَلْب مَثَلِيْنْدُر

Cujusdam Fabri ferrarii

يَرْ تَمْوَرَجِيْنْتَا

quidam Canis erat.

يَرْ كُوْپَكِي وَارَايْدِي

Faber ferrarius omni vice,

تَمْوَرَجِي هَرْ بَار

quâ laborem laborabat,

كِيه اِيْش اِيْشَلَرْ اَيْدِي

Canis illo in tempore semper

كَلْب اَوَّل وَقْتِدَه دَايْم

dormiebat, à labore

اَوْيُوْرَايْدِي اِيْشْدَنْ

nauseando, cum sociis suis

اَوْصَانُوْبْ يُوْلْدَا شَلَرْ اَيْلَه

*ad panem comedendum
cùm federent,*

اَتْمَكْ يَتْمَكْ اَوْتُوْرُوْغْلَرْ نَدَه

*Canis evigilando ad latera
corum*

كَلْب اَوْيَانُوْبْ يَانَلَرْ يَنَه

venit. Faber ferrarius Cani

تَلُوْرُوْدي تَمْوَرَجِي تَلْمَه

dixit: (quod) O male Canis!

دِيْدِيْكَه اِيْ يَرْ اَمَرْ كَلْب

uno malleo tunfionis nostræ
tempore (*tudentibus nobis*)

terra tremens cùm sit,
quàm mirum ! non excitaris :
at nos panem mandentes
cùm sumus,
ab oris nostri strepitu
excitaris.

Hoc illi simile est, (quod)

Quidā homines precū solefium
ergo indistio cùm legitur,
dormiunt & non audiunt :
at, vocem fistulæ, & canendi
sonum, & aliis fusibus &
nugis apposita existentia
instrumenta

بِرْ جَكِيچْ اوزْدُوغْمَز
زَمَانْدَه

يَمِرْ صَا صِلُورْ اِيكَنْ
نَه عَجَبْ اَوِيَانْمَزْسَنْ
اَمَّا بِرْ اَتْمَكْ چِيَنَرْ
اِيكَنْ

اَغْرُمَزْ كَا صَدَا سِنْدَنْ
اَوِيَانُورْسَنْ

بُو اَتَا بَكْرَزْ دُرْ كِه
بَعْضِ آدَمْ قَبَارْ

اِيچُونْ اِدَانْ اُوْتُونُورْكَنْ
اَوِيُورْ وَ اِيَشْتَمَزْ

اَمَّا صَوْتِ نايِي وَ اِيَرْلَامَقْ
صَدَا سِنِي وَ سَايَرْ لَهْوُ
لَعْبِه مَتَعَلْتْ اُولَانْ

سازلري

cùm

cùm audiunt, post eà abeunt,
 & aure animæ auditionem
 faciunt.
 & etiam illi simile (*est*,) quòd
 quidam homines propriæ
 suæ conditioni non conveniens
 aliquid audiunt:
 de, sui causâ & in mundo,
 & in alterâ vitâ necessario
 existente aliquo negligentiam
 faciunt. hæc autem inscitia
 maxima, & stupiditas mera est.

ایشد یسکه آرد بسجه کیمدر
 و کوش جانیله استماع
 آیلر
 و دخی آتا بگزریه
 بقصی آدم کندو
 ساینه یرامیان
 تسنه یی دتکر
 کندو ایچون هم دنیا ده
 هم آخرتده لازم
 اولان تسنه دن تغافل
 ایدر بو ایسه جهل
 اکبر و سغاهت محضدر

XXX.

Arabice.

Canes & Vulpes.

Canes aliquando invenerunt

یلاب و ثعلب
 یلاب مرّة أصابوا

pellem

pellem Leonis, & accesserunt
propere

جَلَدَ سَبْعَ قَائِلُوا

ad eam, & mordebant eam.

عَلَيْهِ قَيْنَهَشُوهُ

& vidit eos Vulpes, & dixit

فَنَظَرُهُمُ الثَّغْلُبُ فَقَالَ

eis : at, si ipse fuisset vivus ,

لَهُمْ أَمَّا لَوْ أَنَّهُ كَانَ حَيًّا

utique vidissetis ungues ejus
sicut unum

لَرَأَيْتُمْ مَخَالِمَهُ تَأْخِذُ

de dentibus vestris, & longiores.

مِنْ أَثْيَابِكُمْ وَ أَطْوَلَ

Is sensus ejus : (significat eos,)

هَذَا مَعْنَاهُ

Qui contumeliâ dicunt

الَّذِينَ يَشْتُمُونَ

in populum (*homines*) cùm
mortui sunt ,

يَقُومُ قَدْ مَاتُوا

& non possunt (*dare*) responsum

وَلَا يَنْقِدِرُونَ الْجَوَابَ

super animabus suis, (*pro se.*)

عَلَى أَنْفُسِهِمْ

Perficè.

Paramia elegans

مَثَرُ خُونٍ

Canum cum Vulpe.

سَكَّانَ بَارُوبَاهُ

Cane

Canes aliquot in loco quodam

pellēm Leonis cujusdam
invenerunt,

& super eam impetū facientes,

per tractionem intraverunt.

Vulpes quædam in hoc tempore

ad statum eorum aspiciens

fuit. dixit: ô Canes!

si hoc animal

vivum fuisset, unguem ejus

à dentibus vestris

distinctum vidissetis.

Hæc paramia in statu

personarum illarum manet,

Quæ in cœtū hominū illorū, qui

mortui sunt, contumelias non

سکي چند تر جايي
چلد سعي بيفتنند

و تر وى هجوم کرده

بگشاکش در آمدند

و باهي در انجا

بحال ايشان ناظر

بود گفت اي سگان

اگر اين حيوان

زنده بودي ناخن او را

از دندانهاي خويش

چدا ميديديد

اين مثال بحال

کساي ماند

که بگروهي که

مړده باشند شتون نا

convenientes faciunt: & mortui شایسته میکنند و مَوْتَا
non possunt, ut ad eos تَنَوَّارَنَد که بَدِشَان
responsionem faciant. جَوَاب گویند

Turcicè.

Cum Canibus Vulpis

Fabula est.

Aliquot Canes aliquo in loco
unius lacerantis animalis pellē
inveniēdo, supra eam impetum
faciēdo, dentibus dilacerare
caperunt. Vulpes ad horū statū
aspectionē faciēdo, dixit: (*quod*)
ô Canes! si hoc animal vivum
esset, vos illius unguem
prostantem præ dente vestro
alium videretis.

گویند پتُر ایله دِلْگو
حکایه سیدر
بِر قَاج کَلَب بِر یَر دِه
بِر یَر تَجِی حَمَوَانْکَا دِریسِنِی
بُولُوب اَوَز رینَه هُجُوم
اید و ب دیشلر ایله ییرتمغه
باشلد یلر دِلْگو بُولُرْکَا حَالِنَه
نَظَر اید و ب دیدیکه
ای کَلَب اَکَر بُو حَمَوَان صَاغ
اَوَلاییدی سَز آنْکَا دِرْناغینی
آز و دیشکُر دَن
آیرو کوریدگُر

Hæc

Hæc similitudo talium

هُوَ امْتَالُ شَوْلٍ

quorundam statui similis (est),

يَمْسَهُ لَرُكٌ حَالِيْنَه بَثْرَزْ

qui mortuo populo contumeliã

كِيْهِ اَوْلِيْش قَوْمَه شَتْمٌ

faciunt, & mortui illis responsũ

اِيْدَه لَرُ وَ مَوْتَا اَلْتَرَه جَوَابٌ

faciendo potentes non sunt.

اِيْتَمَكِه قَايِرْ وَ كَلْتَرْ دُرْ

XXXI.

Arabice.

Canis & Lepus.

Canis aliquando persecutus est

كَلْبٌ وَ اَرْتَبٌ

leporẽ, & cùm assecutus esset eũ,

كَلْبٌ مَّرَّةً طَرَدَ

cepit super eum (eum,) & incepit

اَرْتَبًا فَلَمَّا اَدْرَكَهُ

mordet (-ere) eum dentibus suis :

قَبَضَ عَلَيْهِ وَ اَقْبَلَ

& cum sanguis jam manaret,

يَعَضُّهُ بِاَنْثِيَايِه

linxit eum linguã suã, & dixit

فَاِذَا الدَّمُ قَدْ جَرِيَ

Lepus: video te: mordes me,

لَحَسَهُ بِلِسَانِيْهِ فَقَالَ

quasi ego hostis tuus (esset):

اَلَا رَتَبٌ اَرَاكَ تَعَضُّنِيْ

كَأَنِّيْ عَدُوُّكَ

deinde oscularis me,

ثُمَّ تَبُوسُنِي

quasi tu amicus meus (*esses.*)

كَأَنَّكَ صَدِيقِي

Le sensus ejus (significatur)

هَذَا مَعْنَاهُ

is, cujus est in corde ejus dolus,

مَنْ يَكُونُ فِي قَلْبِهِ غَشٌّ

& fraus, & facit videre

وَنَغْلٌ وَيُظْهِرُ

benevolentiam & amorem.

إِشْقَاقًا وَصَحْبَةً

*Persicè.**Hic etiam discursus*

اَيْنَ ذِيهِزْ مَقَالِ

Canis cum Lepore (est.)

سَكِّ بَخْرُكُوش

Canis quidam post festigium

سَكِّي آز پِي

Leporis cucurrit, Tempore, quo

خَرَكُوش مِيدُوِيْدَ وَتَتَاكِه

ad Leporem pervenit,

بَخْرُكُوش مِهْرَسِيْدَ

& cepit,

وَ مِيكِيرَفْتِ

& dente momordit.

وَ بَدَنْدَانِ مِيكِزِيْدَ

Cum sanguis ex Lepore

چُنَانِكِه خُونِ آز خَرَكُوش

iens fuit (*fluxit*,) postea

Canis linguâ suâ lambendo

illum sanguinem initium fecit,

Lepus dixit; tempore illo, quo

tu me mordebas, ego te

hostem novi. hoc tempore,

quo me oscularis,

& per latus trahis, dixisses,

quod amicus quidam,

sincerus ego (*sim*.)

Hac paramia in statu

persona manet,

Quæ in corde suo dolum

& fraudem occultè tenet,

& in manifesto benevolentiam

رَوَانْ شُدْ پَسْ

سَكَا بَرَبَانِ خُونِ بَمَكِيدَنْ

آن خُونِ آغَا زِ كَرَنْ

خَرَكُوشِ كُفْتُ وَ قَتِي كِه

تُو مَرَا مِيكَزِيدِي مَن تَرَا

دُشْمَنِ مِي شَنَاخْتَمِ اَيْنْدَمْ

كِه مَرَا مِي مَوْسِي

وَ تَكَنَّا زِ مِي كَشِي كُويِي

كِه دُوستِي شَغِي مِي

وَ صَدِيقْ مَنِي

اَيْنِ مَشَرْ تَحَالِ

كَسْ مِي مَانْدِ

كِه نَرِي دِلِ خِيوشِ غَرِ

وَ غَشِ نِهَانِ مِي دَارَنْ

وَ بَظَاهِرِ دُوستِي

& ami-

& amicitia: ostensionem facit.
(*ostendit.*)

وَمُحِبَّتِي إِظْهَارُ كُنْدٍ

Turcicè.

Cum Canis Leporis

كُورِيَتَا اِيْلَه طَاوْشَانْ

paramia est.

مَثَلِيْدُرْ

Quidam Canis quendā leporem

بِرْ تَلَبْ بِرْ طَاوْشَانِي

insequens, assequendo

قُتَارَقْ يَتَشُوبْ

postquam coepit, dentibus suis

طُوْتُدُقْدُقْصُكْرَه دِيْشَلَرِي اِيْلَه

cum momordisset, è Lepore

اِصِرْدُقْدَه طَاوْشَانْدَنْ

sanguis iens fuit (*fluxit.*)

قَانْ رَوَانْ اُولْدِي

Igitur Canis Leporem

بَسْ تَلَبْ طَاوْشَانِي

linguâ suâ lambere

دِيْلِي اِيْلَه يَا لَا مَغَه

coepit. Lepus dixit : (*quod*)

بَا شَلْدِي طَاوْشَانْ دِيْدِيْكَه

tu me quo mordebas, tempore

سَنْ بَنِي اِصِرْدُقْكَ وَقْتْدَه

te hostem existimavi :

سَنِي دُشْمَنْ صَالْدُمْ

nunc me exocularis ;

شِمْدِي بَنِي اُوْپَرَسَنْ

- dice-

quasi amicus meus

كُويَاكِيه دُسْتَم

sincerus (*effes.*)

وَصَدِيقْتُمْ سَنَ

Hac paramia illius

بُو مَثْنُ شُولُ

cujusdam statui similis (est),

كَيْسَه نُكَا حَالِيَه بَشَرَزْ

qui in corde suo dolum, &

كِيه كُو ثَلِيْنْدَه غَلَوُ

fraudem & hostilitatem tenet,

غَش وَ عَدَاوَت طُوْتَه

& in aperto amicitiae

وَ ظَاهِرَه دُوسْتَلَفْ

& amoris ostensionem facit.

وَ مُحَبَّتْ اِظْهَار اِيْدَه

XXXII.

Arabicè.

Venter & Pedes duo.

الْبَطْنُ وَ الرَّجْلَانِ

Venter & Pedes duo

الْبَطْنُ وَ الرَّجْلَانِ

contenderunt in eo inter se,

تَخَاصَمُوا فِيْهَا بَيْنَهُم

quis eorum portet corpus?

أَيُّهُمْ يَحْمِلُ الْجِسْمَ

dixerunt Pedes duo : nos

قَالَتِ الرَّجْلَانِ نَحْنُ

in robore nostro portamus
corpus.

dixit venter: si ego non
nutrirem de cibo aliquid,
utiq; non effctis, (*ut*) possctis
ambulationē (*ambulare*) nedum
portaretis aliquid.

Is sensus ejus: (significatur)

is, qui præficitur negotio,
& si non juvat eum ille, qui
ipse altior præ ipso, & validior
præ ipso, utiq; non ipsi potentia
supra servitium suum, & non
utilitas spiritui ejus (*est.*)

بُعَوْنَنَا تَحْبِيلُ الْجِسْمِ

قَالَ الْجَوْفُ إِنْ أَنَا لَمْ
أَغْدِ مِنَ الطَّعَامِ شَيْئًا
فَلَا كُنْتُمْ تَسْتَطِيعَانِ
الْمَشْيَ فَضْلًا

تَحْبِيلَانِ شَيْئًا

هَذَا مَعْنَاهُ

مَنْ يَتَوَلَّى أَمْرًا
فَإِنْ لَمْ يَعْضُدْهُ الَّذِي
هُوَ أَرْفَعُ مِنْهُ وَأَشَدُّ
مِنْهُ فَمَا لَهُ قُدْرَةٌ
عَلَى خِدْمَتِهِ وَلَا
مَنْفَعَةٌ لِرُوحِهِ

Per-

Perficè.

*Parkmia Optima**duorum pedum cum ventre.*

Tempore quodā inter ventrē &
pedes contentio accidit.

Pedes dixerunt : (quod) nos

robore proprio corpus

supra pedē tenemus. Venter

dixit : si ego vobis de

cibo & esu auxilium,

& opem non facerem, vos

ad gressum potentes non essetis,

nec illud (possetis,) ut corpus

supra pedem teneatis.

Hoc in illo manet.

Quod aliquis ad opus magnum

مَثَلِ خُوشْتَر

دُو پَا بِشِکْم

وَقْتِي دُر مِيَانِ شِکْمِ وَ

پَايِهَا دِرَاعِ افْتَانِ

پَاها کُفْتِ کِه مَا

بَقُوتِ خُويشِ چِسْمِ رَا

بَرِ پَا مِي دَارِيْمِ شِکْمِ

کُفْتِ اکثَر مَن شَمَارَا اَزْ

طَعَامِ وَ نِمِ دَا اِمْدَانِ

و مَعَاوَنَتِ نَمِي سَاخْتَمِ شَمَا

بَرِ قُتَارِ نَتُوانِ سَتِيْمِ

نَه اَنکِه چِسْمِ

بَرِ پَا مِي دَارِيْدِ

اِيْن بَدَانِ مَانَدِ

کِه کَسِي بَکَارِ بَرِ رُکْ

Y

aggrcf-

aggressum facit, qui, aliquis	مُبا شَرَتْ كُنْد كِه كَسِي
alius præ illo major	دِيكِرْ اَزْ وَيْ بَزْرگَتَر
si ei opem non faciat,	اَكْرْ بَدُو مُعَاوَلَتْ نَكُنْد
ex obligatione illius operis	اَزْ عَهْدَه آلتَار
suprà non venit (<i>non emergit,</i>)	بَرْ نِيَايْد
& ex illo opere supra ipsum	وَ اَزْ اَن كَارْ بَرْ وَي
utilitas aliqua non venit.	سُوِي قَرَسَد

Turcicè.

<i>Cum ventre duorum</i>	قَارِنْ اِيلَه اِيكِي
<i>Pedum disceptatio est.</i>	آيَغْ مُجَادَلَه سِيْدُرْ
Cum Ventre Pedum	قَارِيْن اِيلَه آيَغَلَرْ
inter se jurgium & contentio	مَا بِيْنِنْدَه خُصُوْمَتْ وَ فِرَاعْ
accidens fuit. Pedes	وَ اتِغْ اُولَدِي آيَغَلَرْ
dixerunt : (<i>quod</i>) nos	دِيْدِيْلَرْ كِه بَزْ
robore nostro corpus	قُوْتُْمُزْ اِيلَه جَسْمِي
portamus. Venter dixit : (<i>quod</i>)	طَا شُوْرُزْ قَارِيْن دِيْدِيكِه

si ego vobis de cibo
unū aliquid edendū non darem,
corpus ferre stet; (*esto possitis*;)
ipsi vos ad eundem potentes
non essetis.

Hoc ad illud comparatio fit,

Quod aliquis homo aliquod
ad negotium aggressionem
cum facit, præ ipso magnus
homo illo in negotio illi
opem & auxilium si non faciat,
ex illius negotii obligatione
venire potens non erit,
& ex illo spiritui ejus
utilitas proveniens non erit,

اَكْرَبَن سِزَه طَعَامْدَن
بِر كَسَنَه يَدْرَمَسَم
جَسْمِي طَاشِمَت طُور سُون
كَنْدُو كَز يورُمَكَه قَايِر
اَوَلَا مَاز دِي كَز
بُو آثَا تَمَشِيَر اُولُوَر
كِه بِر آدَم بِر
اَمْرَه مُبَاشَرَت
اِيْتَنْدُ كَدَه آئِدَن بُيُوِي
آدَم اُول اَمْرَه آثَا
اِمْدَان وَ مُعَاوَنَت اِيْتَمَزَسَه
اُول اِيَشُك عَهْدَه سِنْدَن
كَلَمَك قَايِر اُولَمِيَا
وَ آئِدَن رُو حِنَه
قَايِدَه حَاصِر اُولَمِيَا

Furones (species mustelarum)
& *Gallina.*

الْتُمُوسُ وَالْدَجَاجُ

Pervenit (ad) Furones, quod

بَلَغَ الْتُمُوسَ أَنَّ

Gallinæ modò ægrotaverint.

الْدَجَاجُ قَدْ مَرَضُوا

& induerunt pelles pavonis,

فَلَبَسُوا جُلُودَ الطَّائِسِ

& venerunt visitatum eas,

وَأَتَوْا قَرْوَرَهُمْ

& dixerunt eis: salus (*pax*)

فَقَالُوا لَهُمْ السَّلَامُ

super vos ô Gallinæ!

عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الدَّجَاجُ

quomodo vos? & quomodo

كَيْفَ أَنْتُمْ وَكَيْفَ

status vestri? & reposuerunt:

أَحْوَالُكُمْ فَأَجَابُوا

quid nos (*sumus*), nisi in bona die

مَا نَحْنُ إِلَّا بِخَيْرِ يَوْمٍ

cum nō videmus facies Vestras?

لَا نَرَى وُجُوهَكُمْ

Is sensus ejus

هَذَا مَعْنَاهُ

Is, qui ostendit amorem suum

مَنْ يُظَاهِرُ الْمَحَبَّةَ

hypo-

hypocriticè, & in

corde ejus dolus (est.)

وَيَاءَ وَفِي
قَلْبِهِ الدَّغْرُ*Persicè.**Paramia Gallinarum**cum furonibus.*

مَثَلِ مَاكِیَانِ

بَسِکْسَارَانِ

Furonibus de infirmitate

Gallinarum nunciatum

fuit. Furones pellem

Pavonum induti

ad visitationem earum

intraverunt, & dixerunt :

Salus supra vos. Quem

statum tenetis? & supra quid

operamini? Gallinæ

dixerunt : ab illo tempore,

quo faciem vestram

سِکْسَارَانِرا از بیما زیء

مَاكِیَانَانِ خبر

شُد سِکْسَارَانِ پُوستِ

طَاوَسَانِ پوشیده

بَعِیَادَتِ اِیْشَانِ

دَرآمدند و گفتند

السَّلَامُ عَلَیْكُمْ چه

حَالِ دَارید و بَر چه

تَارید مَاكِیَانَانِ

گفتند از آن زَمَانِ

کِه رُویِ شَمَا

non

non videmus, in omni statu

boni statûs & boni operis sumus.

Hæc paræmia in illo manet,

Quòd aliquis in hypocrisi

& falsitate ostensionem

amicitiæ facit, & in

interno fraudem & dolum

& hostilitatem tenet.

نَمِیْنِیْمُ بَہْرَ حَالِ

خُوشْحَالِ وَ خُوشْكَارِیْمُ

ایْنِ مَثَرِ بَدَانِ مَانَدِ

کِه کَسِی بِرِیَا

وَنِیْقَاتِ اِظْہَارِ

مَحَبَّتِ مِیْکُنَدِ وَ نَرِ

نَرُونِ غَلِّ وَ غَشِّ

وَ عَدَاوَتِ مِیْدَارَدِ

Turcicè.

Cum Furone (Furonibus)

Gallinarum paræmia est.

Furonibus (Gallinæ

ægrotaverunt, dicendo)

nuntium advenit. Furones,

pavonis peltes induendo,

ad gallinarū visitationē venerūt,

سِکْسَارِ ایلَه

طَاوُقْلَرِ مَثْلِیْمَدَرِ

سِکْسَارَلَرَه طَاوُقْلَرِ

خَسْتَه تَنِمِش دِیُو

خَبَرِ تَلْدِی سِکْسَارَلَرِ

طَاوُش دَرِیْلَرِی کُیُوْبِ

طَاوُقْلَرِ ئِ زِیَارَتِنَه تَلْدِیْلَرِ

dicen-

dicendo : Salus supra vos.

يُؤِي السَّلَامَ عَلَيْكُمْ

Quomodo vos? status vester

فِيمَجَه سِرْ حَالِكُنْ

quomodo est?

فِيمَجَه دُرْ

interrogationem fecerunt.

سُؤَال اِيْتَدِيْتَر

Gallinæ dixerunt : (quod)

طَاوُقُلَر دِيْدِيْتَر كِه

vestras facies quā non videmus,

سِرْ كُي يُوْزْ كُرِي كُوْرَمْدُ وُكُمُرْ

die status noster bonus

كُوْنْدَه حَالِمُرْ اِيُو

est, & jucundus est.

دُرْ وَ خُوشْدُرْ

Hac paramia illi similis (est,)

بُوْمَثَرْ اَتَا بَكُرُرْ

Qui cum hypocrisi ostensionem

كِه رِيَا اِيْلَه اِظْهَارِ

amoris faciat, & in corde ejus

مَحَبَّتْ اِيْلِيَه وَ قَلْبِيْنْدَه

fraus & dolus & odium sit.

غُرُوْ غَشْ وَ عَدَاوَتْ اُولَه

XXXIV.

Arabice.

Sol & Ventus.

السَّمْسُ وَ الرِّيْحُ

Sol & Ventus contenderunt

السَّمْسُ وَ الرِّيْحُ تَخَاصَمَا

in

in eo inter se, quis
 ex ipsis duobus possit, ut
 exuat hominem vestes,
 & invaluit ventus
 cum formidabilitate &
 vehementia valdè. & fuit,
 homo, cùm invaluit
 formido venti, contraxit
 vestes suas ad se,
 & involuit se in iis ex
 omni parte, & elevavit se
 dies (Sol,) & invaluit calor:
 & exuit homo
 vestes suas, & tulit eas
 supra humerum suum

فِيمَا بَيْنَهُمَا مَنْ
 مِنْهُمَا يَغْدِرُ أَنْ
 يُخْرِجَ الْإِنْسَانَ الثِّيَابَ
 فَأَشْتَدَّ الرِّيحُ
 بِالْهَيُوبِ وَ
 عَصْفَةٍ جِدًّا فَكَانَ
 الْإِنْسَانُ إِذَا أَشْتَدَّتْ
 هَيُوبُ الرِّيحِ ضَمَّ
 ثِيَابَهُ إِلَيْهِ
 وَالتَّقَّى بِهَا مِنْ
 كُلِّ جَانِبٍ وَارْتَفَعَ
 النَّهَارُ وَاشْتَدَّ الْحَرُّ
 فَخَلَعَ الْإِنْسَانُ
 ثِيَابَهُ وَحَمَلَهَا
 عَلَى كَتِفِهِ

ob vehementiam caloris.

مِنْ شِدَّةِ الْحَرِّ

Isensus ejus : (significatur)

هَذَا مَعْنَاهُ

Is, cum quo fuerit humilitas,

مَنْ كَانَ مَعَهُ الْإِتِصَاعُ

& bonitas Indolis, consequitur

وَحُسْنُ الْخَلْقِ يَنَالُ

à socio suo id, quod vult.

مِنْ صَاحِبِهِ مَا يُرِيدُهُ

Persicè.

Discurfus venti cum Sole.

كَتَبْتُكَوِي رِيَّاحُ بِأَخَوْرِشِيدُ

Tempore quodam in medio

وَقْتِي تَرُ مِيَّانِ

Venti & Solis contentio

بَانَ وَخَوْرِشِيدُ خُصُومَتِ

& lis accidit in hoc, (quòd)

وَبِزَاعِ أَفْتَانِ تَرُ اَيْنِكِه

quis à corpore hominis

كُدَامِ اَزْ بَدَنِ اِنْسَانِ

vestem abstrahere

بَلِيَّاسِ بَرُ كَشِيدَنِ

potentes erimus? Igitur

قَابِرُ بَاشِيمِ بَسِ

Ventus cum vehementia flavit,

بَانَ بَشِدَتِ بُوزِيدِ

Quò magis Ventus flavit,

چَند اَنِكِه بَانَ بُوزِيدِ

Homo vestem magis

مَرْدُمِ لِيَّاسِ زِيَادَه تَرُ

Z

in

induebat, & ad partem,

& latera sua operimenta

trahebat, effectus venti

abstrahere vestem à corpore

eorum potens non fuit,

at ab influxu caloris

solis homines cum libertate

vestes suas

abstrahunt,

nuditatem liberam faciunt.

Sensus hujus paramia ille est,

Quòd homo ille, qui possessor

bonæ indolis & humilitatis est,

à socio suo juxta votum

& intentum suum obtinens fit,

& obtentum salvum facit,

میپوشند و بآ طرف

و جَوَائِبِ خُونِ پَرده‌ها

میکشیدند حاصِرِ بَدَن

بَر کشیدن جامه از بدن

ایشان قادر نشد

اما از تأثیر گرمیّت

آفتاب سر دم باختیار

جامه‌های خویش را

بَر میکشیدند

عریانی تخلص میکردند

صغای این مثل آنست

که کسی که صاحب

حسّ خلقت و تواضع باشد

از صاحبِ خُونِ بَمَران

و مقصودِ خویش نایل نمیکردند

و نایلی تخلص میکنند

Thur-

Turcicè.

Cum Sole Venti disputatio est.	گَنْش ایلَه رُوژ تَارْک مُناظرَه سیدُر
Cum Sole Venti (id quod inter eos) contentio & lis accidens fuit, (ab hominis superioritate vestem ejus abstrahendo quis nostrum potens erit?) dicendo. Igitur Ventus cum vehementia flavit. & Ventus dum flaret, homo, vestem suam adhuc magis tenendo, propria ad latera sua collegit. Homini vestem aliquo modo	گَنْش ایلَه رُوژ تَارْ مَا بَینِنْدَه خُصومت وِزَاع وَاقِع اُولْدِي اِنْسَان اُوزَرَنْدَن لِبَاسِي سُویمَغَه قَنَقَمَز قایدِر اُولور دِیو پَس رُوژ تَارْ شِدْقِلَه اَسْدِي وَرُوژ تَارْ اَسْدُ کَجَه اِنْسَان لِبَاسِي نَخِي زِیَادَه طُوتُوبْ کَنْدُو اَطْرَافِنَه نُوْشُرْدِي اِنْسَان لِبَاسِي نِزَرُوجِهَلَه

abstrahendo potens non fuit,	صُوَيْمَغَه قَادِرٌ أَوْ لَمْ يَدِي
At solis calor homini	أَمَّا كُنْشُكُ حَرَارَتِي إِنْسَانَه
impressionem cùm faceret,	تَأْثِيرٌ اِيْتَدُكْدَه
in superioritate (ua (<i>supra se</i>))	أَوْ سَيِّئَدَه
existentem vestem detrahendo	أَوْلَانْ لِمَاسِي چَتَارُوبْ
humero suo iniecit.	أَوْ مَوْزِينَه آتَدِي
<i>Hujus paramia sensus hic est, quod</i>	بُو مَثَلُكُ مَعْنَا سِي بُو دُرَكِه
Unus aliquis, qui bonæ indolis &	بِرَكْمَنَسَه كِه حُسْنِ خَلْقِ وَ
humilitatis possessor sit,	تَوَاضَعِ صَاحِبِي أَوْلَا
à socio suo	صَاحِبِئِدَنْ
ad, votum & intentum existens,	مَرَادُ وَ مَقْصُودُ أَوْلَانْ نَسَنَه يَه
(<i>quod petit & intendit</i>) aliquid	
omninò perveniens erit (<i>obtainabit.</i>)	أَلْبَتَه قَائِزُ أَوْلُورْ

XXXV.

Arabice.

Duo Galli.

دِيكَايَنْ

Duo

Duo Galli pugnabant pro

amasia (*gallina*,) & vicit

unus, & alter abiit

à tempore suo (*tempestivè*)

ad quædam loca.

Verùm Gallus, qui vicit,

ascendit supra tectum altum,

& cœpit plaudit (*dere*) alis suis,

& exclamabat, & gloriabatur.

& vidit eum, involat (*ans*) vultur,

& descendit supra eum,

& abripuit eum illicò.

Is sensus ejus.

Quoniam non oportet hominẽ,

ut glorietur in robore suo.

دِيكَايْنُ يُقَاتِلَانِ

قَارُورَةً فَغَلَبَ

الْوَاحِدُ وَالْآخَرُ مَضَى

مِنْ وَثْنِهِ

فِي بَعْضِ الْأَمَاكِينِ

قَامَا إِلَيْهِ الْكَلْبُ غَلَبَ

صَعَدَ قَوْقُ سَطْحِ عَالٍ

وَجَعَلَ يَسْتَعُجِبُ بِجَنَاحَيْهِ

وَيَصِيحُ وَيَسْتَجِيرُ

فَنَظَرَهُ يَعْبِطُ الْجَوَارِحُ

فَانْقَادَ عَلَيْهِ

وَاحْتَنَطَفَهُ لِوَثْنِهِ

هَذَا مَعْنَاهُ

أَنَّ لَا يَجِبُ الْإِنْسَانُ

أَنْ يَسْتَجِيرَ بِقُوَّتِهِ

Para-

Persicè.

Paramia Exemplum ferens

مَثَلِ عِمْرَتِ آوَر

Duorum Gallorum.

دُو خُرُوش

Duo Galli in fimeto

دُو خُرُوش دَر مَزْبَلَه

conflictum fecerunt, unus

جِدَالِ مِمَكْرَدَنَد يَكِي

Victor, unus (*alter*) victus

غَالِبِ يَكِي مَغْلُوبِ

fuit, Gallus victus

شُد خُرُوش مَغْلُوبِ

ad locum quendam ivit,

بِجَايِ رَفْت

& Gallus Victor ad locū quendā.

وَ خُرُوشِ غَالِبِ بِي جَايِ

sed Gallus Victor supra

أَمَّا خُرُوشِ غَالِبِ بَر

tectum quoddā altum ascendit,

بَا مِي رَفِيعِ بَر آمَد

Alas proprias concutiens

پَر هَايِ خَوِيشِ بَاهَمَزَدَه

præ arrogantia propria

أَز مَغْرُورِيِ خَوِيشِ

cum sono alto, in æstu,

بَبَائِيكِ بُلَنَد بَجُوشِ

Et Gallus ingressus est

وَ خُرُوشِ دَر آمَد

& de robore proprio gloriationē

وَ بَغْوَتِ خَوِيشِ اِفْتِخَارِ

facit.

faciebat, in hoc interstitio

مِهْكَرْدَن دَر اَيْنِ اَنَّا

Avis quædam, avida pugne

مَرْغِي تِيْمَزْ جَنْك

& cædis, ad vocem ejus

وَقِتْزَالِ بَاوَا اُو

supra caput venit,

بَرْ سَرِ اَمَد

& in ungue velox cepit,

وَبِجَنْكَالِ تِيْمَزْ دَر كِرِفْت

ad opus abstulit.

بَكَارِ بُرْد

Ex hac paromia intentum hoc est,

اَز اَيْنِ مَثَلِ مَقْصُودِ اَيْنِسْتَر

Quòd homo in robore

كِه اِنْسَانِ بَغْوَت

proprio præsumptuosus,

خَوِيْشِ مَغْرُوْر

non oportet, (ut) fiat.

نَبَايَدْ شُدْ

Turcicè.

Duorum Gallorum fabula est.

اِيَكِي خُرُوشِ حِكَايَه سِيْمَدَر

Quodam in fimeto duo

بِرْ مَرْبَلَدَه اِيَكِي

Galli cùm pugnarent, unus coru

خُرُوشِ دُو كُشُوْرَكْنِ بِرِي

visus, unus eorum victus fuit.

غَالِبِ بِرِي مَغْلُوْبِ اُولَدِي

Victus existens Gallus

مَغْلُوْبِ اُولَانِ خُرُوشِ

quen-

quendam ad locum abiit.

At Victor existens gallus,

ad cujusdam alti tecti

superioritatem exundo,

Alas suas unam earum

ad unam (*alteram*) earum ferit,

& præ superbia sua elevatam

vocem faciendo, cantavit,

& cum robore suo gloriationem

fecit. hoc in interstitio illius

ex voce laniatrix avis

aspectionem faciendo in statu

(*statim*) cum rapuit, abstulit.

Hæc ex paræmia

intentum hoc est :

Quòd hominem proprio

بِرْ يَرَه كِتْدِي

أَمَّا غَالِبٌ أَوْلَانْ خُرُوشْ

بِرْ يُوْغْسَكْ دَامُكْ

أَوْسِتِنَه چَتُونْ

قَنَادَلَرِيْن بِرِي

بِرِينَه أُوْرْدِي

وْ غُرُورِنْدَنْ رَفَعْ

صَوْتْ اِيْدُوْبْ أَوْتْدِي

وْ قُوْتْلَه اِفْتِخَارْ

اِيْتْدِي بُوْ اَثْنَادَه اَنْكْ

صَدَاسِنْدَنْ يِرْتِجِي قُوْشْ

نَظَرْ اِيْدُوْبْ فِي اَلْحَالْ

آيِي قَايْدِي كَتُوْرْ دِي

بُوْ مَثَلْدَنْ

مَنْصُوءْ بُوْ دُرْ

كِه اِنْسَانْ كُنْدِي

cum

cum robore suo gloriationem

facere licitum non est.

قُوَّتِهِ تَغَاخِرُ

إِيْتِمَاف جَافِز دَلْدُر

XXXVI.

Arabicè.

Lupi.

Lupi invenerunt pelles

bovis (*boum*) in fovea aquæ,

(*qua*) fluit, & non fuit apud eos

nullus. & concluserunt supra

comestionem earum universitas
(*omnes,*)

& decreverunt, quod ipsi

bibent aquam omnem ipsam,

donec perveniant ad pelles,

& comedant eas, & à

copia ejus, quod biberunt,

دِيَابُ

دِيَابُ أَصَابَا جُلُون

بَقِرٍ فِي جَوْرَةِ مَاءٍ

تَسِيرُ وَ لَيْسَ عِنْدَهُم

أَحَدٌ فَاتَّقَفُوا عَلَي

أَطْلِهِم جَمِيعٌ

وَتَوَامَرُوا أَنَّهُم

يَشْرَبُونَ الْمَاءَ كُلَّهُ

حَتَّى يَصِلُوا إِلَى الْجُلُونِ

وَيَأْكُلُوهُمْ فَمِنْ

كَثْرَةِ مَا شَرَبُوا

ruperunt stomachum suum,

& mortui sunt, & non

pervenerunt ad pelles.

Is sensus ejus (significatur)

Is, qui ipse modici consilii

operatur id, cujus non

necessaria est operatio ejus.

أَذْفَلُوا أَطْلَهُمْ

وَمَاتُوا وَلَمْ

يَصِلُوا إِلَى الْجُلُودِ

هَذَا مَعْنَاهُ

مَنْ هُوَ قَلِيلُ الرَّأْيِ

يَعْمَلُ مَا لَا

يَحِبُّ عَمَلَهُ

Persicè.

Paramia insipientia Luporum.

Lupi in interioritate

aquæ cujusdam cunctis (*fluentis*)

bovè aliquem mortuū viderunt.

verùm ob multitudinem

exundationis aquæ ad eum

pervenire non potuerunt.

consensum fecerunt, ut omnem

مَثَلِ أَبْلَهَانَةٍ كُرْتَانِ

كُرْتَانِ تَرِ أَنْدَرُونِ

آبِي رَوَانِ

كَأَوِي مُرْتَه مِيْدِيْدَنْدِ

لَكِيْنِ أَرْ كَثْرَةٍ

طُغْيَانِي آبِ بَدُو

رَسِيْدَنْ قَتُوْا نَسْتَنْدِ

إِتِّقَانِ كُرْتَنْدِ كِهْ هِمَهْ

aquam

aquam ebibant, & per hanc
viam ad illum pervenientes (f)
faciant. Ergo aquam
tantopere biberunt, ut
in anima verberare (*respirare*)
non potuerint, & omnes
perditio facti sunt (*perierunt.*)

Utilitas hujus paravia illa est:
quòd omnis, qui debilis confilii
& pravi intellectus est,
opera quædam inconvenientia
facit, in causa illius operis
se in interitum conjicit.

آب را بنوشند و بدین
طریق باوی واصل
گردند پس آب را
چندان بخورند که
بنفس زدن
قتوانستند و همه
هلاک شدند
فایده این مثل آنست
که هر که سسترای
و کمتعل باشد
کارهای ناشایسته
میکند بسبب آن کار
خود را بهلاک اندازد

Turcicè.

Luporum paravia est.
Lupi cujusdam fluentis

خورند تر مثلیدند
خورند تر بر آقر
aquæ

aquæ in medio,	صُوَيْتُكَ أَوْرَتَا سِنْدَه
cujusdam bovis cadaver	بِرْ صِغَرِ أُولُوسِنِي
viderunt. verùm	كُورْدِيلَر لَكِنْ
ab aquæ multitudine	صُوَيْتُكَ كَثَرْتَنْدَن
illud ad cadaver perveniendo	أَرَلْ لَاشَهْ يَه اِيْرَشْمَكَه
potentes non fuerunt. consensu	قَابِرْ أُولَامْدِيلَر اِتِّفَاقْ
fecerunt, ut omnem aquam	اِيْتَدِيلَر كِه جُمْلَه صُوِي
ebiberent, & hac via	اِيْجَه لَر وَبُو طَرِيْقَه يَلَه
ad illud perveniendo,	أَوَكَه وَاصِرْ أُولُوبْ
comederent, hac vice (<i>tunc</i>)	يَه لَر بُو كَرَه
bibendo bibendo	اِيْجَه اِيْجَه
crepuère, & omnes	جَا تِلْدِيلَر وَجُمْلَه
interitio facti sunt (<i>interière.</i>)	هَلَاكَ أُولْدِيلَر
<i>Hujus paramia utilitas hac est,</i>	بُو مَثَلُكَ قَايْدَه سِي بُو دُرْ
quòd considerationis modicæ	كِه فِكْرِي آز

existentis alicujus operari
(*potentia operativa*)

أَوَلَا يَكْتَسِبُهُ لُكَا إِشْلَسِي

necessariū non existens operatur,

لَا زِمَ أَوْلَمَانِي إِشْتَر

& illius operationis causā

وَأَوَّلَ إِشْسَ سَبْمِيلَه

proprietas ejus interitio fit
(*interit.*)

كَنْدُوسِي هَلَاكَا أُولُور

XXXVII.

Arabice.

Anser & Hirundo.

أَلُورُ وَ أَلْخَطَافُ

Anser & Hirundo sociarunt se

أَلُورُ وَ أَلْخَطَافُ أَشْتَرَكُوْهُ

in victu. & fuit paucum

قِي الْمَعِيْشَةِ فَكَانَ مَرْعِي

collectionis (*utriusq.*) in loco

الْجَمِيْعِ فِي مَكَانٍ

uno, & viderunt die quadam

وَاحِدٍ وَرَأْيَا يَوْمًا

insidias Venatorum.

تَوَهَّمُ الصَّيَّادِيْنَ

Verūm Hirundo ob causam

قَامَا أَلْخَطَافُ فِلَا جَبِي

levitatis suæ volavit, &

خِفَّتِيهِ طَارَ نَ

incolumis fuit, at anser:

سَلِمَ وَ أَمَّا أَلُورُ

& affecuti sunt eum

فَأَذْرَكُوْهُ

Vena-

Venatores, & mactârunt eum.

الصَّيَّادُونَ قَدْ تَحَوُّهُ

Is sensus ejus (significatur)

هَذَا مَعْنَاهُ

is, qui convivit illi, qui non

مَنْ يُعَاشِرُ مَنْ لَا

similitudine refert ipsum,

يُشَابِّهُهُ

& non est is filius generis ejus.

وَلَيْسَ هُوَ ابْنُ جَنْسِهِ

Perficè.

Cum Hirundine fabula Anatis.

بَا پَرَسْتَو قَسَانَه مُرَغَاب

Tempore quodā Hirūdo quædā

وَقْتِي پَرَسْتَوِي

cum Anate quodam in victu

بَا مُرَغَابِي نَر مَعِيشَت

confortes & focii evaserunt :

اَنْبَا ز وَ مُشَارَكِي مِيكَشْتَنَد

& omnes duo in loco quodam

وَ هَر دُو نَر جَايِي

sedentes alimentum suum
comedebant.

نَشِستَه نَفَقَه خُون مِيخُورَدَنَد

die quadam videbant, quod

رُوزِي مِي دِيدَنَد كِه

cohors quædam Venatorum

گروهِي صَيَّادَان

ascenderint, & intentionem suā

پَر آمَدَنَد وَ قَصْدِش

&

& (ad) sanguinē eorum facerent,	وَخُونِ اِيْشَانِ مِيْكَرْدَنَدَ
Hirundo ob causā illius, quòd	پَرَسْتَوَ بَسَبَبِ اَذِكِه
agilis & velox fuerit,	چُسْت وَ چَالَا قِ بُون
fugit & libera evasit.	بَكْرِيْخْت وَ بَرِهِيْد
At Anas citò	اَمَّا مُرْعَابِ عَالِي اَلْقَوْرِ
fugere non potuit,	بَكْرِيْخْتَن تَشْتَوَانَسْت
in statu (statim)	فِي الْحَالِ
Venatores advenerunt,	صِيَادَانِ بَرَسِيْدَنَدَ
& caput ejus amputarunt,	وَ سَرِيْشِ بَرِيْدَنَدَ
Hac paramia in eo manet, ut	اِيْن مَثَلِ بَدَانِ مَانْدَكِه
Persona quædam cum filiis	شَخْصِيْ بَدُونِ اَبْنَايِ
generis sui familiaritatem	چِنِسِ خُونِ مُعَاشَرَتِ
faciat. nempe omnis persona,	مِيْكَنَدَ يَغْنِي هَر كَسِ
oportet, ut cum congenere suo	بَايْدَكِه بَه چِنِسِ خُونِ
familiaritatē & societatē faciat,	اَلْفَتِ وَ صُحْبَتِ كُنَدَ
cum non congenere non faciat.	بَا نَاجِنِسِ نَكُنَدَ
	faciat

faciat omne genus

cum congenerem mansionem:

Columba cum columba,

Falco cum falcone.

کند هر جنس

با همجنس پرواز

گبوتر با گبوتر

باز با باز

Turcicè.

Cum Anate Hirundinis

paramiae est.

Cum Anate Hirundo avis

in victu consortes facti sunt.

uno in loco manendo

alimenta sua cum comederent;

contra eos Venatores

exivit (*verunt.*) Hirundo agilis &

velox cum esset, fugit,

& liberata est. At Anas

fugiendo potens cum non esset,

اوردنك ايله قيرلنغيچ

مشليدر

اوردنك ايله قيرلنغيچ قوشي

معيشته اورتاق اولمشدر

يئر مكائده طورروب

نقغه سين يرايكن

اوزرلرينه صيادلر

چقدي قيرلنغيچ چستو

چالان اولمغله قاچدي

وقورتلدي اما اوردنك

قچمغه قاب اولمدي و غندن

in

in statu (*statim*) Venatores
perveniendo, cum jugularunt.

Hæc paræmia illi similis (est)

Ut aliquis homo proprii
cum filiis generis sui non
existentibus

familiaritatem non faciat,
nempe omnem personam sibi

congruentibus & similibus

existentibus aliquibus

confociando se

conversari oportet,

F I N I S.

فِي الْحَالِ صَيَّادُونَ

اِيرِيشُونَ اَلِي بُوغَزْدِيكَرْ

بُوْمَثَن اَتَا بَكْتَرَزْ

كِه بِرْ اَدَمْ كَنْدُو

اِثْنَاءِ جَنْسِي اُولْتِمَانِ اِيلَه

مَعَاشَرَتِ اَيْلَمِيَه

يَعْنِي هَرْ كَسْ كَنْدُوِيَه

مَسَائِلْ وَ مَسَائِلْ

اُولَانْ كِتْسَنَه تَرِ اِيلَه

كُورِيشُونَ

قُونُشْتِ كَرَكِي

تَامْ

O. A. M. D. G.

B b

ER-

ERRATA SIC CORRIGE.

P. Ag. 2. lin. 8. مُنْكِنْ lege مُنْكِنْ

P. 10. l. 2. قَرْسِيْدَنْدُ l. قَرْسِيْدَنْدُ

P. 11. l. 3. اِسْتِجْلَاصْ مِيكَرْدَمْ مَرَا l. اِسْتِجْلَاصْ مِيكَرْدَمْ مَرَا

P. 15. l. 2. سَمَرْهَآ l. سَمَرْهَآ

Item ibid. l. 8. جُوْرَزَنْ l. جُوْرَزَنْ

P. 26. l. 10. رَزْ l. رَزْ

Ibid. l. 11. حِطْبْ l. حِطْبْ

P. 35. l. 4. مِيْرَقْتَهْ l. مِيْرَقْتَهْ

P. 36. l. 7. كَنْدُوْلِيْ l. كَنْدُوْلِيْ

P. 40. l. 3. بَشَهَادَهْ l. بَشَهَادَهْ

Item ibid. l. 14. شَجَاعَتْ l. شَجَاعَتْ

Item ibid. l. ult. بَهَانِزْ l. بَهَانِزْ

P. 47. l. 4. شَهَا l. شَهَا

P. 75. linea media *Turcicè* l. *Perficè*.

P. 75. l. 4. الْمَنْظَرُ

P. 93. l. 12. يُعْرِقُونَ

P. 109. l. 7. صَاحِبِهِ

P. 110. l. 3. اِنْحَالَ

P. 154. l. 11. حُورَدَنْ

P. 156. l. 3. دَر

P. 159. l. 6. شَافِنَه

P. 173. l. 5. بِيَسَازِيء

P. 185. l. 11. قَوَّامُرَا

P. 186. l. 7. يُحِبُّ

P. 192. l. 6. & alibi مَثْلِيْدَرْ

